

EUROBAROMETRI 57.1 - KANSALLINEN RAPORTTI

*Suomalaisten mielipiteet Euroopan unionin laajentumisesta,
luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin ja asennoituminen
Euroopan unionin toimintaan*

Euroopan komission Suomen edustustolle tehty

*«Tämä raportti ei edusta Euroopan komission mielipiteitä. Raportissa mahdollisesti
ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja»*

11. lokakuuta 2002

EORG E.E.I.G.

111 rue Colonel Bourg – 1140 Brussels - Belgium

Tel : +32 / 2 – 775.01.12 – Fax : +32 / 2 – 761.02.75 – Email : info@eorg.be

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	1
Tutkimuksen toteuttaminen	1
1. SUOMALAISTEN SUHTAUTUMINEN EUROOPAN UNIONIN LAAJENTUMISEEN.....	2
1.1. Suomalaisten yleinen asennoituminen laajentumiseen.....	2
1.2. Minkä maiden liittymistä Euroopan unioniin suomalaiset eniten kannattavat?	5
1.3. Suomalaisten käsitys laajentumisen vaikutuksista.....	8
1.4. Vertailu muihin EU-maihin	9
2. SUOMALAISTEN LUOTTAMUS YHTEISKUNNALLISIIN INSTITUUTIOIHIN	13
2.1. Suomalaisten yleinen luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin	13
2.2. Suomalaisten yleinen luottamus Euroopan unionin toimielimiin.....	16
2.3. Suomalaisten mielipiteet toimivallanjaosta Euroopan unionin ja Suomen hallituksen välillä	17
2.4. Vertailu muihin EU-maihin	21
3. SUOMALAISTEN TIETOUS EUROOPAN UNIONIIN LIITTYVISTÄ ASIOISTA JA HYVÄKSYNTÄ EUROOPAN UNIONIN TOIMINNALLE	24
3.1. Suomalaisten suosimat EU-tiedon lähteet	24
3.2. Suomalaisten yleinen suhtautuminen Euroopan unioniin.....	27
3.3. Suomalaisten tuki Euroopan unionin eri politiikan aloille	34
3.4. Vertailu muihin EU-maihin	37
4. JOHTOPÄÄTÖKSET	40

LIITTEET

JOHDANTO

Eurobarometri on tutkinut jo useiden vuosien ajan Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Tämä keväällä 2002 toteutettu Eurobarometri tarkastelee suomalaisten suhtautumista laajentumiseen, suomalaisten luottamusta kansallisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin ja Euroopan unionin toimielimiin sekä suomalaisten yleistä suhtautumista Euroopan unioniin ja tukea Euroopan unionin eri politiikan aloille. Raportissa vertaillaan eri ammatti- ja ikäryhmien suhtautumista sekä alueellisia eroja suomalaisten mielipiteissä.

Tutkimuksen toteuttaminen

Raportti perustuu Suomessa 29.3.-1.5.2002 välisenä aikana tehtyyn mielipidetiedusteluun, jossa haastateltiin 1010 yli 14-vuotiasta suomalaista, jotka edustivat sukupuoli-, ikä-, ammatti- ja aluejakaumaltaan edustavaa otosta suomalaisista. Sama mielipidetiedustelu suoritettiin samaan aikaan myös kaikissa muissa Euroopan unionin jäsenmaissa, joten suomalaisten mielipiteitä on mahdollista verrata kansalaismielipiteeseen muissa Euroopan unionin maissa. Mielipidetiedustelu tehtiin Euroopan komission pyynnöstä. Euroopan tasolla sitä koordinoi European Opinion Research Group –konsortio, johon kuuluvat INRA (Europe), I.C.O. ja GfK Worldwide. Suomessa haastattelut suoritti Suomen Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ihmisten kotona maan omalla kielellä.

Raportin ensimmäinen luku tarkastelee suomalaisten suhtautumista Euroopan unionin laajentumiseen. Kuinka suuri osa suomalaisista kannattaa laajentumista? Minkä maiden liittymistä Euroopan unioniin suomalaiset eniten kannattavat ja millaisia ovat suomalaisten käsitykset laajentumisen vaikutuksista? Koska suomalaisten mielipiteitä laajentumisesta kysyttiin jo keväällä 2001 ja talvella 2002 tehdyissä Eurobarometrin erityispainoksissa, vertaillaan tässä raportissa myös siinä määrin kuin se on mahdollista suomalaisten laajentumista koskevien mielipiteiden kehitystä. Luvun lopussa vertaillaan tuloksia muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten mielipiteisiin.

Toisessa luvussa tarkastellaan suomalaisten luottamusta eri yhteiskunnallisiin instituutioihin sekä Euroopan unionin toimielimiin. Luvussa tarkastellaan myös, mitä asioita suomalaiset toivoisivat päätettävän kansallisella tasolla ja mitä yhteisesti Euroopan unionin tasolla. Lisäksi vertaillaan Suomen tuloksia muissa Euroopan unionin jäsenmaissa saatuihin tuloksiin.

Kolmannessa luvussa käsitellään suomalaisten tietoutta Euroopan unioniin liittyvistä asioista sekä hyväksyntää Euroopan unionin toiminnalle. Mitä EU-tiedon lähteitä suomalaiset suosivat? Miten suomalaiset yleisesti ottaen suhtautuvat Euroopan unioniin? Millä tavoin suomalaiset suhtautuvat Euroopan unionin eri politiikan aloihin? Lopussa vertaillaan myös tämän luvun osalta suomalaisten mielipiteitä muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten mielipiteisiin.

Lopuksi on raportin johtopäätöksissä koottu yhteen mielipidetiedustelun keskeisimmät tulokset.

Raportti sisältää seuraavat liitteet: Technical specifications (Liite 1), selvitys raportissa käytettävästä ammattiryhmä- ja aluejaottelusta (Liite 2) ja Suomessa haastateltaville esitetyt kysymykset (Liite 3).

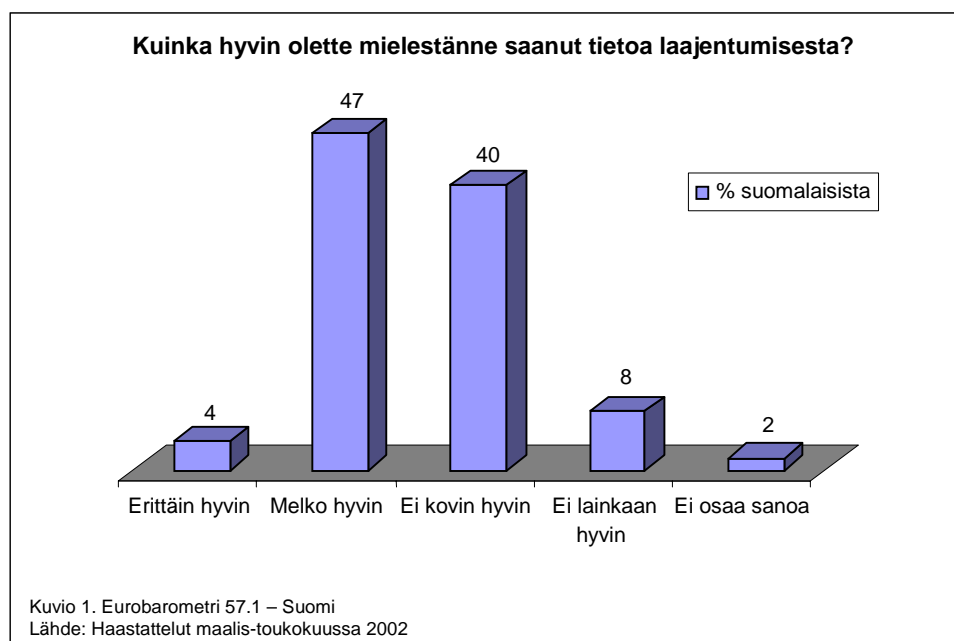
1. SUOMALAISTEN SUHTAUTUMINEN EUROOPAN UNIONIN LAAJENTUMISEEN

Euroopan unioni neuvottelee jäsenyydestä 12 maan kanssa, jotka ovat: Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsekin tasavalta, Unkari ja Viro. Lisäksi Turkille on hyväksytty ehdokasmaan asema, mutta sen kanssa ei vielä käydä neuvotteluja.

Tämänkertaisessa Eurobarometrissa tutkittiin kahden edellisen Eurobarometrin tavoin suomalaisten suhtautumista laajentumiseen sekä suomalaisten käsitystä laajentumisen vaikutuksista. Koska osittain samat kysymykset esitettiin jo edellisessä Eurobarometrissa tammi-helmikuussa 2002 ja keväällä 2001, on vertailun tekeminen aikaisempien ja nykyisen Eurobarometrin tulosten välillä osittain mahdollista.

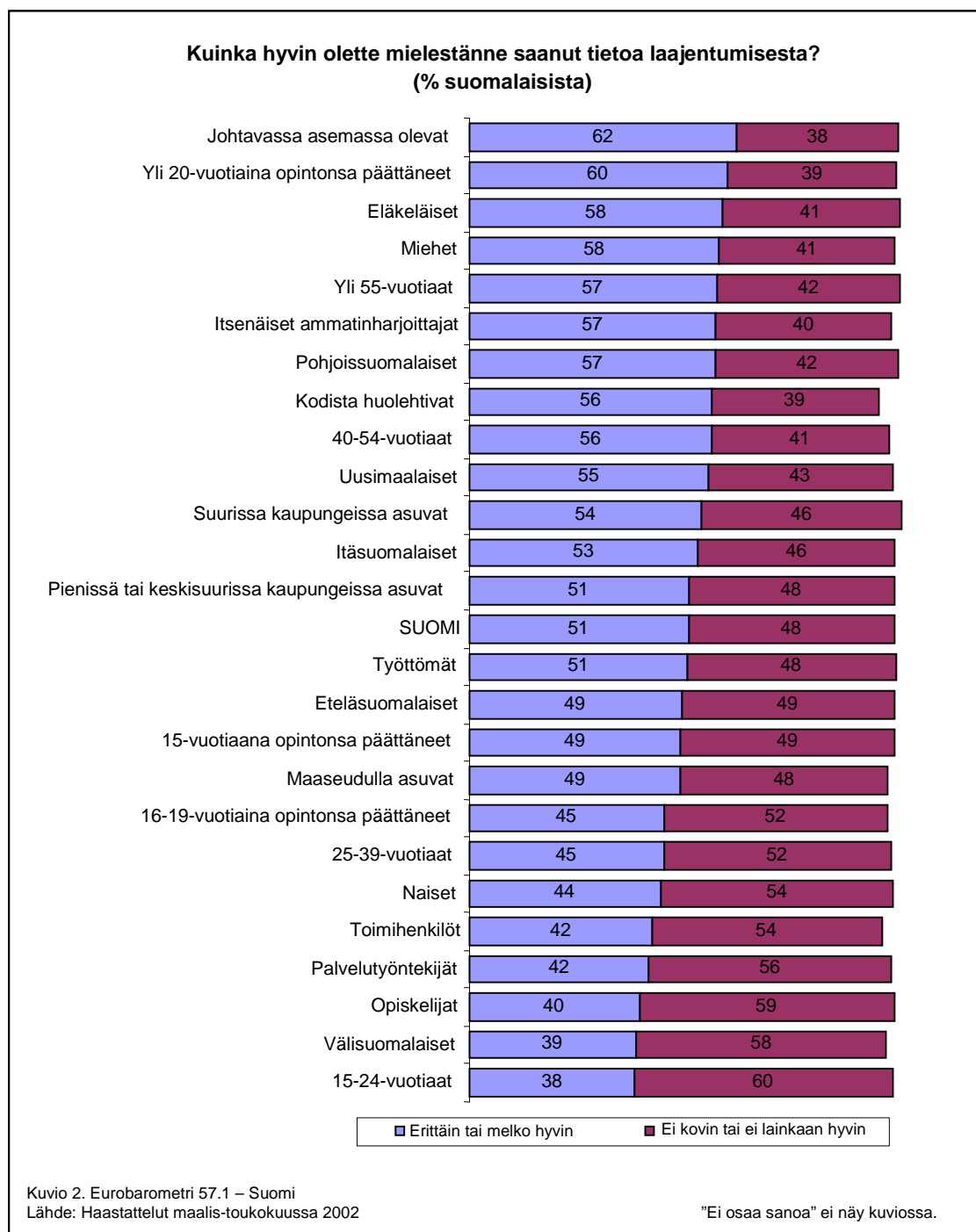
1.1. Suomalaisten yleinen asennoituminen laajentumiseen

Suomalaisista hieman yli puolet tuntee saaneensa joko erittäin tai melko hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. 48 % suomalaisista katsoo kuitenkin saaneensa tietoa laajentumisesta joko ei kovin hyvin tai ei lainkaan hyvin. Niiden suomalaisten määrä, jotka tuntevat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta on vähentynyt noin kolmen kuukauden aikana 6 %-yksikköä ja palautunut kevään 2001 tasolle.

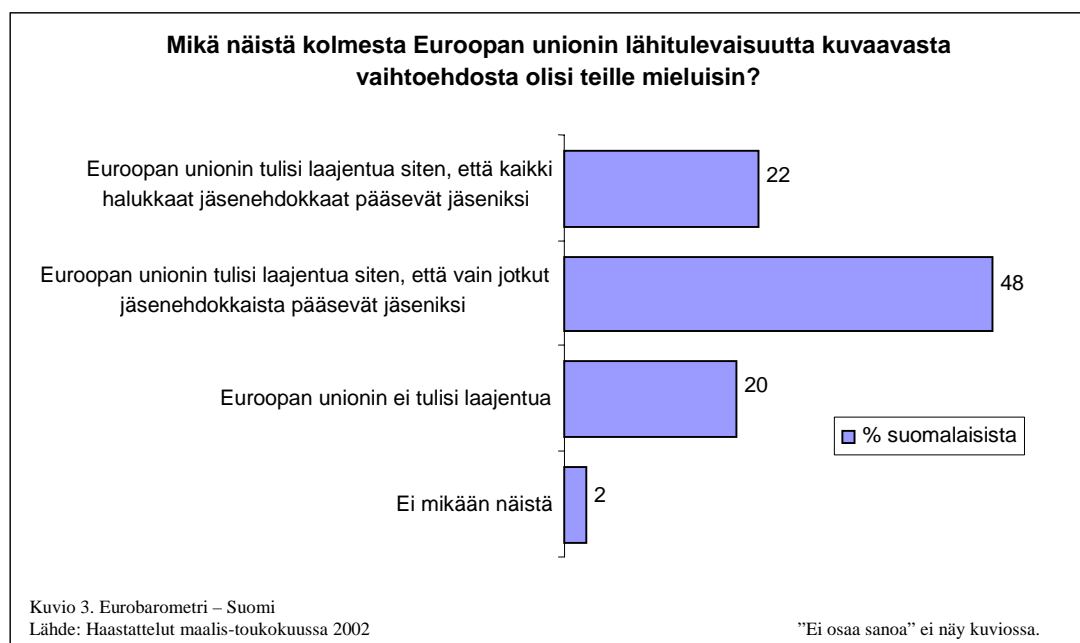
Kuten seuraavan sivun kuviosta 2. nähdään ammattiryhmistä erityisesti johtavassa asemassa olevat, eläkeläiset, itsenäiset ammatinharjoittajat ja kodista huolehtivat tunsivat saaneensa muita paremmin tietoa laajentumisesta. Korkeammin koulutetut eli yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneet tunsivat myös saaneensa varsin hyvin tietoa laajentumisesta. Suurissa kaupungeissa asuvat vastasivat saaneensa paremmin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta kuin maaseudulla asuvat. Miehet olivat selvästi naisia paremmin saaneet tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. 58 % miehistä tunsivat saaneensa tietoa laajentumisesta erittäin tai melko hyvin kun naisista näin tunsivat 44 %. Huonoimmin tietoa tunsivat saaneensa 15-24-vuotiaat, välisuomalaiset ja ehkä hieman yllättäen opiskelijat.

Edellisessä kolme kuukautta sitten suoritetussa Eurobarometri-kyselyssä suunnilleen samat ryhmät olivat saaneet hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. Ainoastaan kodista huolehtivien osuus niistä, jotka tunsivat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta oli noussut 49 prosentista 56 prosenttiin. Vuosi sitten keväällä 2001 sen sijaan sekä opiskelijoista että toimihenkilöistä 60 % tunsivat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta, kun nyt vastaavat luvut olivat 40 % ja 42 %. Niiden opiskelijoiden ja toimihenkilöiden osuus, jotka tunsivat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta on siis laskenut vuoden aikana rajusti.

Suomalaisille mieluisin laajentumisvaihtoehto olisi se, että Euroopan unioni ottaisi vain jotkut nykyisistä jäsenehdokasmaista jäseniksi¹. Lähes puolet (48 %) suomalaisista kannattaa tätä vaihtoehtoa. 22 % suomalaisista on sitä mieltä, että kaikkien jäsenehdokkaiden pitäisi päästä jäseniksi. Lähes yhtä suuri osuus suomalaisista (20 %) on sitä mieltä, ettei Euroopan unionin tulisi ylipäättään laajentua.

Kolme kuukautta sitten vielä yli puolet (51 %) suomalaisista oli sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että vain jotkut jäsenehdokkaista pääsevät jäseniksi. Niiden osuus, joiden mielestä kaikkien jäsenehdokkaiden pitäisi päästä jäseniksi on pysynyt samana. Sen sijaan niiden osuus, joiden mielestä Euroopan unionin ei tulisi laajentua ollenkaan on kolmessa kuukaudessa lisääntynyt 6 %-yksiköllä.

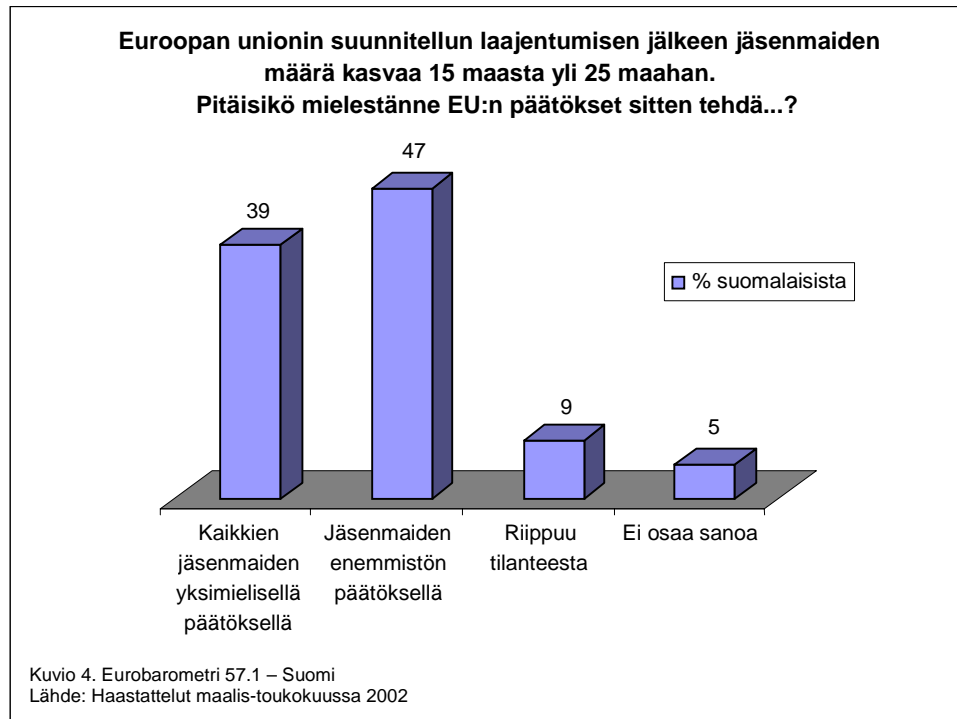

Naisista suurempi osa (27 %) kuin miehistä (17 %) olisi valmis ottamaan kaikki halukkaat jäsenehdokkaat jäseniksi. 15-24-vuotiaat ja 25-39-vuotiaat sekä yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneet ovat keskimääräistä enemmän sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi päästää vain jotkut jäsenehdokkaista jäsenikseen. Myös suurissa kaupungeissa (63 %) ja Uudellamaalla (62 %) ollaan enemmän sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi ottaa vain osa jäsenehdokkaista jäsenikseen. Ammattiryhmittäin erityisesti työttömät ja eläkeläiset (molemmat 28 %) katsovat, että Euroopan unionin tulisi laajentua ottamalla kaikki halukkaat jäsenehdokkaat jäseniksi. Toimihenkilöt (60 %), johtavassa asemassa olevat (59 %), opiskelijat (58 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (55 %) taas kannattavat laajentumismallia, jossa vain jotkut jäsenehdokkaista pääsisivät jäseniksi.

Alle 15-vuotiaina opintonsa päättäneissä on muita enemmän (25 %) niitä, joiden mielestä Euroopan unionin ei tulisi laajentua ollenkaan. Laajentumisen vastustus on myös suurinta maaseudulla, jossa 24 % vastanneista on sitä mieltä, että Euroopan unionin ei tulisi laajentua. Alueellisesti välisuomalaiset ovat eniten laajentumista vastaan (24 %), kun taas Pohjois-Suomessa on eniten (27 %) niitä, joiden mielestä Euroopan unionin tulisi ottaa kaikki halukkaat jäsenehdokkaat jäsenikseen.

¹ Seuraavassa luvussa 1.2. tarkastellaan, minkä maiden liittymistä Euroopan unioniin suomalaiset eniten kannattavat.

Euroopan unionin suunnitellun laajentumisen jälkeen jäsenmaiden määrä kasvaa 15 maasta yli 25 maahan. Suomalaisilta kysyttiin, pitäisikö Euroopan unionin päätökset tämän jälkeen tehdä kaikkien jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä vai jäsenmaiden enemmistön päätöksellä. Lähes puolet suomalaisista (47 %) on sitä mieltä, että laajentuneessa Euroopan unionissa päätökset tulisi tehdä jäsenmaiden enemmistön päätöksellä. 39 % on kuitenkin sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi vaatia yksimielisyyttä päätöksissään, vaikka jäsenmaita olisi 25 tai enemmänkin.

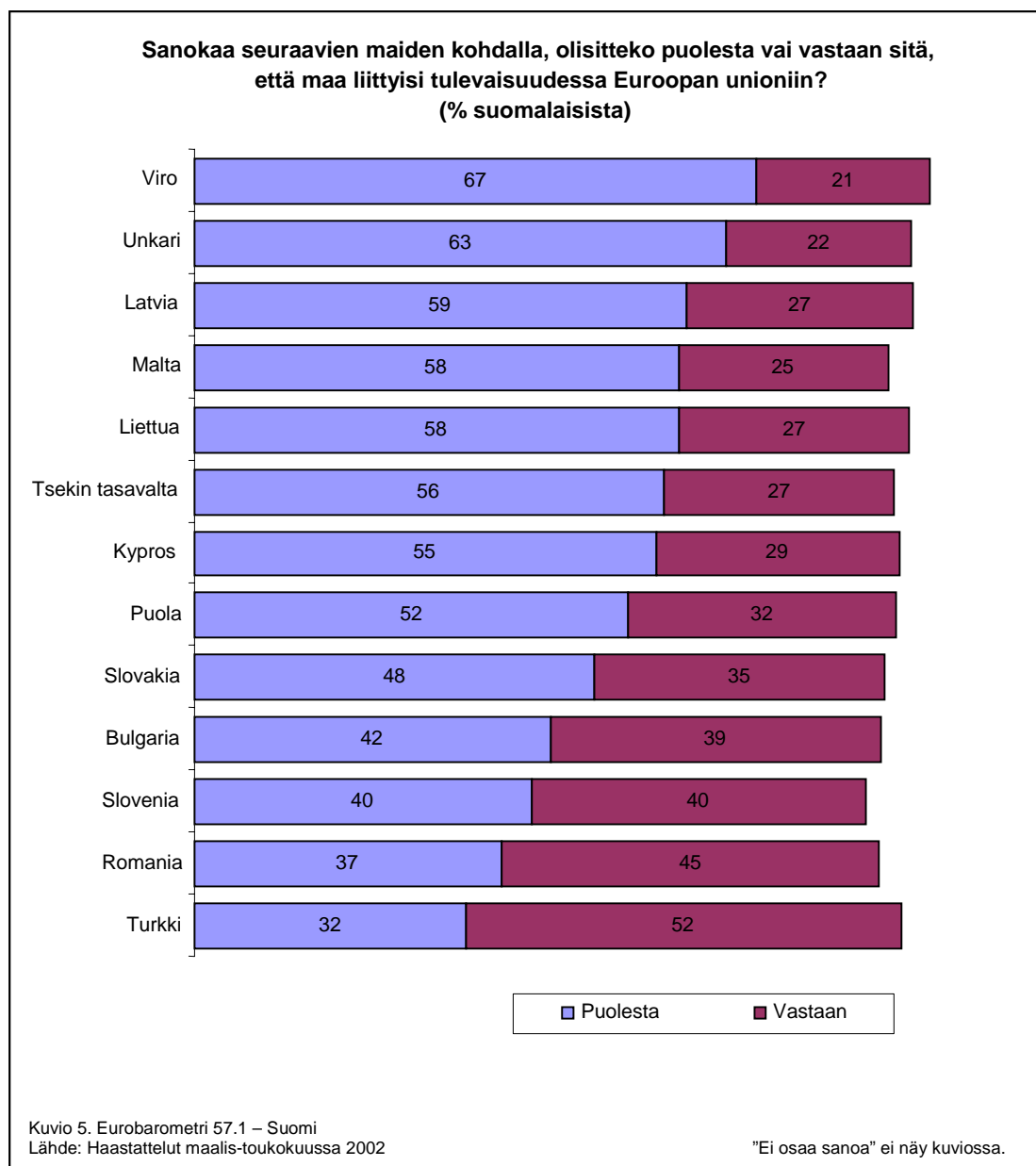
Naiset (43 %) enemmän kuin miehet (34 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan unionin pitäisi laajentumisen jälkeen tehdä päätökset kaikkien jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä. Miehistä 54 % on jäsenmaiden enemmistöpäätösten kannalla, kun taas naisista 41 % kannattaa tätä vaihtoehtoa.

Korkeammin koulutettujen, yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneiden joukossa (51 %), kuten myös johtavassa asemassa olevien (61 %) keskuudessa on keskimääräistä enemmän niitä, jotka kannattavat jäsenmaiden enemmistöpäätöksiä laajentumisen jälkeen. Kodista huolehtivat (46 %) ja toimihenkilöt (44 %) taas ovat keskimääräistä enemmän kaikkien jäsenmaiden yksimielisten päätösten kannalla. Alueellisesti suurissa kaupungeissa asuvat (54 %) sekä Uudellamaalla (55 %) ja Etelä-Suomessa (51 %) asuvat ovat muita enemmän jäsenmaiden enemmistöpäätösten kannalla, kun taas Itä-Suomessa (49 %), Väli-Suomessa (47 %) ja Pohjois-Suomessa (45 %) kannatetaan muita alueita enemmän jäsenmaiden yksimielisiä päätöksiä.

1.2. Minkä maiden liittymistä Euroopan unioniin suomalaiset eniten kannattavat?

Suomalaisille esitettiin kaksi maalista, joista heitä pyydettiin kertomaan, minkä maiden Euroopan unioniin liittymistä he kannattavat ja minkä maiden liittymistä he vastustavat. Ensimmäinen lista sisälsi kaikki 12 nykyistä hakijamaata sekä Turkin.

Yli puolet suomalaisista kannattaa Baltian maiden (Viro, Latvia ja Liettua), Unkarin, Maltan, Tsekin tasavallan, Kyproksen ja Puolan liittymistä Euroopan unioniin. Viron jäsenyys on suomalaisille kaikista mieluisin, sillä 67 % suomalaisista kannattaa sitä. Turkki taas olisi suomalaisilta vähiten kannatusta saava uusi jäsenmaa.

Miehet (70 %) enemmän kuin naiset (64 %) kannattavat Viron jäsenyyttä Euroopan unionissa. Viron jäsenyyden puolesta ovat myös keskimääräistä enemmän 15-24-vuotiaat (72 %), yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneet (75 %) sekä johtavassa asemassa olevat (80 %). Suurissa kaupungeissa asuvista 83 % kannattaa Viron jäsenyyttä Euroopan unionissa. Uusimaalaisista 75 % kannattaa Viron jäsenyyttä Euroopan unionissa, kun taas välisuomalaisista sitä kannattaa 59 %.

Naiset taas kannattavat miehiä hieman enemmän Turkin jäsenyyttä Euroopan unionissa. Naisista 35 % ja miehistä 30 % kannattaa sitä. Miehistä on myös huomattavasti naisia

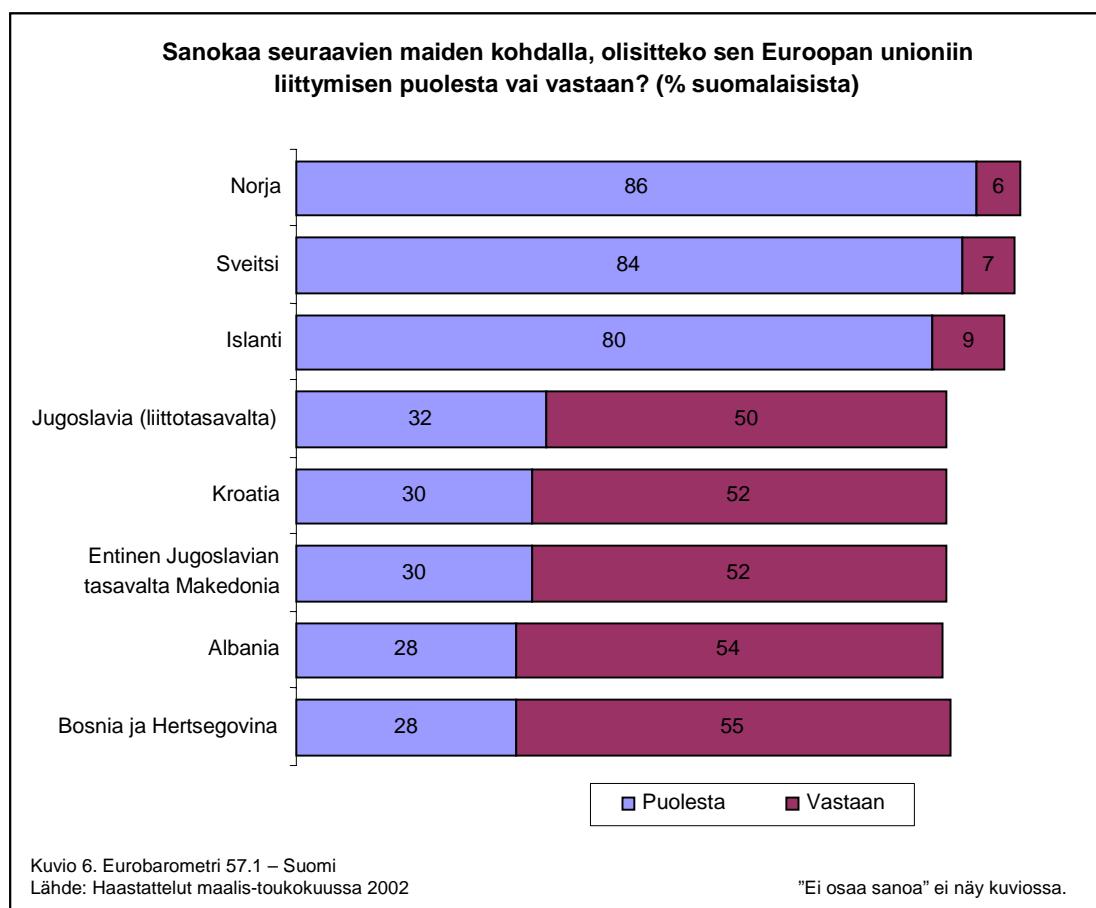

enemmän niitä, jotka sanoivat vastustavansa Turkin jäsenyyttä Euroopan unionissa. Miehistä näin vastasi 61 % ja naisista 44 %.

Johtavassa asemassa olevat (65 %) vastustavat muita selvästi enemmän Turkin liittymistä Euroopan unioniin. Alueellisesti Turkin jäsenyyden vastustus on suurinta suurissa kaupungeissa. 62 % suurissa kaupungeissa asuvista ei haluaisi Turkia jäseneksi. Maaseudulla asuvista 51 % ja pienissä ja keskisuurissa kaupungeissa asuvista 49 % oli tätä mieltä. Myös uusimaalaiset ja eteläsuomalaiset (molemmat 57 %) vastustavat muilla alueilla asuvia enemmän Turkin liittymistä Euroopan unioniin.

Toisessa suomalaisille esitetyssä listassa nimettiin kaikki hajonneen Jugoslavian nykyiset maat (Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sekä Jugoslavian liittotasavalta), Albania sekä ETA-maat eli Sveitsi, Norja ja Islanti.

Erittäin suuri osa suomalaisista kannattaa Norjan (86 %), Sveitsin (84 %) ja Islannin (80%) liittymistä Euroopan unioniin. Sen sijaan Jugoslavian liittotasavallan, Kroatian, Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Albanian ja Bosnia-Hertsegovinan jäsenyyttä kannattaa alle kolmasosa suomalaisista. Vähintään puolet suomalaisista on kaikkien näiden maiden jäsenyyttä vastaan. Tarkemmat luvut käyvät ilmi seuraavasta kuviosta.

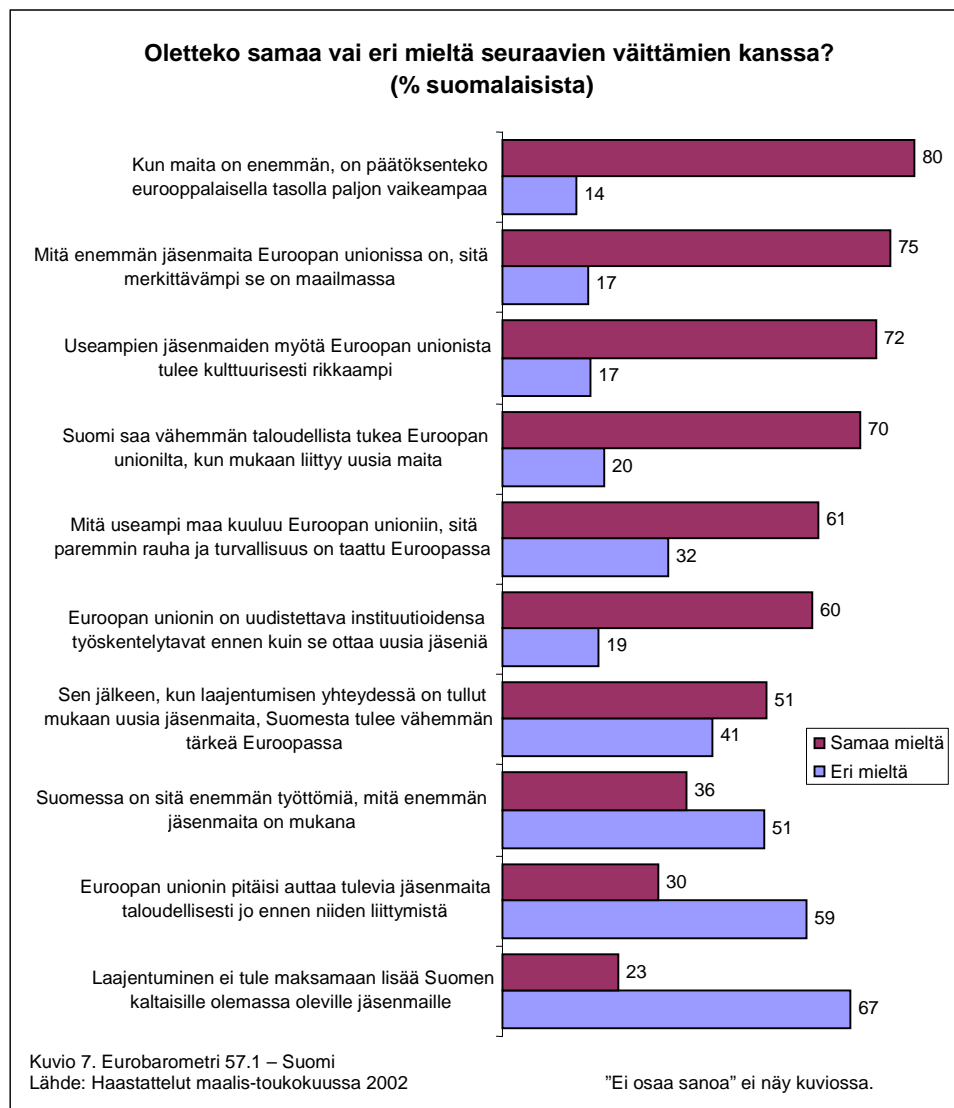

Jo aikaisemmissa Eurobarometri-kyselyissä kysyttiin suomalaisten mielipidettä nykyisten ehdokasmaiden jäsenyyteen. Voidaan havaita, että suomalaisten myönteisyys nykyisten ehdokasmaiden jäsenyyteen on jokaisen maan kohdalla joko pysynyt kutakuinkin samana tai noussut jonkin verran. Voitaneen sanoa, että suomalaisten asenne Euroopan unionin

laajentumiseen nykyisiin ehdokasmaihin on liikkunut myönteiseen suuntaan. Turkin kannatus sen sijaan on vähentynyt suomalaisten keskuudessa selvästi tammikuusta 1995 (noin 15 %-yksikköä), vaikkakin sen kannatus onkin taas hieman noussut (6 %-yksikköä) viimeisen reilun vuoden aikana.

1.3. Suomalaisten käsitys laajentumisen vaikutuksista

Suomalaisille esitettiin joukko väittämiä, jotka liittyivät Euroopan unionin laajentumisen vaikutuksiin. Vastaajia pyydettiin kertomaan, ovatko he samaa vai eri mieltä väittämien kanssa. Tulokset käyvät ilmi alla olevasta kuviosta 7.

Erittäin suuri osa suomalaisista (80 %) uskoo päätöksenteon eurooppalaisella tasolla vaikeutuvan laajentumisen seurauksena. Silti vain 60 % suomalaisista katsoo, että Euroopan unionin olisi uudistettava instituutioidensa työskentelytavat ennen uusien jäsenien ottamista. 75 % suomalaisista uskoo Euroopan unionin merkityksen maailmassa kasvavan, kun jäsenmaita tulee lisää. Myös kulttuurisesti Euroopan unionin uskotaan olevan rikkaampi (72 %) uusien jäsenmaiden myötä. Laajentumisen rauhaa ja turvallisuutta lisäävään vaikutukseen uskoo hieman harvempi suomalainen. Silti 61 % suomalaisista uskoo rauhan ja turvallisuuden olevan sitä paremmin taattu Euroopassa mitä useampi maa kuuluu Euroopan unioniin.

Laajentumisen taloudellisista vaikutuksista Suomelle on suomalaisilla varsin kielteinen kuva. 70 % suomalaisista uskoo Suomen saavan vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta, kun mukaan liittyy uusia maita. Lisäksi 67 % suomalaisista uskoo laajentumisen tulevan maksamaan lisää Suomen kaltaisille jo olemassa oleville jäsenmaille. Vajaa kolmannes suomalaisista (30 %) on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi auttaa tulevia jäsenmaita taloudellisesti jo ennen niiden liittymistä. 59 % suomalaisista vastustaa tätä. Sen sijaan laajentumisen ei uskota lisäävän työttömyyttä Suomessa. Reilu kolmannes (36 %) uskoo työttömyyden Suomessa kasvavan laajentumisen myötä, kun taas yli puolet (51 %) ei tähän usko.

Miehet (40 %) hieman naisia (32 %) enemmän uskovat Suomessa olevan sitä enemmän työttömiä mitä enemmän jäsenmaita on mukana. Yli 55-vuotiaat (46 %), opintonsa 15-vuotiaina päättäneet (47 %) ja opintonsa 16-19-vuotiaina päättäneet (42 %) uskovat myös keskimääräistä enemmän Suomen työttömyyden lisääntyvän uusien jäsenmaiden liittymisen myötä. Maaseudulla asuvista 42 % uskoo myös työttömyyden lisääntyvän, kun taas suurissa kaupungeissa 61 % ei usko näin käyvän.

Ammattiryhmistä erityisesti eläkeläiset (48 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (45 %) uskovat laajentumisen tuovan työttömyyttä Suomeen. Sen sijaan 73 % opiskelijoista, 65 % johtavassa asemassa olevista ja 60 % toimihenkilöistä ei usko laajentumisen aiheuttavan työttömyyttä Suomessa. Alueellisesti erityisesti pohjoissuomalaiset (44 %) uskovat laajentumisen vaikuttavan negatiivisesti Suomen työttömyyteen. Uusimaalaisista taas 59 % ei usko Suomessa olevan laajentumisen jälkeen enemmän työttömiä.

Suomen merkityksen kasvuun Euroopassa laajentumisen myötä eivät suomalaiset juurikaan usko. 51 % suomalaisista uskoo Suomesta tulevan vähemmän tärkeä Euroopassa sen jälkeen, kun laajentumisen yhteydessä on tullut mukaan uusia jäsenmaita.

Verrattaessa tämänkertaisen Eurobarometrin tuloksia aikaisemmin tehtyihin kyselyihin huomataan, että suomalaiset tuntuvat nykyisin pelkäävän laajentumisen tuovan mukanaan työttömyyttä Suomeen enemmän kuin ennen. Suomalaisten pelko työttömyyden noususta laajentumisen yhteydessä nousi ensimmäisen kerran kesäkuussa 2001 tehdyssä kyselyssä. Tätä koskevat mielipiteet laskivat kuitenkin aikaisemmalle tasolle joulukuussa 2001 tehdyssä kyselyssä, mutta ovat taas tämänkertaisen Eurobarometrin tulosten perusteella nousseet hieman.

Samoin on käynyt suomalaisten mielipiteelle koskien Suomen saamia tukia Euroopan unionilta. Nyt suurempi osa suomalaisia kuin ennen uskoo, että Suomi saa vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta, kun mukaan liittyy uusia maita.

1.4. Vertailu muihin EU-maihin

Kuten jo aikaisemmat Eurobarometri-kyselyt ovat osoittaneet tuntevat suomalaiset saaneensa muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisia huomattavasti paremmin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. Keväällä 2002 57 % suomalaisista tunsu saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta. Kaikissa Euroopan unionin maissa keskimäärin vain 21 % kansalaisista tunsu saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta. Suomessa 48 % kansalaisista tuntee saaneensa ei kovin hyvin tai ei lainkaan hyvin tietoa laajentumisesta, kun Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvo on 77 %.

Sen sijaan, kun tarkastellaan kehityssuuntia, huomataan, että Suomessa niiden osuus, jotka tuntevat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta on viimeisten kolmen kuukauden aikana laskenut 6 %-yksikköä, kun taas EU-maiden kansalaisten keskiarvo on noussut 8 %-yksikköä. Myös niiden osuus, jotka tuntevat saaneensa ei kovin hyvin tai ei lainkaan hyvin tietoa laajentumisesta on Suomessa noussut 7 %-yksikköä, mutta laskenut 6 %-yksikköä kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa keskimäärin.

Silti Suomessa niiden kansalaisten osuus, jotka tuntevat saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta on kaikista korkein Euroopan unionissa. Lähimmäksi Suomen lukuja päästään Itävallassa, jossa 44 % kansalaisista tuntee saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta. Yhdistyneessä Kuningaskunnassa (14 %), Portugalissa (16 %), Italiassa (16 %), Ranskassa (19 %) ja Espanjassa (20 %) alle viidennes vastasi saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta.

Suomessa suurinpiirtein yhtä suuri osa kansalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi ottaa kaikki jäsen ehdokkaat jäseniksi kuin Euroopan unionin kansalaisista keskimäärin. Sen sijaan niiden osuus, joiden mielestä vain osan jäsen ehdokkaista tulisi päästä jäseniksi, on Suomessa Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoa 8 %-yksikköä suurempi.

Erityisesti Espanjassa kannatetaan vaihtoehtoa, jonka mukaan Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että kaikki halukkaat jäsen ehdokkaat pääsevät jäseniksi (34 % espanjalaisista). Suomessa 48 % kansalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että vain jotkut jäsen ehdokkaista pääsevät jäseniksi. Suomalaisen osuutta enemmän tätä mieltä ollaan Tanskassa (60 %), Luxemburgissa (57 %) ja Hollannissa (55 %). Erityisesti ranskalaiset ja ruotsalaiset (molemmat 33 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan unionin ei tulisi laajentua.

Viron EU-jäsenyyttä kannattaa huomattavasti suurempi osa suomalaisista kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin. Suomessa 67 % on Viron jäsenyyden puolesta kun taas Euroopan unionin maissa keskimäärin Viron jäsenyyden puolesta on 37 % kansalaisista. Myös Turkin jäsenyyden vastustus on Suomessa hieman suurempaa kuin Euroopan unionin maissa keskimäärin.

Tarkasteltaessa niiden suomalaisten määrää, jotka vastustavat nykyisten ehdokasmaiden liittymistä Euroopan unioniin, huomataan, että jokaisen maan kohdalla suomalaisista vastustaa maiden jäsenyyttä vähäisempi määrä kuin Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvo. Erityisesti Itävallassa ja Ranskassa, mutta myös Saksan itäosassa on erityisen paljon niitä, jotka vastustavat ehdokasmaiden liittymistä. Näissä maissa enemmistö vastustaa lähes jokaisen ehdokasmaan liittymistä. Suomalaiset ovat erittäin suotuisia Viron liittymistä kohtaan verrattaessa muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisiin. Suomalaisista 67 % kannattaa Viron jäsenyyttä. Suunnilleen yhtä suureen lukuun päästään ainoastaan Tanskassa, jossa 69 % kannattaa Viron jäsenyyttä, ja Ruotsissa, jossa 67 % kannattaa Viron jäsenyyttä. Kun suomalaisista 21 % vastustaa Viron jäsenyyttä, on luku Ranskassa 59 %, Itävallassa 46 % ja itäisessä Saksassa 42 %.

Myöskään Turkin jäsenyyden vastustus ei ole Suomessa kaikista suurinta. Suomessa 52 % kansalaisista vastustaa Turkin jäsenyyttä, kun luku Kreikassa on 69 % ja Ranskassa 64 %. Myönteisimmin Turkin jäsenyyteen suhtautuvat espanjalaiset, irlantilaiset ja portugalilaiset, joissa kaikissa noin 43 % kansalaisista kannattaa Turkin jäsenyyttä.

Norjan jäsenyyttä Euroopan unionissa kannattaa 86 % suomalaisista, mutta 71 % Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin. Myös Islannin jäsenyyden kannatus on Suomessa huomattavasti Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoa suurempi. Norjan ja Islannin jäsenyyden kannatus on muita Euroopan unionin jäsenmaita huomattavasti suurempi myös muissa pohjoismaissa eli Tanskassa ja Ruotsissa. Näissä maissa kuten Suomessakin vähintään kolme viidestä kannattaa Norjan ja Islannin jäsenyyttä. Entisen Jugoslavian maiden jäsenyyden kannatus taas on suurinta Kreikassa, Espanjassa ja Ruotsissa.

Keskeisimmät Eurobarometrin 57.1 tulokset keväällä 2002 SUHTAUTUMINEN EUROOPAN UNIONIN LAAJENTUMISEEN		
	Suomalaiset	EU-15 (Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvo)
Tuntee saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta.	51 %	21 %
Tuntee saaneensa ei kovin hyvin tai ei lainkaan hyvin tietoa laajentumisesta.	48 %	77 %
On sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi ottaa kaikki jäsenehdokkaat jäseniksi.	22 %	21 %
On sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi ottaa vain jotkut jäsenehdokkaista jäseniksi.	48 %	40 %
Euroopan unionin tulisi laajentumisen jälkeen tehdä päätöksensä kaikkien jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä.	39 %	33 %
Euroopan unionin tulisi laajentumisen jälkeen tehdä päätöksensä jäsenmaiden enemmistön päätöksellä.	47 %	41 %
On Viron EU-jäsenyyden puolesta	67 %	37 %
Vastustaa Turkin jäsenyyttä Euroopan unionissa	52 %	47 %
On Norjan EU-jäsenyyden puolesta	86 %	71 %
On Islannin EU-jäsenyyden puolesta	80 %	57 %
Uskoo maansa saavan vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta sen jälkeen, kun mukaan liittyy uusia maita.	70 %	49 %
Ei usko laajentumisen tulevan maksamaan lisää maansa kaltaisille jo olemassa oleville jäsenmaille.	23 %	26 %
Uskoo maassaan olevan sitä enemmän työttömiä mitä enemmän jäsenmaita on mukana	36 %	41 %
Uskoo päätöksenteon eurooppalaisella tasolla vaikeutuvan laajentumisen myötä.	80 %	65 %

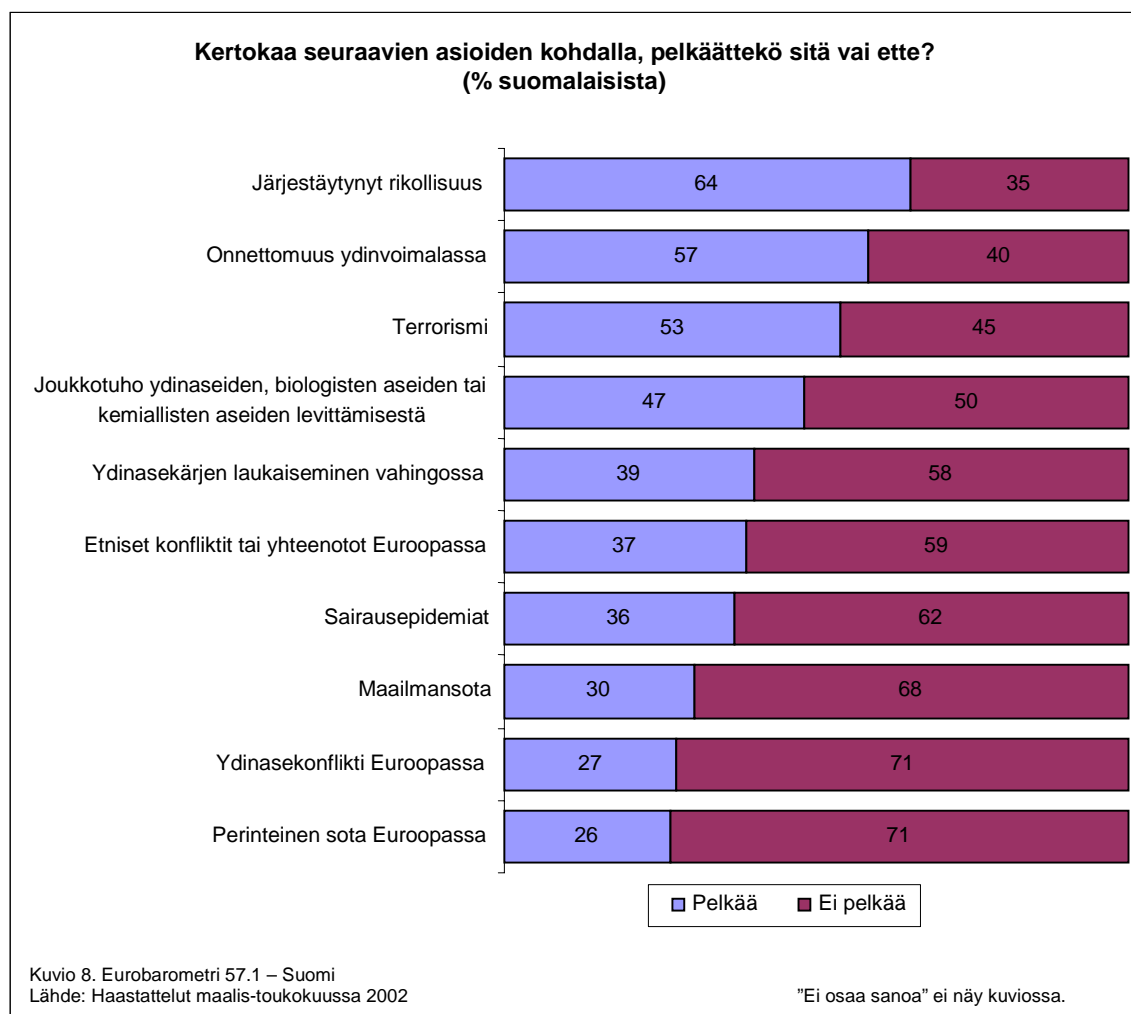
Suomessa huomattavasti suurempi osa kansalaisista uskoo maansa saavan vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta sen jälkeen, kun mukaan liittyy uusia maita kuin Euroopan unionin maissa keskimäärin. Suomalaiset uskovat myös Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoa enemmän päätöksenteon eurooppalaisella tasolla vaikeutuvan laajentumisen myötä. Sen sijaan työttömyyden lisääntymiseen uskotaan hieman enemmän Euroopan unionin jäsenmaissa keskimäärin kuin Suomessa.

Erityisesti saksalaiset (53 % kaikista saksalaisista, 59 % itäsaksalaisista ja 51 % länsisaksalaisista) ja kreikkalaiset (53 %), mutta myös ranskalaiset, luxemburgilaiset (molemmat 49 %) ja itävaltalaiset (48 %) pelkäävät työttömyyden kasvua maassaan, kun mukaan tulee uusia jäsenmaita.

2. SUOMALAISTEN LUOTTAMUS YHTEISKUNNALLISIIN INSTITUUTIOIHIN

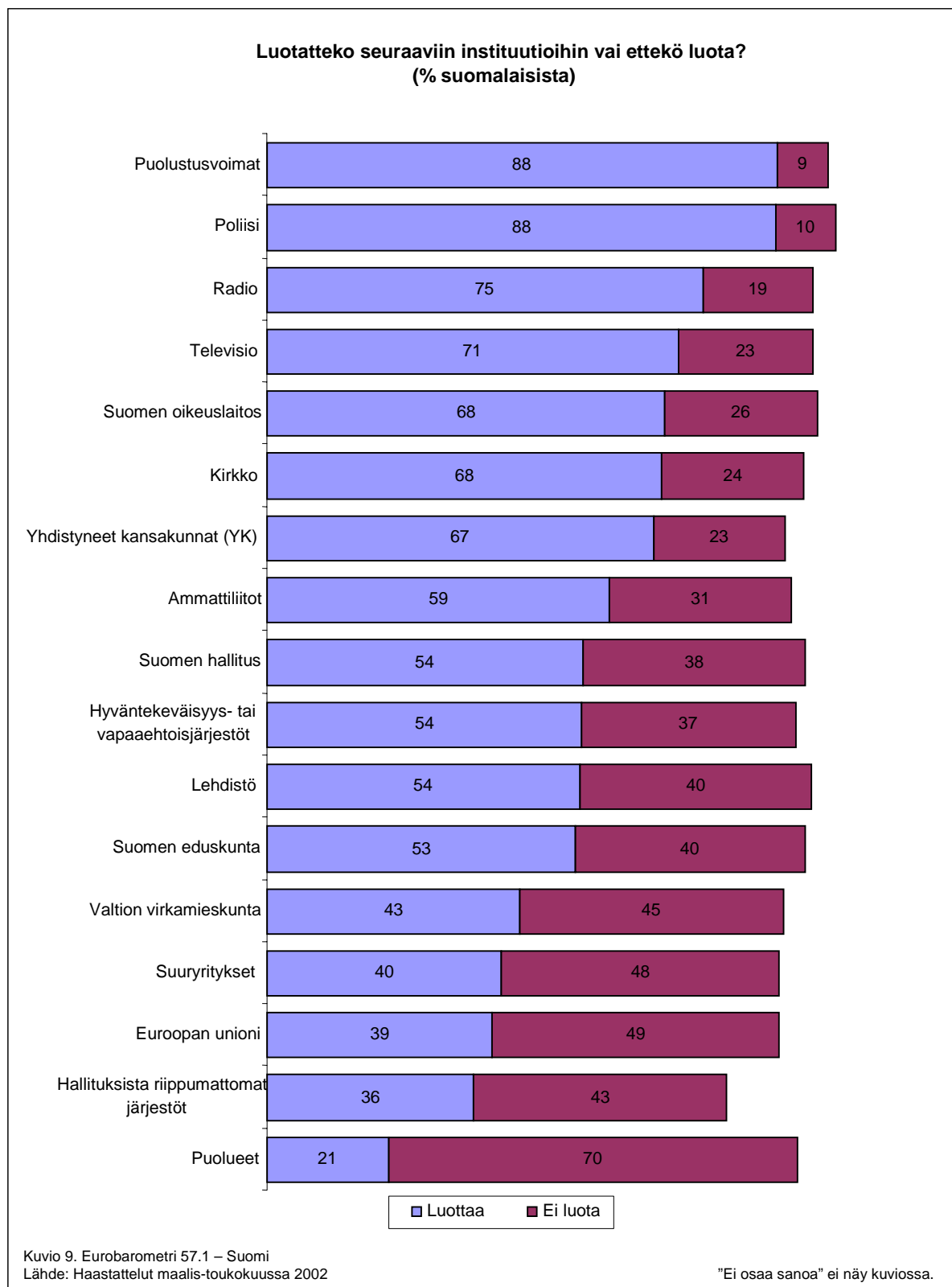
2.1. Suomalaisten yleinen luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin

Tämänkertaisessa Eurobarometrissa suomalaisille lueteltiin joukko asioita, joita jotkut ihmiset sanovat pelkäävänsä. Suomalaisia pyydettiin kertomaan jokaisen kohdalla, pelkääkö hän sitä vai ei. Suomalaisten vastaukset käyvät ilmi oheisesta kuvioista 8.

Yli puolet suomalaisista kertoo pelkäävänsä järjestäytynyttä rikollisuutta (64 %), onnettomuutta ydinvoimalassa (57 %) ja terrorismia (53 %). Sen sijaan ydinasekonfliktia Euroopassa tai perinteistä sotaa Euroopassa pelkää vain noin neljännes suomalaisista. Etnisten konfliktien tai yhteenottojen mahdollisuuttakaan Euroopassa eivät suomalaiset kovinkaan paljon pelkää, kuten eivät myöskään sairauspidemioita tai maailmansotaa.

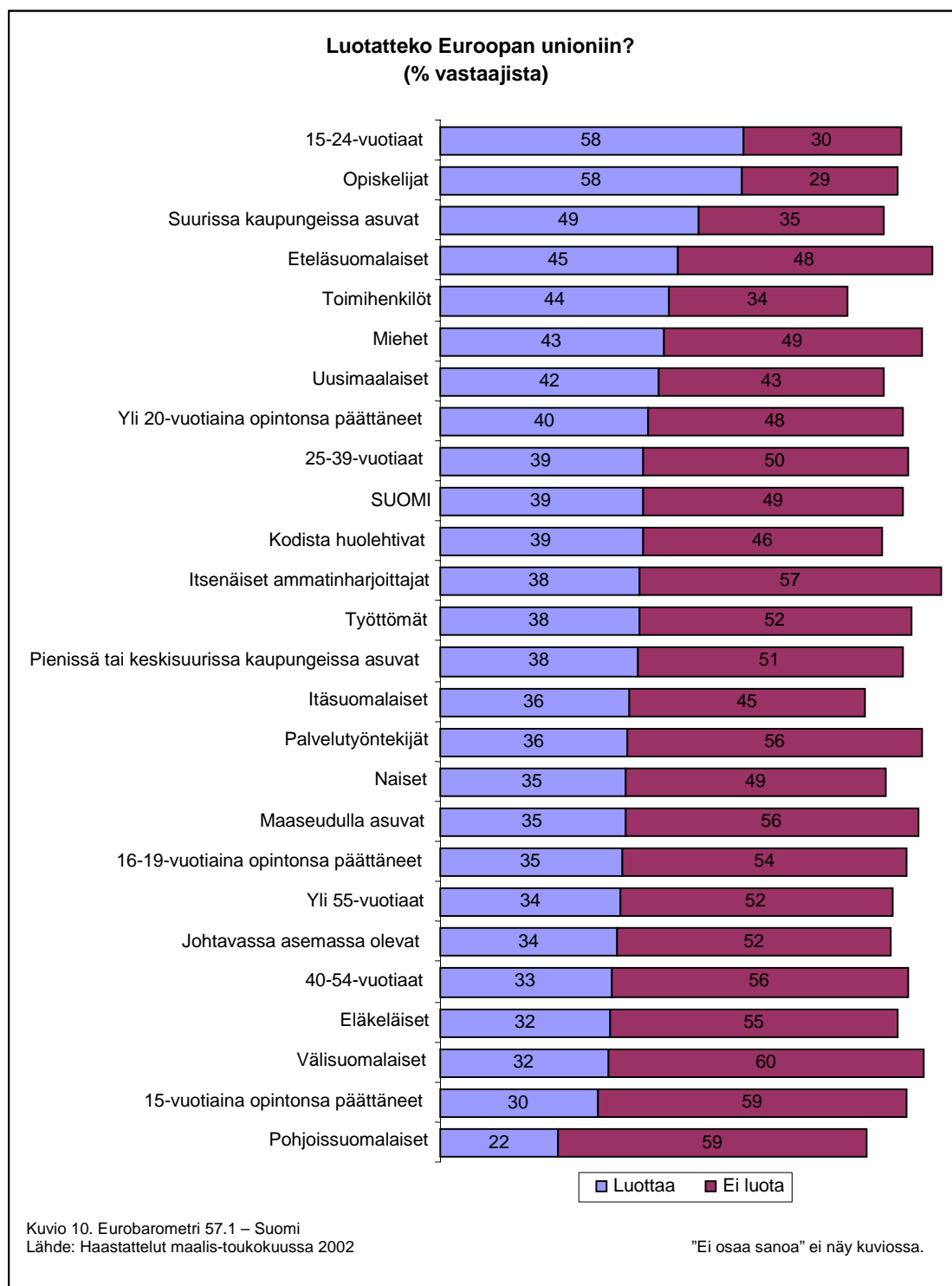
Suomalaisilta kysyttiin myös heidän luottamustaan eräisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin. Suomalaisten luottamus Suomen puolustusvoimiin ja poliisiin on erittäin voimakasta. 88 % suomalaisista sanoi luottavansa näihin. Myös tiedotusvälineisiin, erityisesti radioon ja televisioon luotetaan erittäin paljon. 75 % suomalaisista sanoi luottavansa radioon ja 71 % sanoi luottavansa televisioon. Lehdistöön sen sijaan luottaa alhaisempi määrä suomalaisia. 54 % suomalaisista sanoi luottavansa lehdistöön.

Myös oikeuslaitokseen, kirkkoon, Yhdistyneisiin kansakuntiin, ammattiliittoihin, hallitukseen, eduskuntaan ja hyväntekeväisyys- tai vapaaehtoisjärjestöihin luottaa yli puolet suomalaisista. Vähiten suomalaiset luottavat luetelluista asioista puolueisiin. 70 % suomalaisista sanoi, ettei luota puolueisiin. Myöskään Euroopan unioniin ei Suomessa luoteta

kovin paljon. Vajaa puolet suomalaisista (49 %) sanoo, ettei luota Euroopan unioniin. 39 % suomalaisista katsoo luottavansa siihen.

Erityisesti nuoret 15-24-vuotiaat ja opiskelijat (molemmat 58 %) vastasivat luottavansa Euroopan unioniin. Lähes puolet (49 %) suurissa kaupungeissa asuvista vastasi myös luottavansa Euroopan unioniin. Miehistä suurempi osa (43 %) kuin naisista (35 %) sanoi luottavansa Euroopan unioniin.

Vähiten Euroopan unioniin luottavat pohjoissuomalaiset (22 %), vähemmän koulutetut eli 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (30 %), välisuomalaiset (32 %), eläkeläiset (32 %), vanhempi ikäluokka 40-54-vuotiaat (33 %), yli 55-vuotiaat (34 %) ja ehkä hieman yllättäen johtavassa asemassa olevat (34 %). Maaseudulla asuvista selvästi harvempi (35 %) kuin suurissa kaupungeissa asuvista (49 %) sanoi luottavansa Euroopan unioniin.

2.2. Suomalaisen yleinen luottamus Euroopan unionin toimielimiin

Eurobarometrilla tiedusteltiin myös suomalaisilta, mistä eurooppalaisista toimielimistä he olivat kuulleet, millä toimielimillä he katsoivat olevan tärkeä tehtävä ja mihin toimielimiin he katsoivat luottavansa. Suomalaisen vastaukset käyvät ilmi seuraavasta taulukosta.

OLETTEKO KOSKAAN KUULLUT LUETELLUISTA TOIMIELIMISTÄ, ONKO NIILLÄ MIELESTÄNNE TÄRKEÄ TEHTÄVÄ VAI EI EUROOPAN UNIONISSA JA KATSOTTEKO LUOTTAVANNE NIIHIN VAI ETTE? (% suomalaisista)						
	On kuullut	Ei ole kuullut	On tärkeä tehtävä	Ei ole tärkeää tehtävää	Luottaa	Ei luota
Euroopan parlamentti	97 %	2 %	77 %	11 %	54 %	30 %
Euroopan komissio	95 %	4 %	75 %	11 %	51 %	30 %
Euroopan unionin ministerineuvosto	76 %	21 %	60 %	18 %	46 %	31 %
Euroopan yhteisön tuomioistuin	79 %	18 %	70 %	12 %	58 %	22 %
Euroopan oikeusasiamies	81 %	17 %	72 %	12 %	60 %	21 %
Euroopan keskuspankki	91 %	8 %	73 %	12 %	58 %	22 %
Euroopan tilintarkastustuomioistuin	31 %	63 %	44 %	21 %	36 %	27 %
Euroopan unionin alueiden komitea	40 %	53 %	39 %	23 %	32 %	28 %
Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	46 %	49 %	48 %	19 %	35 %	28 %
Euroopan unionin tulevaisuuskonventti (valmistelukunta) ¹	34 %	60 %	37 %	24 %	29 %	29 %

Lähes kaikki suomalaiset ovat joskus kuulleet Euroopan parlamentista ja Euroopan komissiosta. Myös Euroopan keskuspankista on joskus kuullut yli 90 % suomalaisista. Kysyttäessä, onko kyseisellä toimielimellä tärkeä tehtävä Euroopan unionissa, katsoi noin neljäsosa suomalaisista, että sekä Euroopan parlamentilla että Euroopan komissiolla on tärkeä tehtävä Euroopan unionissa. Yli 70 % suomalaisista katsoi myös, että Euroopan keskuspankilla, Euroopan oikeusasiamiehellä ja Euroopan yhteisön tuomioistuimella on tärkeä tehtävä Euroopan unionissa.

Euroopan unionin tulevaisuuskonventti ei ole kovin hyvin tunnettu suomalaisten keskuudessa. 60 % suomalaisista ei ollut koskaan kuullut tästä toimielimestä. Neljäsosa suomalaisista myös katsoi, ettei tulevaisuuskonventilla ole tärkeää tehtävää Euroopan unionissa.

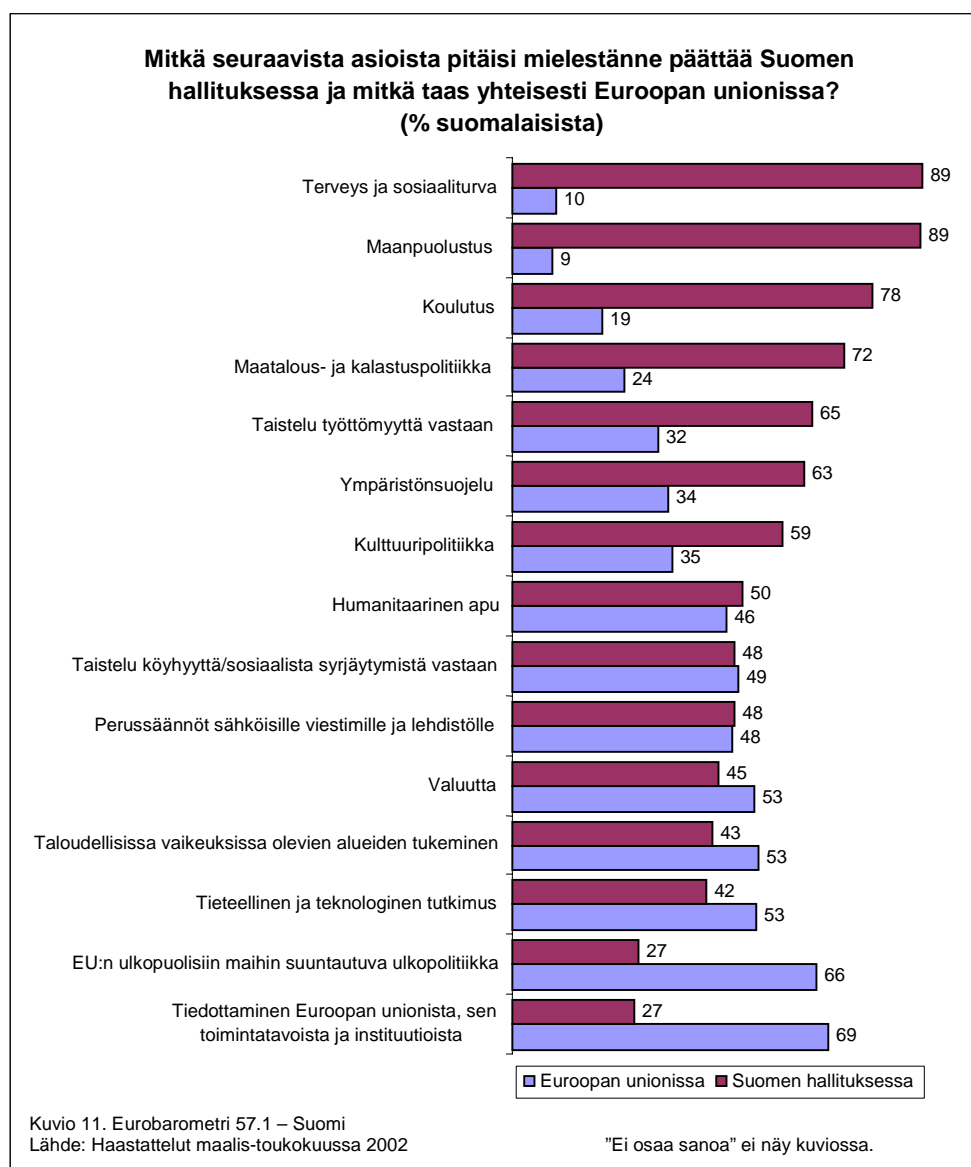
¹ Euroopan unionin tulevaisuuskonventti on kysymyksen asettelussa rinnastettu Euroopan unionin toimielimiin. Se ei kuitenkaan ole varsinainen unionin toimielin.

Yli puolet suomalaisista katsoo luottavansa Euroopan oikeusasiamieheen (60 %), Euroopan yhteisön tuomioistuimeen (58 %), Euroopan keskuspankkiin (58 %), Euroopan parlamenttiin (54 %) ja Euroopan komissioon (51 %). Vähiten suomalaiset luottivat Euroopan unionin tulevaisuuskonventtiin (29 %).

Suomalaisten luottamus eri Euroopan unionin toimielimiin on pysynyt vuodesta 1999 lähtien suunnilleen samana tai on hieman noussut. Erityisesti luottamus Euroopan komissioon, Euroopan unionin ministerineuvostoon ja Euroopan keskuspankkiin on noussut joulukuussa 2001 tehdyn ja tämänkertaisen Eurobarometrin tulosten mukaan. Jokaisessa Eurobarometrissa, jossa asiaa on kysytty sitten toukokuun 1999 suomalaiset ovat aina ilmoittaneet luottavansa eniten Euroopan oikeusasiamieheen.

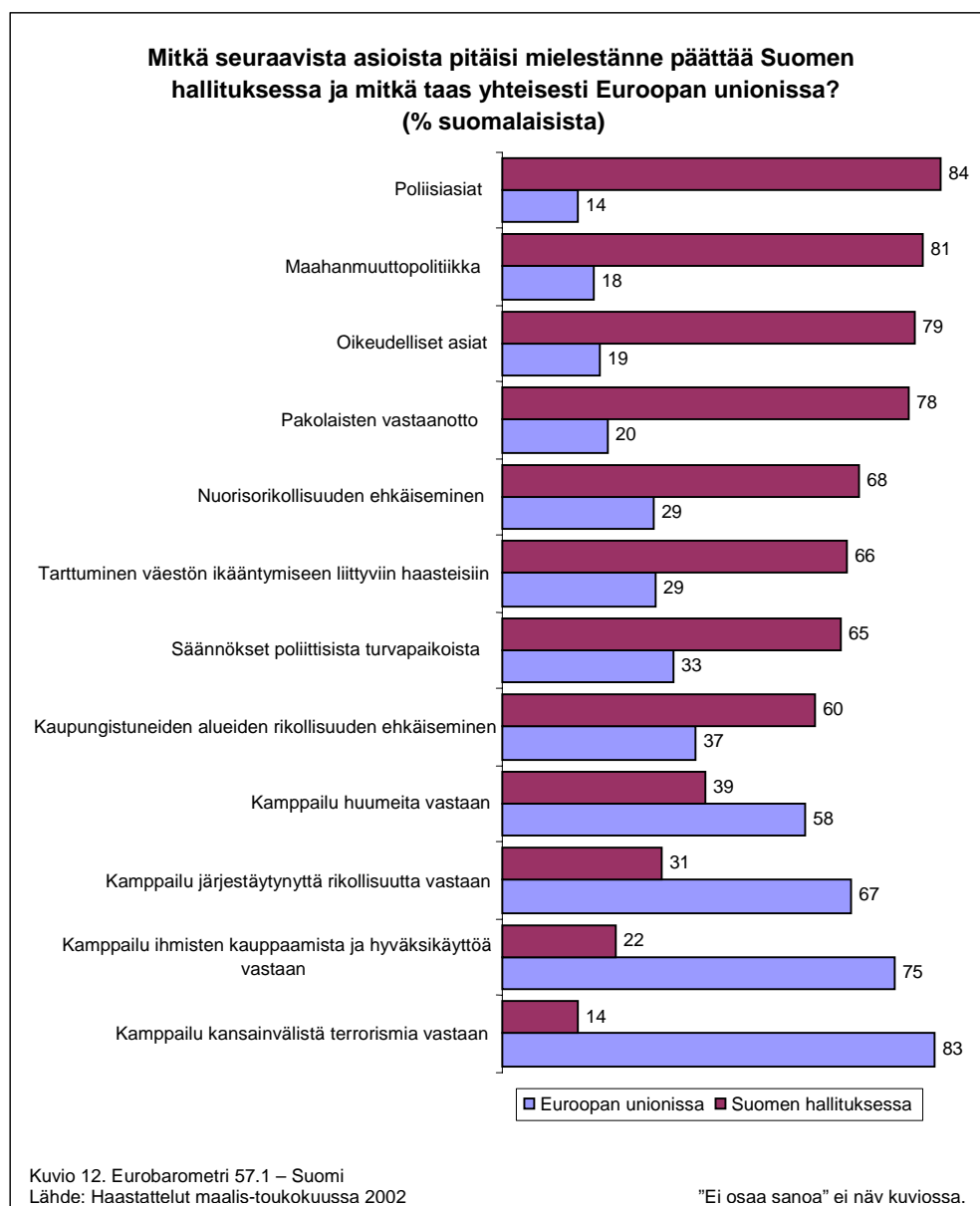
2.3. Suomalaisen mielipiteet toimivallanjaosta Euroopan unionin ja Suomen hallituksen välillä

Suomalaisilta tiedusteltiin, mistä asioista he haluaisivat päätettävän kansallisesti ja missä asioissa olisi parempi tehdä päätökset Euroopan unionin tasolla.

Lähes 90 % suomalaisista katsoo, että terveys- ja sosiaaliturva-asioista sekä maanpuolustuksesta pitäisi päättää Suomen hallituksessa. Samoin koulutusasioista, maatalous- ja kalastuspolitiikasta päättämisen suomalaiset pitäisivät mieluiten Suomen hallituksen toimivallassa. 65 % suomalaisista katsoo myös, että taistelu työttömyyttä vastaan on Suomen hallituksen vastuualuetta. Myös ympäristönsuojelusta päättämisen katsoo 63 % suomalaisista kuuluvan Suomen hallitukselle.

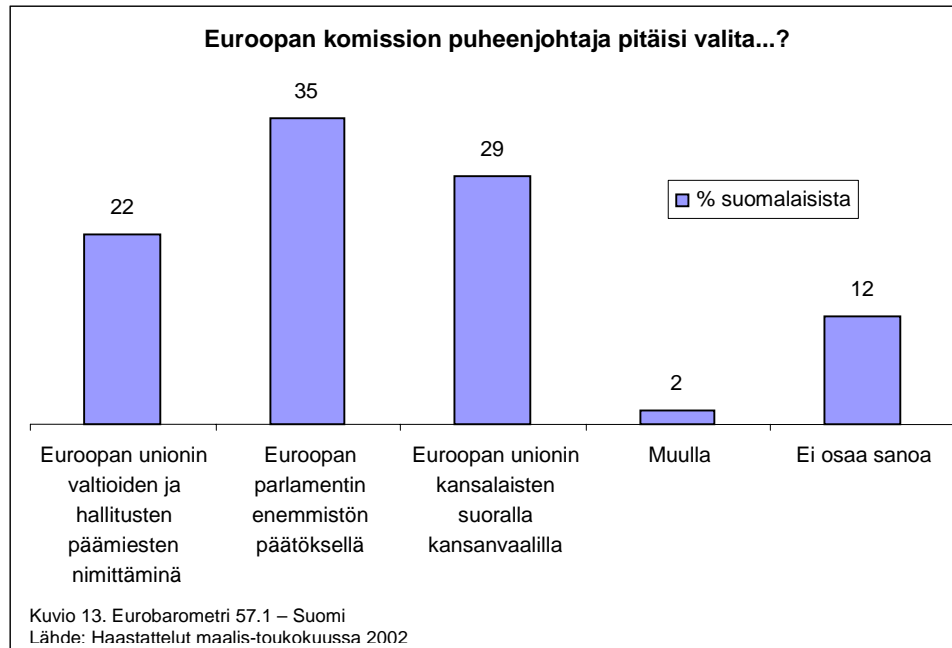
Suomalaiset antaisivat Euroopan unionin toimivaltaan lähinnä tiedottamisen sen omasta toiminnasta ja Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin suuntautuvan ulkopolitiikan hoidon. Yli puolet suomalaisista katsoo myös, että valuuttapäätösten ja taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden tukemisen tulisi kuulua Euroopan unionin toimivaltaan.

Selvä enemmistö suomalaisista katsoo poliisiasioiden ja maahanmuuttoon sekä pakolaisten vastaanottoon liittyvien asioiden kuuluvan selvästi Suomen hallituksen päätettäväksi. Yleismaailmalliset ongelmat, kuten kamppailu huumeita ja järjestäytyntä rikollisuutta vastaan, kamppailu ihmisten kauppaamista ja hyväksikäyttöä vastaan sekä kamppailu

kansainvälistä terrorismia vastaan kuuluvat taas suomalaisten enemmistön mielestä Euroopan unionin päätettäväksi.

Suomalaisilta kysyttiin myös heidän mielipidettään siitä, kenen pitäisi valita Euroopan komission puheenjohtaja. Reilu kolmannes suomalaisista (35 %) on sitä mieltä, että Euroopan komission puheenjohtaja tulisi valita Euroopan parlamentin enemmistön päätöksellä. 29 % suomalaisista antaisi valinnan Euroopan unionin kansalaisten tehtäväksi suoralla kansanvaalilla. 22 % suomalaisista taas katsoo, että Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiesten tulisi nimittää Euroopan komission puheenjohtaja.

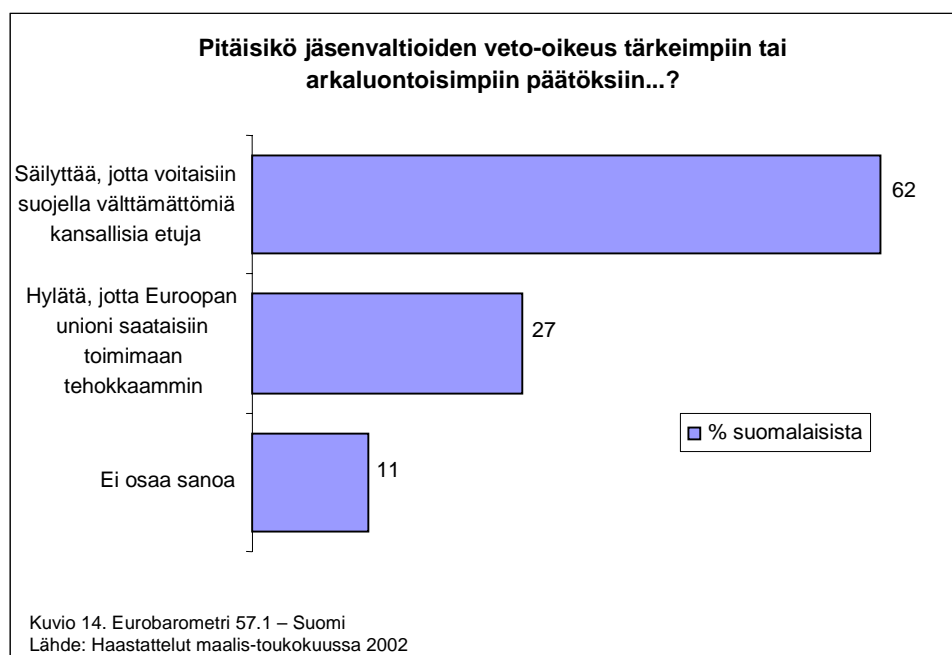
Erityisesti suurissa kaupungeissa asuvat (45 %) kannattavat komission puheenjohtajan valintaa Euroopan parlamentin enemmistön päätöksellä. Näin ajattelevat keskimääräistä enemmän myös johtavassa asemassa olevat (48 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (42 %).

Suoran kansanvaalin kannalla ovat keskimääräistä enemmän nuoret 15-24-vuotiaat (37 %), 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (35 %), maaseudulla asuvat (34 %), opiskelijat (39 %), palvelutyössä olevat (36 %) sekä pohjois- (35 %) ja itäsuomalaiset (32 %).

Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiesten nimitettäväksi sen antaisivat erityisesti toimihenkilöt ja kodista huolehtivat (molemmat 28 %), mutta myös johtavassa asemassa olevista 29 % kannattaa komission puheenjohtajan nimityksen antamista Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiesten tehtäväksi.

Tällä hetkellä Euroopan unionin jokaisella jäsenvaltiolla on veto-oikeus tärkeimpiin tai arkaluontoisimpiin päätöksiin. Toisin sanoen jokainen valtio voi estää jonkin päätöksen, vaikka muut sitä kannattaisivatkin. Eurobarometrillä kysyttiin suomalaisten mielipidettä siitä, tulisiko tämä veto-oikeus säilyttää, jotta voitaisiin suojella välttämättömiä kansallisia etuja vai tulisiko se hylätä, jotta Euroopan unioni saataisiin toimimaan tehokkaammin.

Suurin osa suomalaisista on veto-oikeuden säilyttämisen kannalla. 62 % suomalaisista säilyttäisi sen, kun taas 27 % suomalaisista olisi valmis sen hylkäämään, jotta Euroopan unioni voisi toimia tehokkaammin.

Naiset (65 %) enemmän kuin miehet (58 %) ovat sitä mieltä, että veto-oikeus tulisi säilyttää. Ikäryhmistä 15-24-vuotiaat ja 40-54-vuotiaat ovat myös keskimääräistä enemmän veto-oikeuden säilyttämisen kannalla. Sen sijaan yli 55-vuotiaat (34 %) ovat keskimääräistä enemmän veto-oikeuden hylkäämisen kannalla.

Ammattiryhmistä veto-oikeuden säilyttämisen kannalla ovat erityisesti palvelutyöntekijät (70 %), opiskelijat (68 %) ja kodista huolehtivat (67 %). Eläkeläisissä (37 %) ja johtavassa asemassa olevissa (36 %) taas on keskimääräistä enemmän niitä, joiden mielestä veto-oikeus tulisi hylätä, jotta Euroopan unioni saataisiin toimimaan tehokkaammin. Alueellisesti itäsuomalaiset (73 %) ovat muita enemmän veto-oikeuden säilyttämisen kannalla, kun taas Uudellamaalla on eniten niitä, jotka olisivat valmiita hylkäämään veto-oikeuden (32 %).

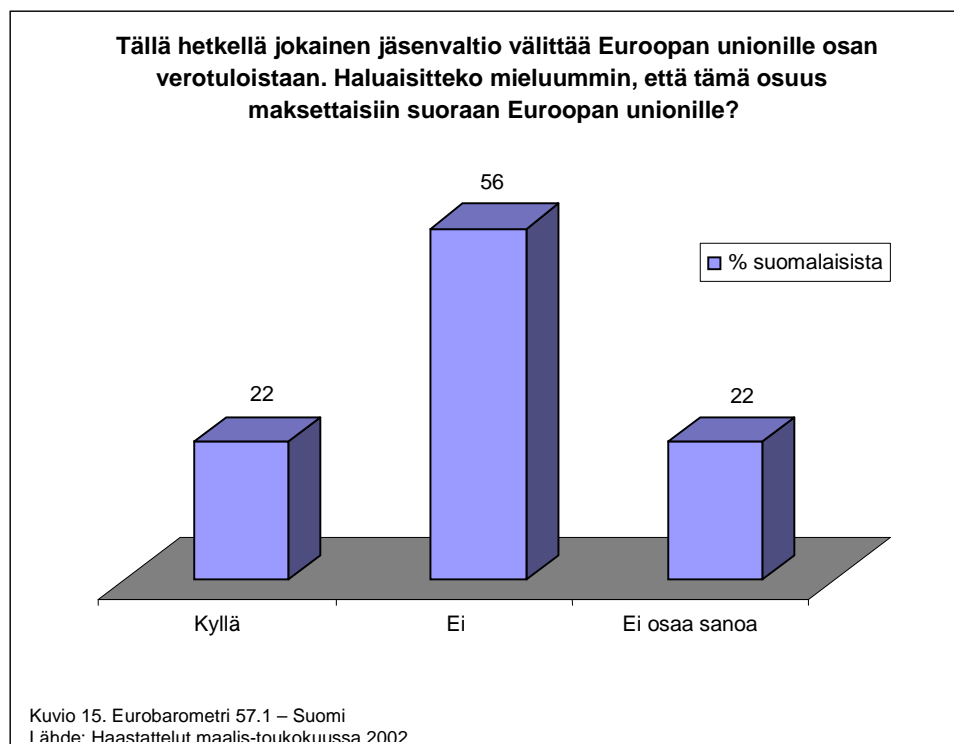
Tällä hetkellä jokainen Euroopan unionin jäsenvaltio välittää unionille osan verotuloistaan. Eurobarometri kysyi suomalaisilta, haluaisivatko he mieluummin, että tämä osuus maksettaisiin suoraan Euroopan unionille.

Yli puolet suomalaisista (56 %) ei haluaisi maksaa veroja suoraan Euroopan unionille. 22 % taas haluaisi näin tehdä. Tämän kysymyksen kohdalla huomattavalla osalla suomalaisia (22 %) ei ollut mielipidettä asiaan.

Miehet (24 %) enemmän kuin naiset (20 %) haluaisivat maksaa osan veroistaan suoraan Euroopan unionille. Ikäryhmistä 40-54-vuotiaat (27 %) haluaisivat keskimääräistä enemmän maksaa osan veroistaan suoraan Euroopan unionille. 25-39-vuotiaat (63 %) ovat keskimääräistä enemmän sitä vastaan. Vähemmän koulutetut eli 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (26 %) ovat hieman muita enemmän sitä mieltä, että osa veroista tulisi maksaa suoraan Euroopan unionille.

Ammattiryhmistä johtavassa asemassa olevat ja toimihenkilöt (molemmat 61 %) ovat muita enemmän sitä mieltä, että veroja ei tulisi maksaa suoraan Euroopan unionille. Työttömät (26 %) taas hieman muita enemmän olisivat valmiit maksamaan osan veroistaan suoraan Euroopan unionille. Kodista huolehtivien kohdalla on huomattava erityisesti niiden suuri osuus, jotka eivät osanneet tai halunneet ottaa asiaan kantaa (34 %).

Alueellisesti eteläsuomalaiset (26 %) kannattavat keskimääräistä enemmän verojen maksua suoraan Euroopan unionille, kun taas itäsuomalaiset (67 %) erityisesti ovat sitä mieltä, ettei näin tulisi tehdä.

2.4. Vertailu muihin EU-maihin

Verrattaessa suomalaisten vastauksia Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten vastausten keskiarvoon, huomataan, että yleisesti ottaen huomattavasti suurempi osa Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista kuin suomalaisista pelkää kyselyssä lueteltuja asioita, kuten maailmansotaa, terrorismia, järjestäytynyttä rikollisuutta ja etnisiä konflikteja tai yhteenottoja Euroopassa.

Maailemansotaa ilmoittaa pelkäävänsä 30 % suomalaisista, mikä on huomattavasti Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoa alhaisempi (51 %). Suomen luku on Hollannin (26 %) jälkeen alhaisin. Erityisesti portugalilaiset (70 %) ja espanjalaiset (64 %) ilmoittavat pelkäävänsä maailmansotaa. Jokaisessa Euroopan unionin jäsenmaassa yli puolet kansalaisista ilmoittaa pelkäävänsä terrorismia. Suomalaisistakin 53 % ilmoittaa pelkäävänsä terrorismia, mutta tämä on heti Itävallan (52 %) jälkeen Euroopan unionin maiden alhaisin luku. Terrorismia pelkäävät erityisesti italialaiset (89 %), kreikkalaiset (85 %) ja portugalilaiset (82 %).

Järjestäytynyttä rikollisuutta sanoo pelkäävänsä 64 % suomalaisista ja 71 % Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin. Erityisesti italialaiset (85 %), kreikkalaiset (84 %) ja portugalilaiset (83 %) ilmoittavat pelkäävänsä järjestäytynyttä rikollisuutta. Etnisiä

konflikteja tai yhteenottoja suomalaiset (37 %) pelkäävät heti itävaltalaisien (36 %) jälkeen vähiten Euroopan unionissa. Etnisiä konflikteja pelätään eniten Espanjassa (69 %), Kreikassa (68 %) ja Ranskassa (67 %).

Suomalaiset luottavat kaikkiin lueteltuihin yhteiskunnallisiin instituutioihin keskimääräisesti muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisia enemmän. Luottamus poliisiin, puolustusvoimiin ja ammattiliittoihin on Suomessa kaikista jäsenmaista korkein. Mm. poliisiin luottaa 88 % suomalaisista, kun taas belgialaisista alle puolet eli 49 % ilmoittaa luottavansa poliisiin.

Luottamus Euroopan unioniin yleisellä tasolla on Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskuudessa keskimäärin hieman suurempi kuin suomalaisten keskuudessa. Suomessa luotetaan Euroopan unioniin Ruotsin ja Yhdistyneen Kuningaskunnan jälkeen vähiten. Luottamus Euroopan unioniin on korkeinta Portugalissa (66 %), Luxemburgissa ja Italiassa (molemmat 62 %).

Silti yhtä suuri osa suomalaisista kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin sanoo luottavansa Euroopan parlamenttiin, suurempi osa suomalaisista luottaa Euroopan komissioon ja erittäin paljon suurempi osa suomalaisista kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin luottaa Euroopan oikeusasiamieheen. Samoin erittäin paljon suurempi osa suomalaisista pitää Euroopan oikeusasiamiehen tehtävää tärkeänä Euroopan unionissa kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset keskimäärin. Tuloksiin voi vaikuttaa se, että Euroopan oikeusasiamiehenä toimii tällä hetkellä suomalainen Jacob Söderman.

Hyvin paljon suurempi osa suomalaisista kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin katsoo, että maanpuolustuksesta ja ympäristönsuojelua koskevista asioista pitäisi päättää kansallisesti maan omassa hallituksessa. Sen sijaan Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset ovat keskimäärin paljon enemmän sitä mieltä, että maahanmuuttopolitiikasta pitäisi päättää Euroopan unionissa. Suomalaisista vain 18 % antaisi maahanmuuttopolitiikan Euroopan unionin päätettäväksi, kun taas jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin lähes puolet on tätä mieltä. Suomalaiset ovat kuitenkin muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten kanssa yhtä mieltä siitä, että kamppailusta kansainvälistä terrorismia vastaan pitäisi päättää yhteisesti Euroopan unionin tasolla.

Hieman suurempi osa (34 %) Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin kuin suomalaisista (29 %) on sitä mieltä, että Euroopan komission puheenjohtaja pitäisi valita Euroopan unionin kansalaisten suoralla kansanvaalilla. Suomalaisista taas suurempi osa on sitä mieltä, että jäsenvaltioiden veto-oikeus tärkeimpiin päätöksiin pitäisi säilyttää.

Suomalaisia enemmän veto-oikeuden säilyttämisen puolesta ovat tanskalaiset (72 %) kreikkalaiset (69 %), luxemburgilaiset ja itävaltalaiset (molemmat 68 %). Vähiten veto-oikeuden säilyttäminen saa kannatusta Espanjassa (38 %) ja Portugalissa (44 %). Näiden maiden kohdalla on kuitenkin huomattava varsin suuri niiden osuus, jotka eivät osaa sanoa, pitäisikö veto-oikeus säilyttää vai pitäisikö siitä luopua.

Suomalaisten mielipiteet vastaavat Euroopan unionin keskitasoa kysyttäessä, haluaisivatko kansalaiset maksaa osan veroistaan suoraan Euroopan unionille. Kiinnostus tähän olisi suurinta Kreikassa, jossa 32 % kansalaisista kannattaa ajatusta ja Italiassa, jossa sitä kannattaa 30 % kansalaisista. Ajatuksen vastustus on suurinta Tanskassa (76 %) ja Ruotsissa (69 %).

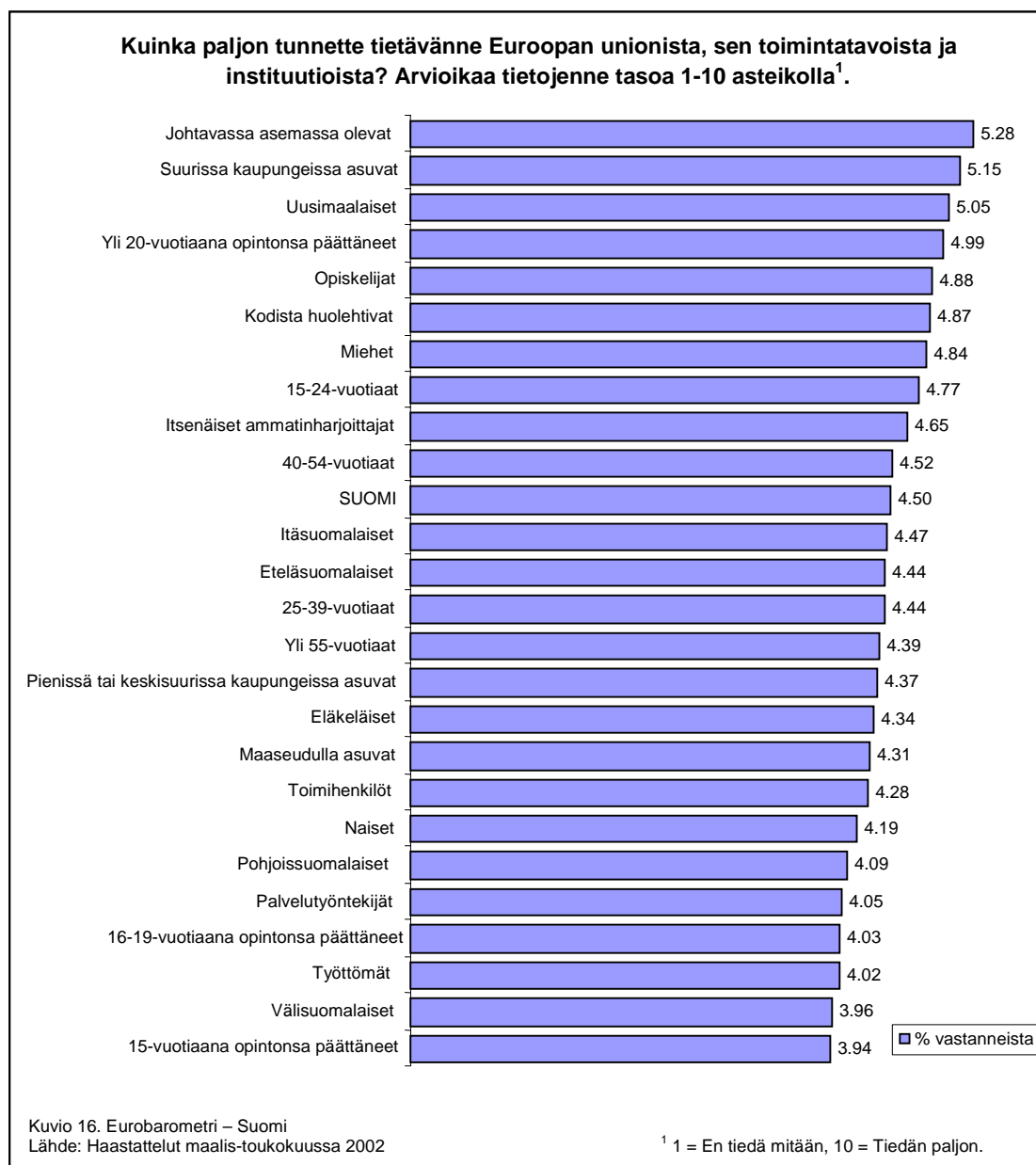

Keskeisimmät Eurobarometrin 57.1 tulokset keväällä 2002 LUOTTAMUS YHTEISKUNNALLISIIN INSTITUUTIOIHIN		
	Suomalaiset	EU-15 (Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvo)
Pelkää järjestäytynyttä rikollisuutta.	64 %	71 %
Pelkää terrorismia.	53 %	78 %
Pelkää etnisiä konflikteja tai yhteenottoja Euroopassa.	37 %	58 %
Luottaa Euroopan unioniin.	39 %	46 %
Luottaa Euroopan parlamenttiin.	54 %	54 %
Luottaa Euroopan komissioon.	51 %	47 %
Luottaa Euroopan oikeusasiamieheen.	60 %	29 %
Pitää Euroopan oikeusasiamiehen tehtävää tärkeänä Euroopan unionissa.	72 %	36 %
On sitä mieltä, että maanpuolustus pitäisi päättää oman maan hallituksessa.	89 %	45 %
On sitä mieltä, että ympäristönsuojelua koskevat asiat pitäisi päättää oman maan hallituksessa.	63 %	35 %
On sitä mieltä, että maahanmuuttopolitiikasta pitäisi päättää Euroopan unionissa.	18 %	48 %
On sitä mieltä, että kamppailusta kansainvälistä terrorismia vastaan pitäisi päättää Euroopan unionissa.	83 %	83 %
On sitä mieltä, että Euroopan komission puheenjohtaja pitäisi valita Euroopan unionin kansalaisten suoralla kansanvaalilla.	29 %	34 %
On sitä mieltä, että Euroopan komission puheenjohtaja pitäisi valita Euroopan parlamentin enemmistön päätöksellä.	35 %	32 %
On sitä mieltä, että Euroopan komission puheenjohtaja pitäisi valita Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiesten nimittämällä.	22 %	14 %
On sitä mieltä, että jäsenvaltioiden veto-oikeus tärkeimpiin päätöksiin pitäisi säilyttää.	62 %	50 %
On sitä mieltä, että jäsenvaltioiden veto-oikeus tärkeimpiin päätöksiin pitäisi hylätä.	27 %	25 %
Haluaisi maksaa osan veroistaan suoraan Euroopan unionille.	22 %	21 %

3. SUOMALAISTEN TIETOUS EUROOPAN UNIONIIN LIITTYVISTÄ ASIOISTA JA HYVÄKSYNTÄ EUROOPAN UNIONIN TOIMINNALLE

3.1. Suomalaisten suosimat EU-tiedon lähteet

Suomalaisten EU-tietouden tasoa mitattiin kysymällä, kuinka paljon vastaajat tunsivat tietävänsä Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista. Vastaajia pyydettiin arvioimaan tietojensa tasoa asteikolla 1-10¹.

Suomalaisten EU-tietotason keskiarvoksi saatiin 4.5. Miehet (4.84) pitivät EU-tietotasoaan naisia (4.19) huomattavasti korkeampana. Ikäryhmistä 15-24-vuotiaat (4.77) ja 40-54-vuotiaat (4.52) arvioivat oman tietotasonsa Euroopan unionista keskiarvoa korkeammaksi. Ammattiryhmistä johtavassa asemassa olevat (5.28), opiskelijat (4.88), kodista huolehtivat

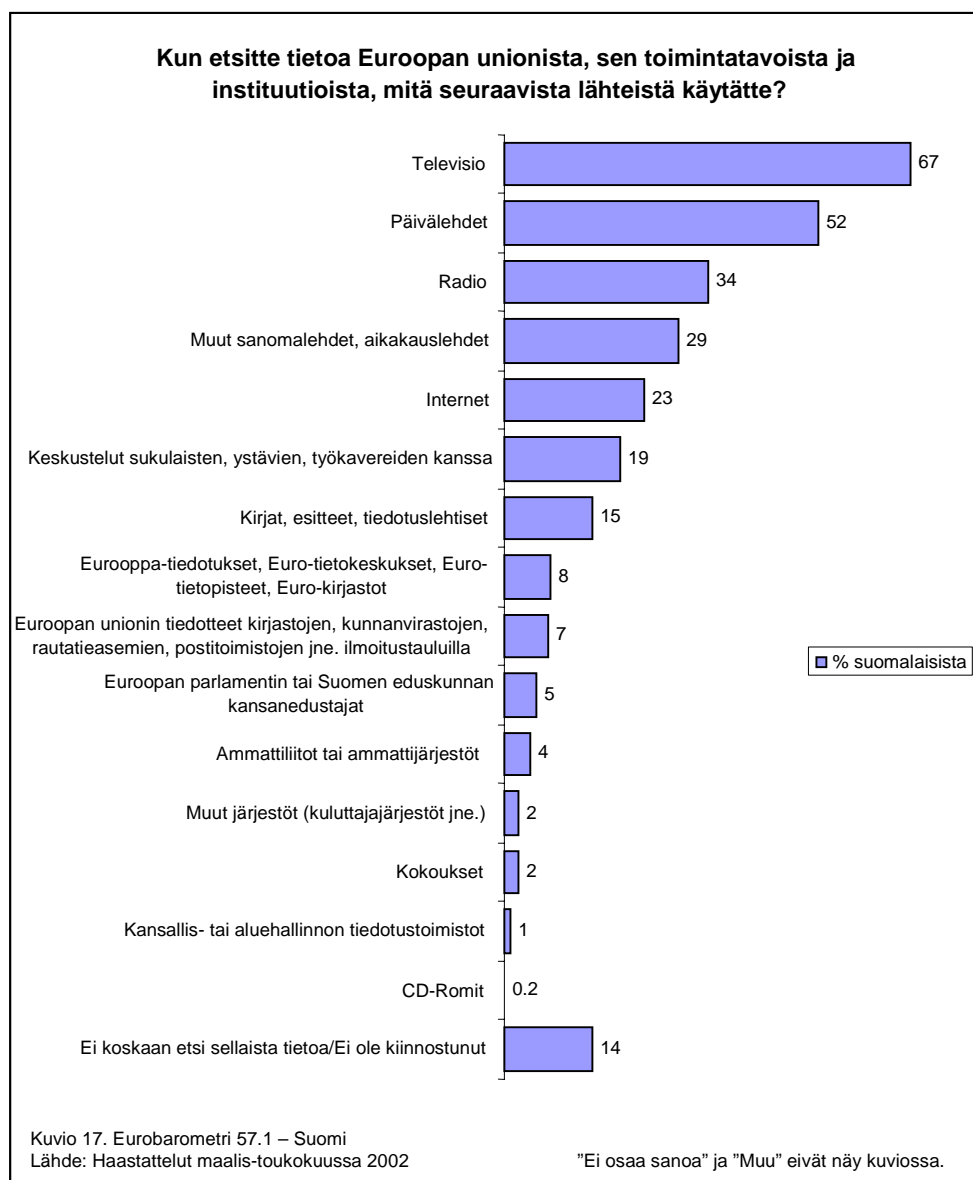
¹ 1 = En tiedä mitään, 10 = Tiedän paljon.

(4.87) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (4.65) arvioivat myös omat tietonsa Euroopan unionista suomalaisten keskiarvoa korkeammaksi. Alueellisesti suurissa kaupungeissa ja Uudellamaalla asuvat pitivät EU-tietotasoaan muilla alueilla asuvia korkeampana. Myös korkeammin koulutetut eli yli 20-vuotiaana opintonsa päättäneet arvioivat tietotasonsa keskimääräistä paremmaksi.

Huonoiten Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista tunsivat tietävänsä huonommin koulutetut eli 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (3.94), välisuomalaiset (3.96) ja työttömät (4.02).

Suomalaisten käyttämät EU-tiedon lähteet

Suomalaisten enemmistö suosii televisiota (67 %) ja päivälehtiä (52 %) etsiessään tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista. Internetiä käyttää 23 %. Sen sijaan Euroopan unionin järjestämiä tiedotusmuotoja, kuten Eurooppa-tiedotuksia, Euro-tietokeskuksia, Euro-tietopisteitä, Eurokirjastoja (8 %) tai Euroopan unionin tiedotteita ilmoitustauluilla (7 %) käyttää vain hyvin pieni osa suomalaisista.

Tämänkertaisen Eurobarometrin tulokset ovat tässä suhteessa varsin samanlaiset kuin edellisen, kolme kuukautta aikaisemmin tehdyn Eurobarometri-kyselyn tulokset. Kolme kuukautta aikaisemmin 67 % suomalaisista sanoi etsivänsä Euroopan unioniin liittyvää tietoa televisiosta ja 47 % päivälehdistä. Internetistä tietoa sanoi silloin etsivänsä 22 % suomalaisista. Myöskään aikaisemmin suomalaiset eivät olleet kovin kiinnostuneita etsimään Euroopan unioniin liittyvää tietoa Eurooppa-tiedotuksista, Euro-tietokeskuksista, Euro-tietopisteistä tai Euro-kirjastoista. Näistä lähteistä sanoi edellisessä Eurobarometrissa tietoa etsivänsä 10 % suomalaisista.

Tämänkertaisen Eurobarometrin tulosten perusteella voidaan sanoa, että miehet käyttävät naisia enemmän televisiota EU-tiedon lähteenä. 70 % miehistä ja 65 % naisista ilmoitti etsivänsä tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista televisiosta. Miehet (24 %) käyttävät myös hieman naisia (22 %) enemmän internetiä EU-tiedon lähteenään.

Televisiota käyttävät EU-tiedon lähteenään keskimääräistä enemmän 40-54-vuotiaat (71 %). Sama ryhmä käyttää myös muita enemmän päivälehtiä (58 %) EU-tiedon lähteenään. Internetiä taas käyttävät erityisesti 15-24-vuotiaat (52 %) ja 25-39-vuotiaat (35 %).

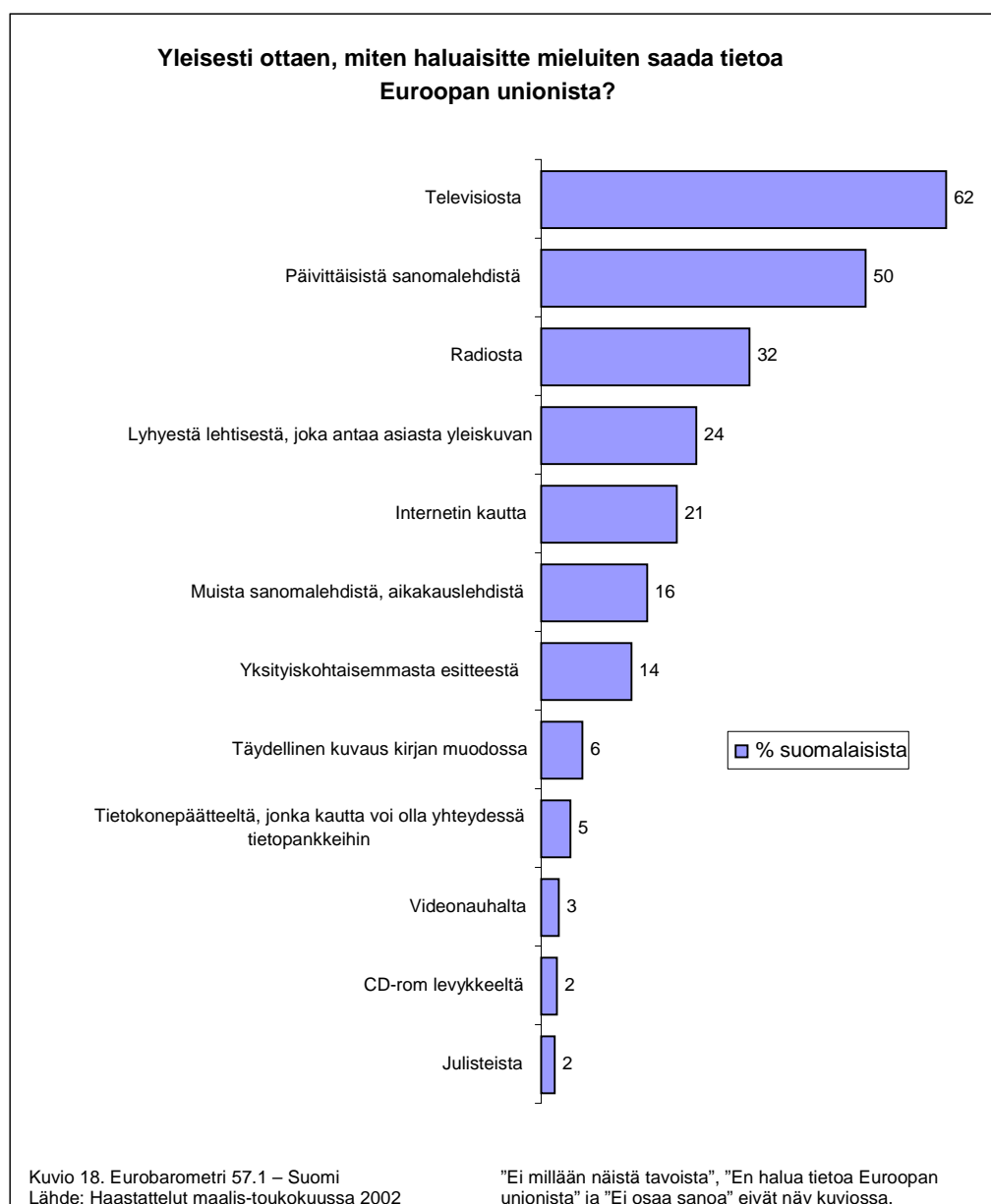
Televisiota käytetään EU-tiedon lähteenä eniten pienissä ja keskisuurissa kaupungeissa (71 %), kun taas internetiä käytetään eniten suurissa kaupungeissa (36 %). Maaseudulla internetiä EU-tiedon lähteenä ilmoittaa käyttävänsä 18 %. Ammattiryhmistä televisiota EU-tiedon lähteenä käyttävät eniten kodista huolehtivat (81 %). Sama ryhmä käyttää myös keskimääräistä enemmän päivälehtiä EU-tiedon lähteenä (62 %). Myös johtavassa asemassa olevat käyttävät päivälehtiä keskimääräistä enemmän EU-tiedon lähteenään (59 %). Internetiä käyttävät ammattiryhmistä keskimääräistä enemmän opiskelijat (57 %), johtavassa asemassa olevat (38 %) ja toimihenkilöt (31 %). Uudellamaalla käytetään eniten internetiä EU-tiedon lähteenä (34 %), kun taas itäsuomalaiset suosivat eniten televisiota (73 %).

Eurooppa-tiedotuksia, Euro-tietokeskuksia, Euro-tietopisteitä ja Euro-kirjastoja käyttävät muita enemmän naiset (10 %), nuorempi ikäryhmä 15-39-vuotiaat, paremmin koulutetut, suurissa kaupungeissa asuvat (12 %), johtavassa asemassa olevat (17 %), opiskelijat (11 %), itsenäiset ammatinharjoittajat (10 %) sekä uusimaalaiset (10 %).

Kuten seuraavasta kuviosta 18. käy ilmi suurin osa suomalaisista myös haluaa mieluiten saada tietoa Euroopan unionista televisiosta (62 %) ja päivittäisistä sanomalehdistä (50 %). 21 % suomalaisista toivoo saavansa tietoa internetin kautta.

Yli 55-vuotiaat toivovat muita ikäryhmiä enemmän saavansa Euroopan unionia koskevaa tietoa televisiosta (72 %). Myös kodista huolehtivat toivovat keskimääräistä enemmän saavansa EU-tietoa television välityksellä (74 %). Televisiota EU-tiedon lähteenä suositaan myös muita alueita enemmän Itä-Suomessa (69 %).

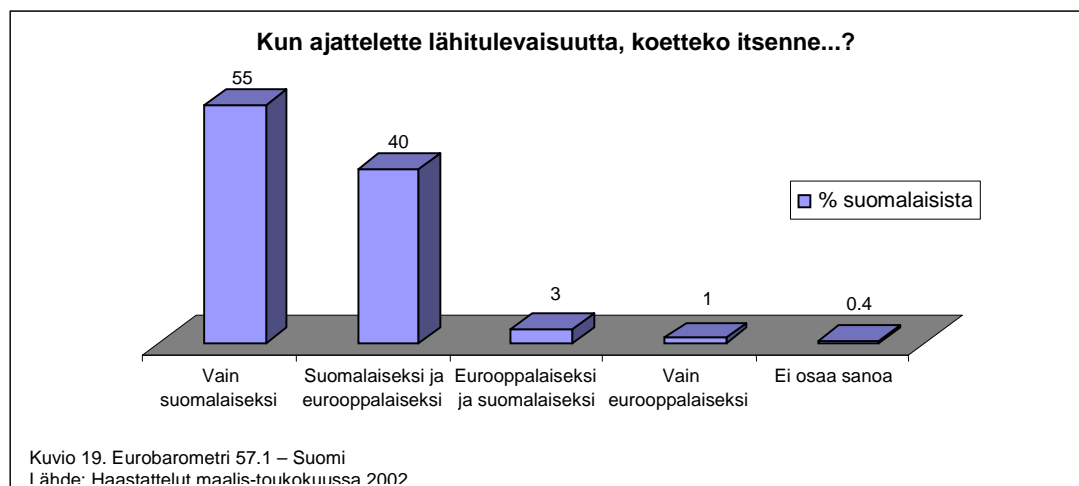
Sanomalehdistä Euroopan unionia koskevaa tietoa toivoisivat saavansa keskimääräistä enemmän yli 55-vuotiaat (60 %), suurissa kaupungeissa asuvat (55 %), johtavassa asemassa olevat (61 %), eläkeläiset (59 %) ja uusimaalaiset (55 %). Internetistä EU-tietoa taas toivoisivat saavansa erityisesti 15-24-vuotiaat (40 %), 25-39-vuotiaat (32 %), suurissa kaupungeissa asuvat (35 %), opiskelijat (44 %), johtavassa asemassa olevat (33 %) ja uusimaalaiset (31 %).

3.2. Suomalaisen yleinen suhtautuminen Euroopan unioniin

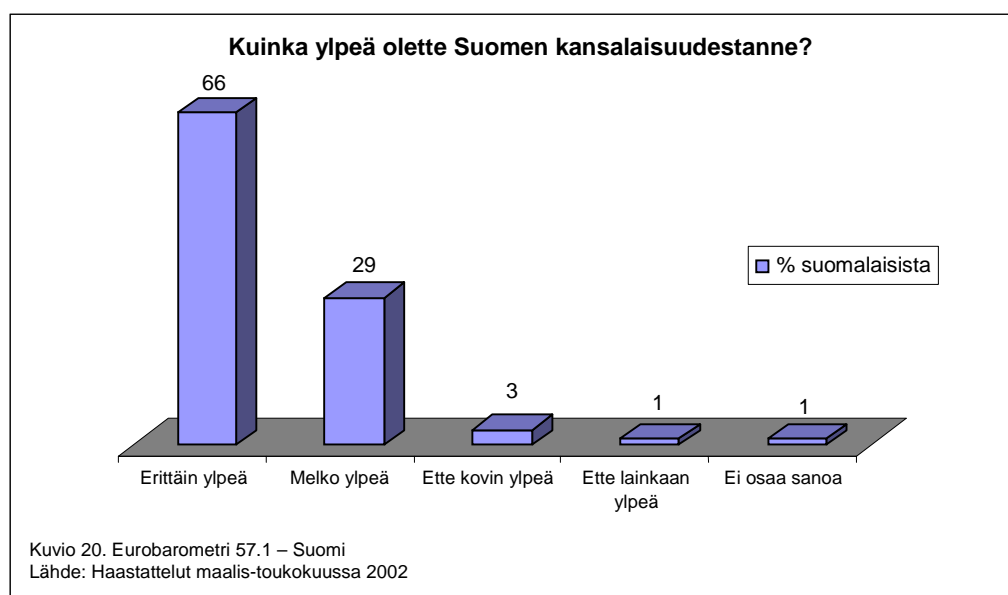
Eurobarometrillä mitattiin suomalaisten yleistä suhtautumista Euroopan unioniin. Suomalaisilta kysyttiin, kokevatko he itsensä vain suomalaisiksi, suomalaisiksi ja eurooppalaisiksi, eurooppalaisiksi ja suomalaisiksi vai vain eurooppalaisiksi. Yli puolet suomalaisista (55 %) vastasi tuntevansa itsensä vain suomalaisiksi. Suomalaisiksi ja eurooppalaisiksi sanoi kokevansa itsensä 40 % suomalaisista. Vain eurooppalaisiksi koki itsensä vain 1 % suomalaisista.

Vanhempi ikäluokka, yli 55-vuotiaat tunsivat itsensä muita enemmän vain suomalaisiksi. Heistä 69 % vastasi kokevansa itsensä vain suomalaisiksi. Nuoremmat sukupolvet kokevat itsensä ennen muuta suomalaisiksi ja eurooppalaisiksi. 15-24-vuotiaista 64 % vastasi kokevansa itsensä sekä suomalaisiksi että eurooppalaisiksi. Maaseudulla asuvat tuntevat itsensä enemmän vain suomalaisiksi (70 %), kun taas suurissa kaupungeissa asuvat tuntevat itsensä keskimääräistä enemmän suomalaisiksi ja eurooppalaisiksi (54 %).

Ammattiryhmistä eläkeläiset (71 %), kodista huolehtivat (68 %) ja palvelutyöntekijät (63 %) kokivat itsensä ennenkaikkea vain suomalaisiksi, kun taas johtavassa asemassa olevat (66 %), opiskelijat (61 %) ja toimihenkilöt (50 %) kokivat itsensä suomalaisiksi ja eurooppalaisiksi.

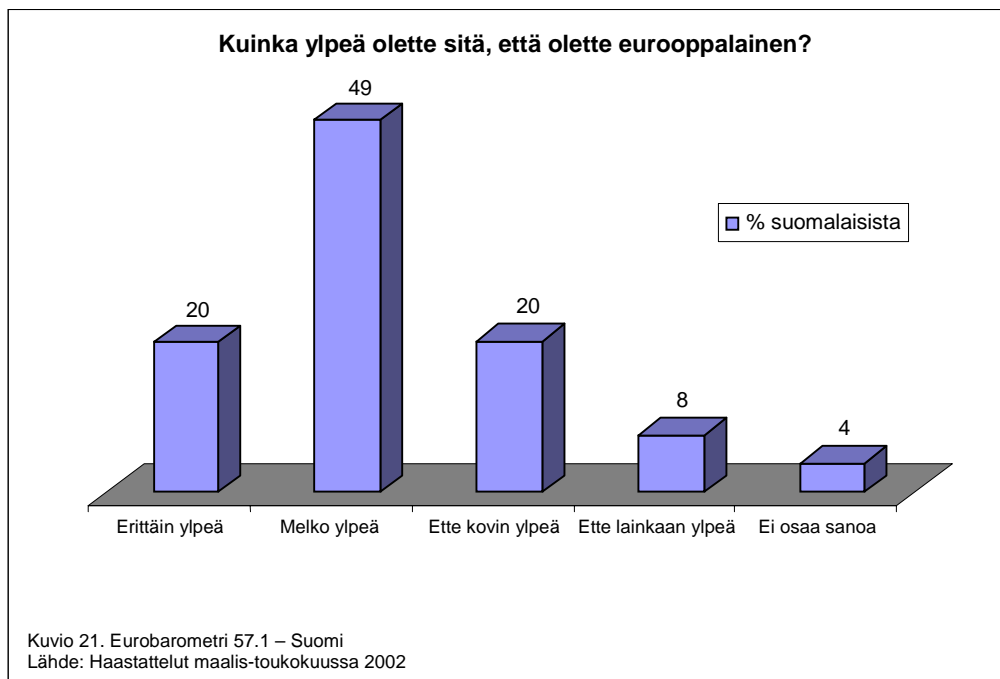
Suomalaiset myös ovat erittäin ylpeitä Suomen kansalaisuudestaan, kuten seuraavasta kuviosta 20. käy ilmi. Lähes jokainen suomalainen (95 %) on joko erittäin tai melko ylpeä Suomen kansalaisuudestaan. Niiden joukossa, jotka vastasivat, ettei ole kovin ylpeä tai ei lainkaan ylpeä Suomen kansalaisuudesta oli erityisesti 16-19-vuotiaina opintonsa päättäneitä (7 %), maaseudulla asuvia (6 %) ja itsenäisiä ammatinharjoittajia (6 %).

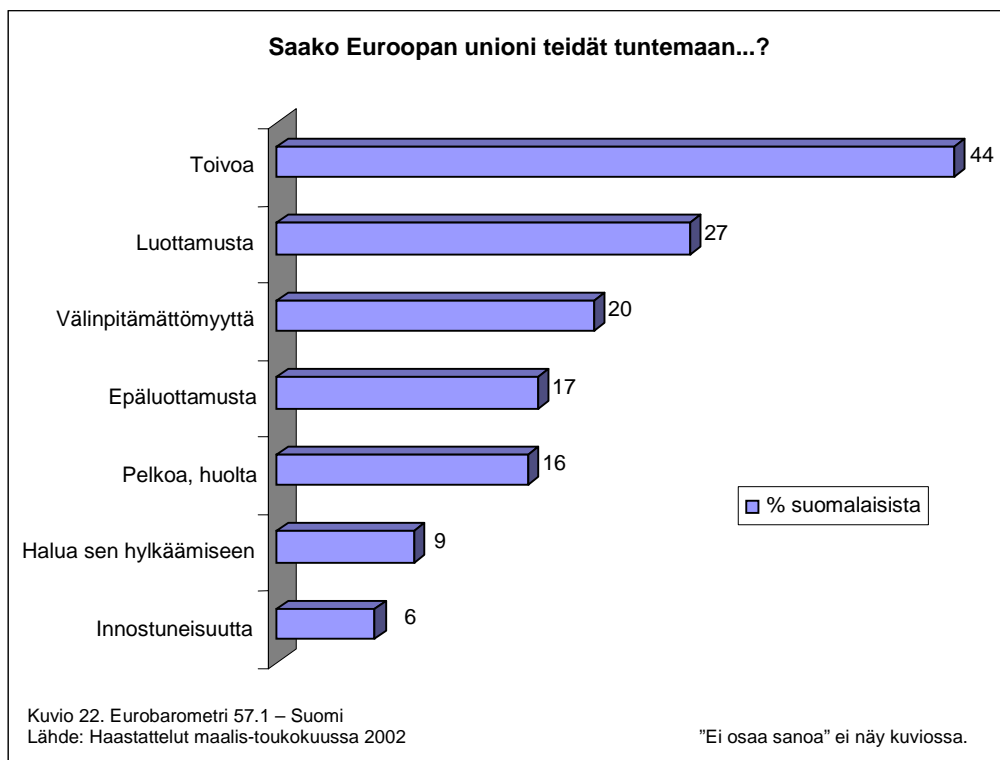
Myös eurooppalaisuudestaan suomalaiset ovat varsin ylpeitä. 20 % suomalaisista vastasi olevansa erittäin ylpeä eurooppalaisuudestaan ja 49 % vastasi olevansa siitä melko ylpeä. Kuitenkin niiden osuus, jotka kokevat olevansa ei kovin tai ei lainkaan ylpeä eurooppalaisuudestaan on 28 %.

Niiden joukossa, jotka sanoivat olevansa ei kovin tai ei lainkaan ylpeitä eurooppalaisuudestaan, oli keskimääräistä enemmän yli 55-vuotiaita (34 %), maaseudulla

asuvia (37 %), kodista huolehtivia (38 %), eläkeläisiä (36 %), palvelutyöntekijöitä (34 %) ja pohjoissuomalaisia (49 %).

Euroopan unioni saa suomalaiset tuntemaan varsin myönteisiä asioita. Eniten Euroopan unioni saa suomalaiset tuntemaan toivoa (44 %) ja luottamusta (27 %). Epäluottamusta Euroopan unioni herättää 17 %:ssa suomalaisia. Halua Euroopan unionin hylkäämiseen ei tunne kuin 9 % suomalaisista.

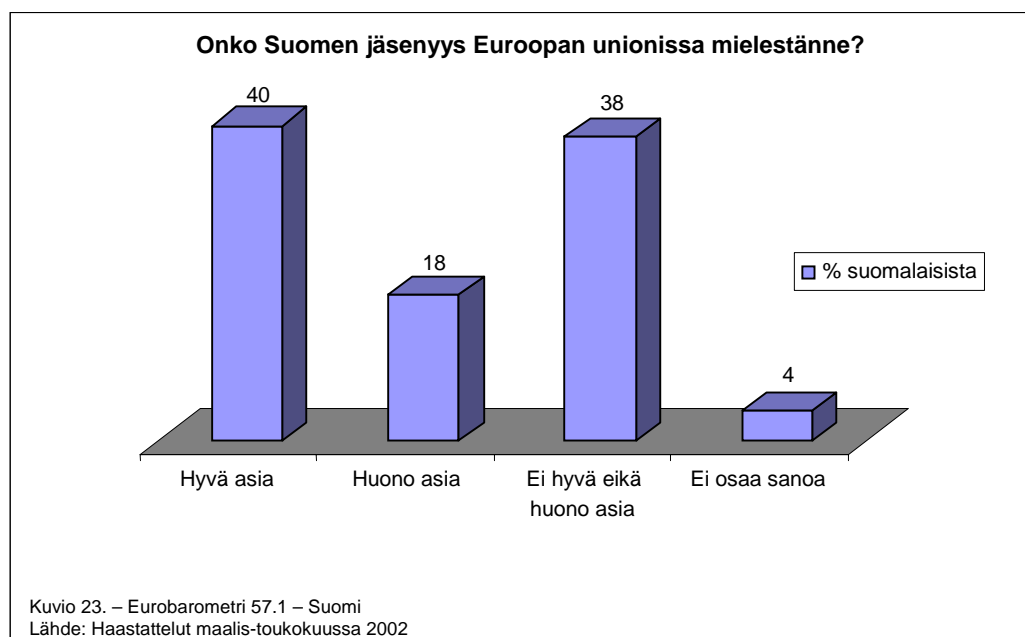

Erityisesti naisten (48 %), 15-24-vuotiaiden (47 %), yli 20-vuotiaina opintonsa päättäneiden (52 %), suurissa kaupungeissa asuvien (47 %), toimihenkilöiden (48 %), palvelutyöntekijöiden (48 %) sekä Etelä- (48 %) ja Itä-Suomessa (50 %) asuvien keskuudessa Euroopan unioni saa tuntemaan toivoa. Luottamusta Euroopan unioni taas herättää eniten miesten (32 %), 15-24-vuotiaiden (30 %), suurissa kaupungeissa asuvien (32 %) ja johtavassa asemassa olevien (35 %) keskuudessa.

25-39-vuotiaat (20 %) ja yli 55-vuotiaat (19 %), maaseudulla asuvat (21 %), työttömät (24 %) ja pohjoissuomalaiset (28 %) Euroopan unioni taas saa tuntemaan keskimääräistä enemmän epäluottamusta.

Yleisesti ottaen kuitenkin kaksi viidestä suomalaisesta on sitä mieltä, että Suomen jäsenyys Euroopan unionissa on hyvä asia. Huonona sitä pitää 18 % suomalaisista. Huomattava osa suomalaisista (38 %) ei kuitenkaan pidä Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä eikä huonona asiana.

Miehistä huomattavasti suurempi osa (44 %) kuin naisista (36 %) pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Hyvänä sitä pitävät keskimääräistä enemmän myös 15-24-vuotiaat (49 %), suurissa kaupungeissa asuvat (62 %), johtavassa asemassa olevat (54 %), opiskelijat (52 %), toimihenkilöt (47 %) ja uusimaalaiset (50 %). Huonona Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa pitävät erityisesti 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (26 %), maaseudulla asuvat (25 %), itsenäiset ammatinharjoittajat (29 %), työttömät (26 %), palvelutyöntekijät (22 %) sekä pohjois- (25 %) ja itäsuomalaiset (22 %).

Varsin suurelle osalle suomalaisia (41 %) Euroopan unioni antaa neutraalin kuvan. 30 % suomalaisista katsoo Euroopan unionin antavan itsestään hyvin tai melko positiivisen kuvan, kun taas 24 % suomalaisista katsoo unionin antavan itsestään melko tai hyvin negatiivisen kuvan.

Kaikki näkökohdat huomioon ottaen kaksi viidestä suomalaisesta katsoo Suomen olevan hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä. Hieman suurempi osa (43 %) suomalaisista on sitä

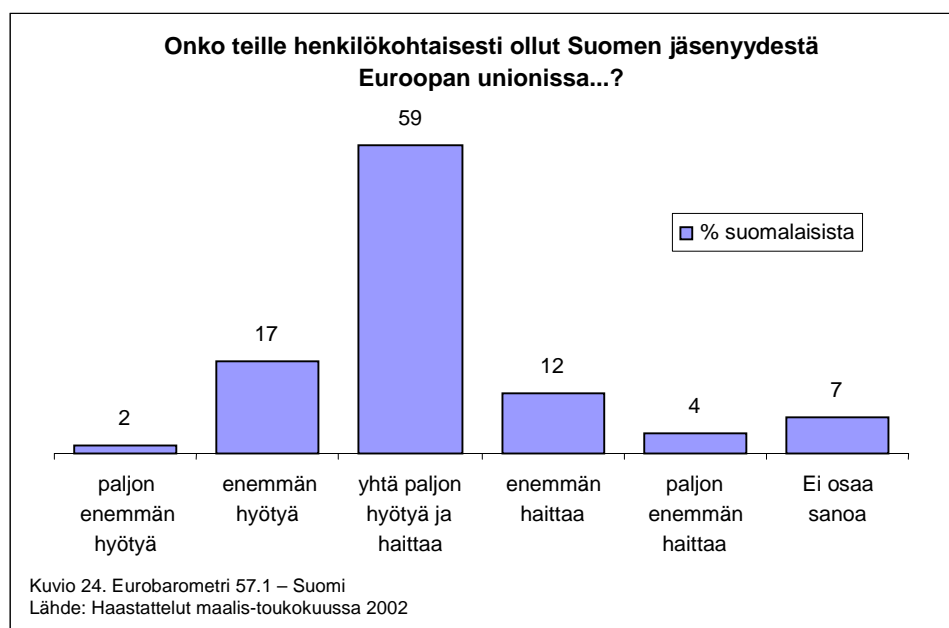

mieltä, että Suomi ei ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä. 17 % suomalaisista ei osaa ilmaista kantaansa tähän kysymykseen.

Tarkasteltaessa suomalaisten asenteiden kehityssuuntia huomataan, että hieman suurempi osa suomalaisista katsoi tämänkertaisen Eurobarometrin mukaan Suomen jäsenyyden Euroopan unionissa olevan hyvä asia kuin joulukuussa 2001. Niiden suomalaisten osuus, jotka katsovat Suomen jäsenyyden Euroopan unionissa olevan hyvä asia, on jokaisessa edellisessä Eurobarometrissa, jossa asiaa on tiedusteltu, ollut huomattavasti suurempi kuin niiden suomalaisten osuus, jotka katsovat Suomen jäsenyyden olevan huono asia.

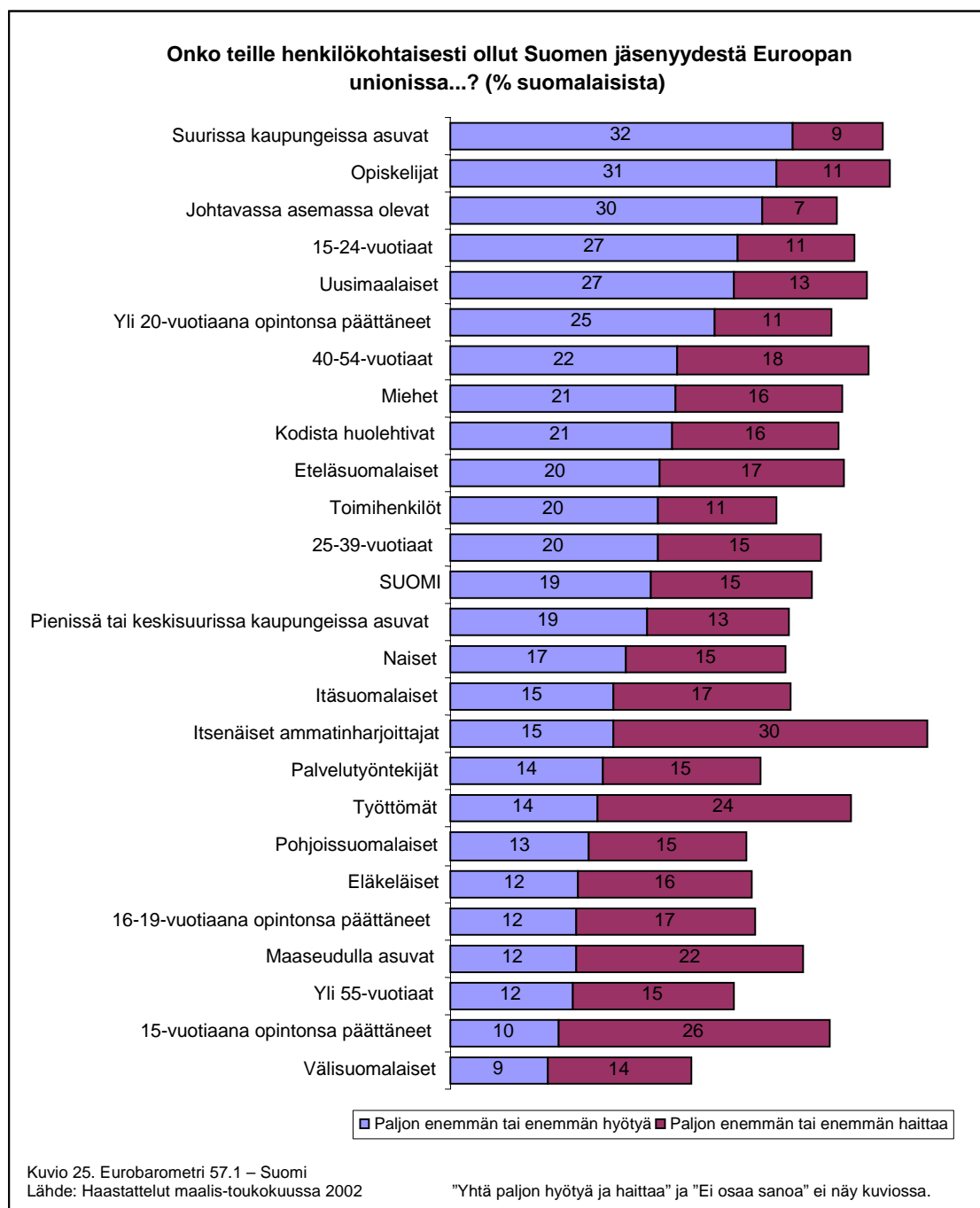
Sen sijaan niiden suomalaisten osuus, joiden mielestä kaikki näkökohdat huomioon ottaen Suomi ei ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä, on toukokuuta 1999 lukuunottamatta jokaisessa edellisessä Eurobarometri-kyselyssä ollut suurempi kuin niiden osuus, jotka katsovat Suomen hyötyneen jäsenyydestä Euroopan unionissa. Kesäkuussa 1998 jopa 52 % suomalaisista katsoi, ettei Suomi ole hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa. Sen jälkeen näin ajattelevien osuus on laskenut ja on tämänkertaisessa kyselyssä 43 %.

Tämänkertaisen Eurobarometrin tulosten mukaan suomalaiset eivät juurikaan osaa sanoa, onko Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa ollut heille henkilökohtaisesti hyötyä vai haittaa. Lähes kolme neljästä suomalaisesta sanoo, että heille on henkilökohtaisesti ollut Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa yhtä paljon hyötyä kuin haittaakin. 19 % suomalaisista on sitä mieltä, että Suomen Euroopan unionin jäsenyydestä on ollut heille paljon enemmän tai enemmän hyötyä kuin haittaa. 16 % taas on sitä mieltä, että jäsenyydestä on ollut heille henkilökohtaisesti enemmän tai paljon enemmän haittaa kuin hyötyä.

Henkilökohtaisesti Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa katsoivat hyötynensä suurissa kaupungeissa asuvat (32 % katsoo saaneensa paljon enemmän tai enemmän hyötyä kuin haittaa), opiskelijat (31 %), johtavassa asemassa olevat (30 %), 15-24-vuotiaat (27 %), uusimaalaiset (27 %) ja korkeammin koulutetut eli yli 20-vuotiaana opintonsa päättäneet (25 %). Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa katsoivat itselleen henkilökohtaisesti aiheutuneen paljon enemmän tai enemmän haittaa kuin hyötyä erityisesti itsenäiset ammatinharjoittajat (30 %), vähemmän koulutetut eli 15-vuotiaana opintonsa päättäneet (26

%), työttömät (24 %) ja maaseudulla asuvat (22 %). Tarkat jakaumat käyvät ilmi seuraavasta kuvioista 25.

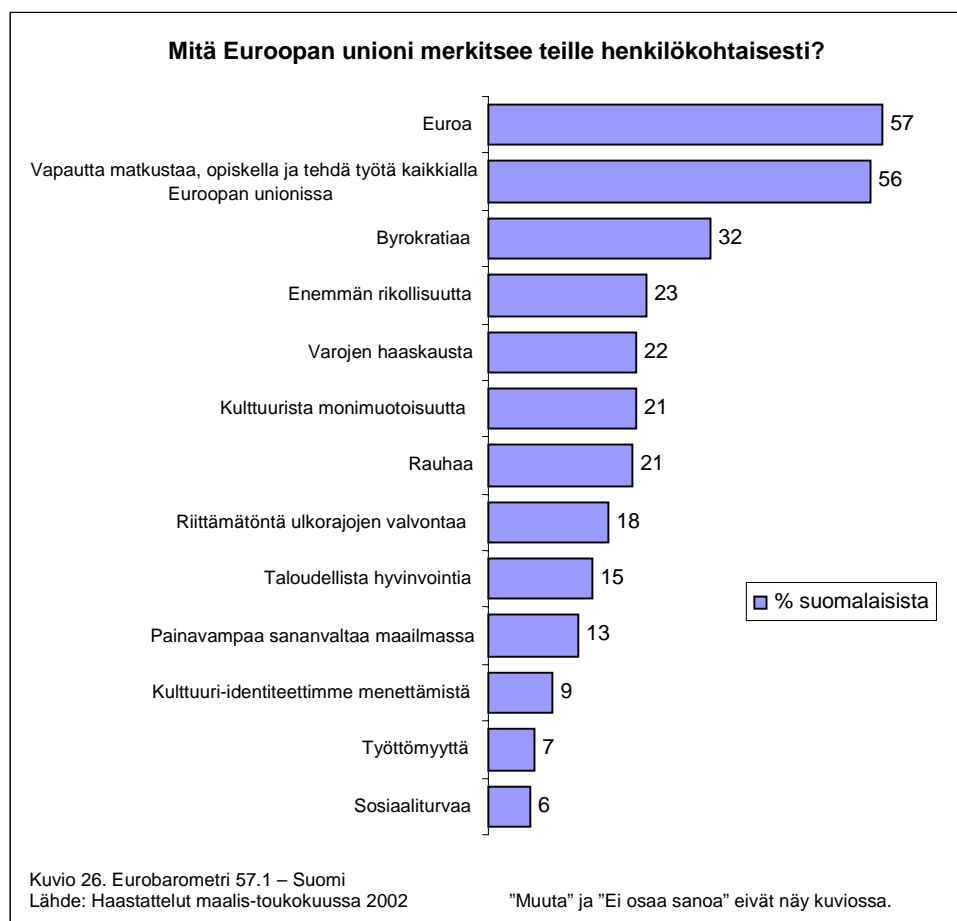

Suomalaisilta tiedusteltiin myös, mitä Euroopan unioni heille henkilökohtaisesti merkitsee. Suurin osa suomalaisista (57 %) katsoi Euroopan unionin merkitsevän heille henkilökohtaisesti euroa. Vastaukseen vaikutti ehkä euron käyttöönotto 1.1.2002. Yli puolet suomalaisista (56 %) ilmoitti Euroopan unionin merkitsevän heille henkilökohtaisesti vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa. Kolmasosalle suomalaisista Euroopan unioni merkitsee byrokratiaa ja 22 %:lle varojen haaskausta.

Euroopan unionin ilmoitti merkitsevän vastaajalle henkilökohtaisesti vapautta matkustaa opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopassa keskimääräistä enemmän naiset (60 %) kuin

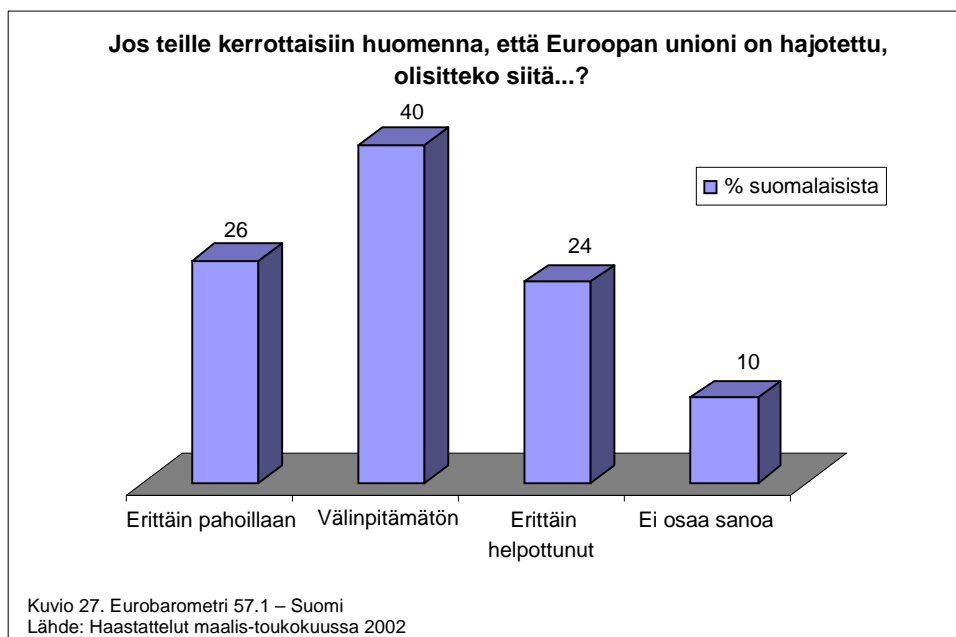
miehet (51 %). Samoin Euroopan unionin ilmoitti merkitsevän sitä itselleen henkilökohtaisesti keskimääräistä enemmän 15-24-vuotiaat (76 %), 25-39-vuotiaat (62 %), suurissa kaupungeissa asuvat (70 %), opiskelijat (78 %), johtavassa asemassa olevat (63 %), kodista huolehtivat (60 %) sekä uusimaalaiset (65 %).

Byrokratiaa katsoi Euroopan unionin merkitsevän itselleen henkilökohtaisesti erityisesti suurissa kaupungeissa asuvat (37 %), itsenäiset ammatinharjoittajat (54 %), johtavassa asemassa olevat (41 %), toimihenkilöt (37 %) ja itäsuomalaiset (38 %).

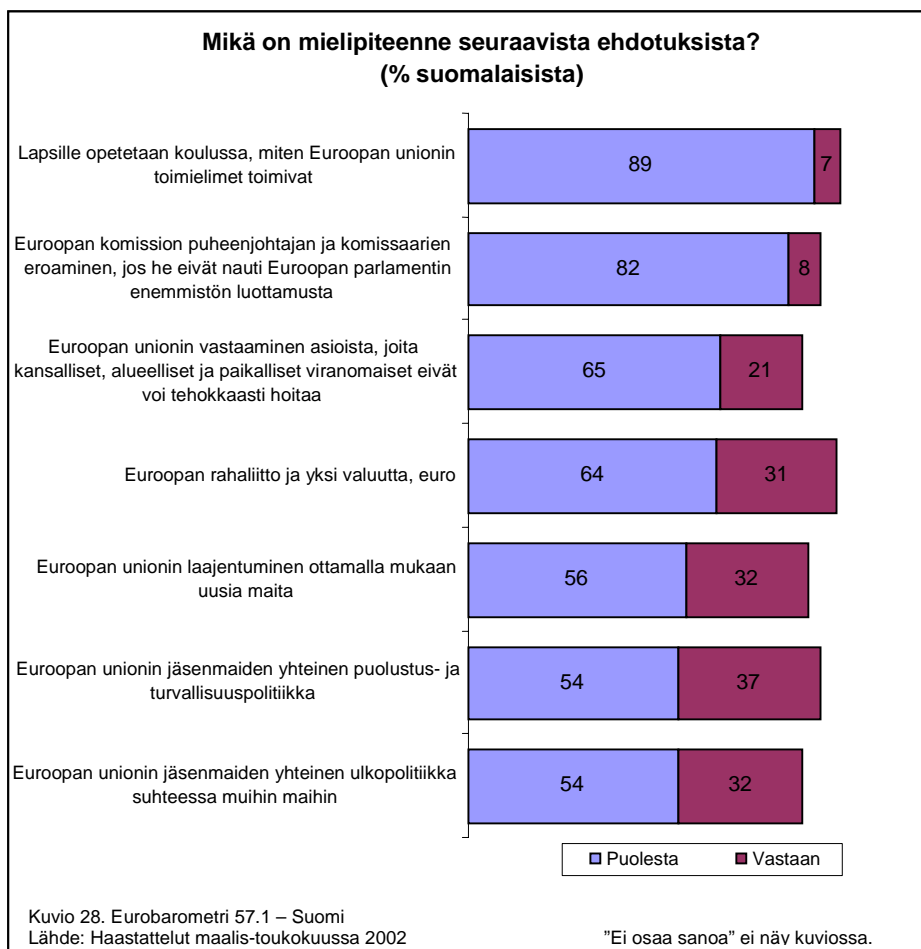
Varojen haaskauksena Euroopan unionia itselleen henkilökohtaisesti pitivät keskimääräistä enemmän yli 55-vuotiaat (30 %), 15-vuotiaina opintonsa päättäneet (31 %), maaseudulla asuvat (26 %), eläkeläiset (33 %), itsenäiset ammatinharjoittajat (32 %), kodista huolehtivat (26 %) ja pohjoissuomalaiset (29 %).

Suomalaisia pyydettiin kuvittelemaan tilannetta, että Euroopan unioni jostain syystä olisi hajotettu ja arvioimaan, kuinka he suhtautuisivat asiaan. 40 % suomalaisista vastasi olevansa uutisesta välinpitämätön. Reilu neljäsosa suomalaisista olisi siitä erittäin pahoillaan ja lähes neljäsosa olisi erittäin helpottunut.

3.3. Suomalaisien tuki Euroopan unionin eri politiikan aloille

Suomalaisilta kysyttiin, ovatko he lueteltujen Euroopan unionia koskevien ehdotusten puolesta vai niitä vastaan. Tulokset käyvät selville oheisesta kuvista 28.

Suurin osa suomalaisista kannattaa kaikkia lueteltuja ehdotuksia. Kaikista selvimmin suomalaiset kannattavat sitä, että lapsille opetetaan koulussa, miten Euroopan unionin toimielimet toimivat ja sitä, että Euroopan komission puheenjohtaja ja komissaarit eroavat, jos he eivät nauti Euroopan parlamentin enemmistön luottamusta. 64 % suomalaisista kannattaa Euroopan rahaliittoa ja euroa. 31 % vastustaa sitä. Myös Euroopan unionin laajentuminen ja jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka sekä ulkopolitiikka saa yli suomalaisten enemmistön kannatuksen.

Kysymyksen toisessa osassa suomalaisia pyydettiin sanomaan, pitäisikö lueteltujen asioiden heidän mielestään olla Euroopan unionin ensisijainen tavoite vai ei. Noin 90 % suomalaisista pitää taistelua järjestäytyntä rikollisuutta ja huumeita vastaan, rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä Euroopassa, taistelua köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan sekä kamppailua terrorismia vastaan Euroopan unionin ensisijaisina tavoitteina. Lisäksi huomattava osa suomalaisista pitää Euroopan unionin ensisijaisina tavoitteina ympäristönsuojelua (86 %), taistelua työttömyyttä vastaan (85 %), elintarvikkeiden laadun takaamista (84 %), yksilön oikeuksien ja demokratian periaatteiden takaamista Euroopassa (83 %) sekä kuluttajien suojelua ja muiden tuotteiden laadun takaamista (80 %).

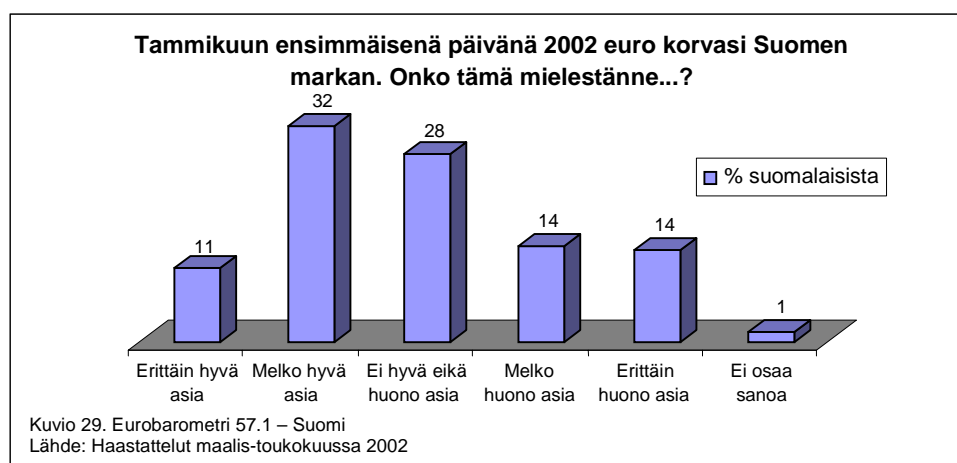
Neljäsosa suomalaisista pitää onnistumista yhteisen valuutan, euron käyttöönottamisessa (74 %) sekä tehtävää tulla lähemmäksi kansalaisia esimerkiksi tiedottamalla (73 %) Euroopan unionin ensisijaisina tavoitteina. 67 % suomalaisista katsoo tarttumisen väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin olevan Euroopan unionin ensisijainen tavoite.

Sen sijaan alle puolet pitää Euroopan unionin ensisijaisina tavoitteina Euroopan unionin instituutioiden ja niiden työtapojen uudistamista (47 %), Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustamista ympäri maailmaa (44 %) ja uusien jäsenien ottamista (21 %).

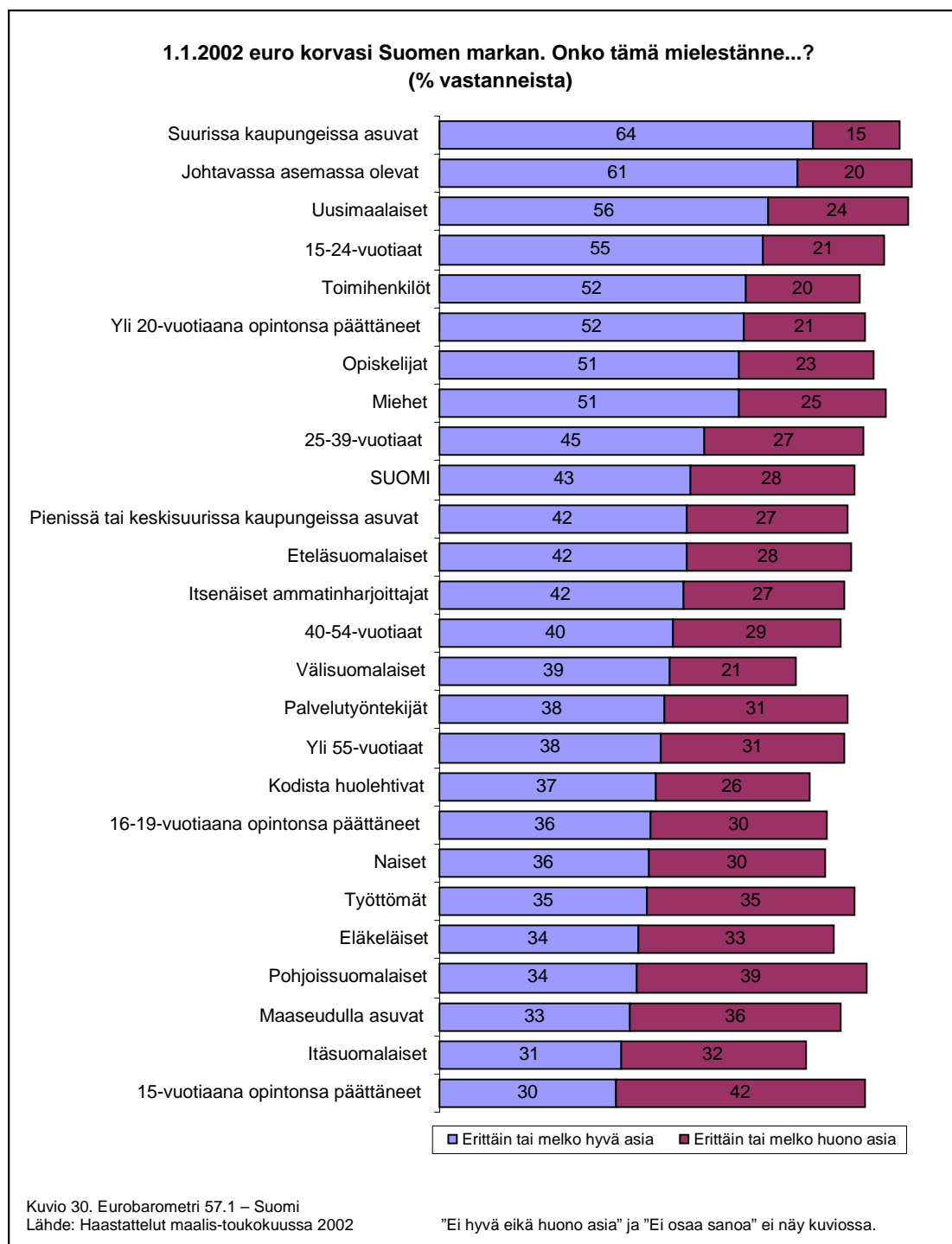
Suomalaisilta kysyttiin lisäksi, pitäisikö Euroopan unionilla olla perustuslaki. Yli puolet suomalaisista (54 %) on sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. 28 % suomalaisista ei pidä sitä tarpeellisena.

Suomalaisten suhtautuminen euroon

Kuten jo aiemmin todettiin 64 % suomalaisista on Euroopan rahaliiton ja euron puolesta. Lisäksi 74 % suomalaisista pitää onnistumista yhteisen valuutan, euron käyttöönottamisessa Euroopan unionin ensisijaisena tavoitteena.

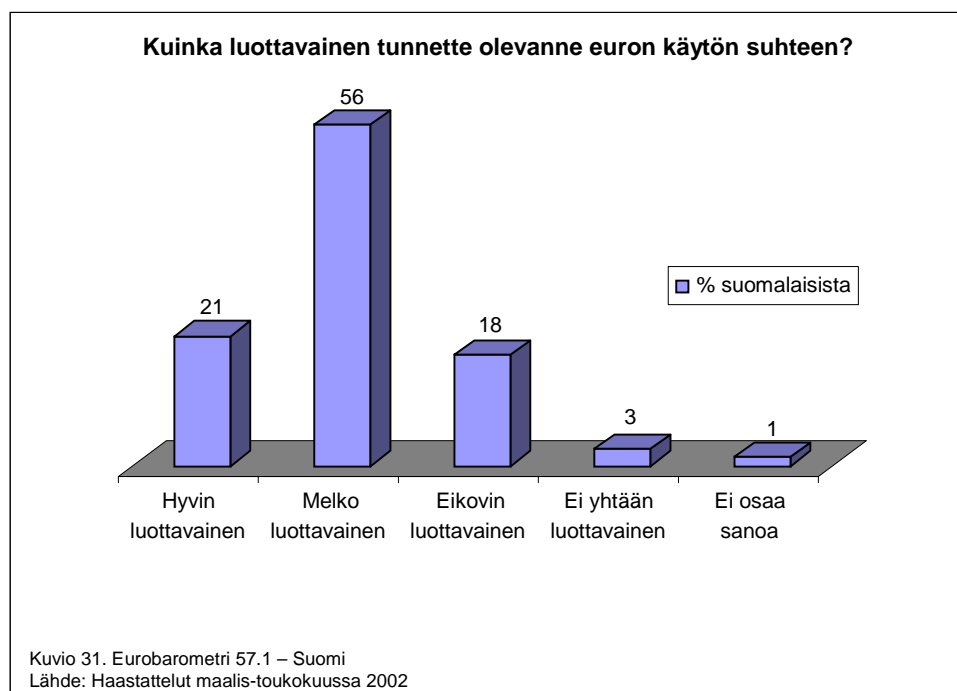
Lähes puolet suomalaisista (43 %) pitää euron käyttöönottoa 1.1.2002 lähtien ja Suomen markan korvaamista eurolla erittäin tai melko hyvänä asiana. 28 % suomalaisista ei pitänyt sitä hyvänä eikä huonona asiana ja 28 % suomalaisista piti sitä erittäin tai melko huonona asiana.

Huomattavasti suurempi osa miehistä (51 %) kuin naisista (36 %) piti markan korvaamista eurolla erittäin tai melko hyvänä asiana. Lisäksi yli puolet suurissa kaupungeissa asuvista (64 %), johtavassa asemassa olevista (61 %), uusimaalaisista (56 %), 15-24-vuotiaista (55 %), toimihenkilöistä (52 %), korkeasti koulutetuista eli yli 20-vuotiaana opintonsa päättäneistä (52 %) ja opiskelijoista (51 %) piti markan korvaamista eurolla erittäin tai melko hyvänä asiana.

Erityisesti vähemmän koulutetut eli 15-vuotiaana opintonsa päättäneet (42 %), pohjoissuomalaiset (39 %), maaseudulla asuvat (36 %) ja työttömät (35 %) pitivät markan korvaamista eurolla erittäin tai melko huonona asiana. Tarkat jakaumat käyvät ilmi kuviosta 30.

Suomalaiset tuntevat itsensä varsin luottavaisiksi euron käytön suhteen. 77 % suomalaisista sanoi olevansa hyvin tai melko luottavainen euron käytön suhteen. 21 % suomalaisista tunsu olevansa ei kovin tai ei yhtään luottavainen euron käytön suhteen.

3.4. Vertailu muihin EU-maihin

Suomalaiset arvioivat tietoutensa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista hieman Euroopan jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoa korkeammaksi. Suomalaiset arvioivat asteikolla 1-10¹ EU-tietoutensa tason 4.5 arvoiseksi, kun taas Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvo on 4.35. Keskimääräistä paremmaksi tietoutensa Euroopan unionista arvioivat erityisesti itävaltalaiset (5.3). Huonoimmaksi taas arvioivat tietoutensa britit (3.6).

Suomessa suunnilleen yhtä suuri osa kansalaisista kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin etsii tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista televisiosta. Sen sijaan internetiä suomalaiset käyttävät EU-tiedon lähteenä keskimääräisesti muiden jäsenmaiden kansalaisia enemmän. Suomalaisista 23 % käyttää internetiä EU-tiedon lähteenä, kun Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin näin tekee 14 %. Suomalaisia enemmän internetiä EU-tiedon lähteenä käyttävät vain tanskalaiset, joista 26 % ilmoitti tekevänsä näin. Hollantilaisista yhtä suuri osa kuin suomalaisista (23 %) käyttää internetiä EU-tiedon lähteenä. Vähiten internetiä Euroopan unionia koskevan tiedon lähteenä käyttävät portugalilaiset (6 %) ja espanjalaiset (8 %).

¹ 1 = Ei tiedä mitään, 10 = Tietää paljon

Suomalaiset ovat Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoa noin 10 %-yksikköä ylpeämpiä omasta kansalaisuudestaan. Suomalaiset ovat niiden kolmen Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten joukossa, jotka ovat kaikkein ylpeimpiä kansalaisuudestaan. Suomalaisista 95 % kansalaisista sanoo olevansa erittäin tai melko ylpeä kansalaisuudestaan. Luku on korkeampi ainoastaan Kreikassa ja Irlannissa, joissa molemmissa 97 % kansalaisista sanoo olevansa ylpeä kansalaisuudestaan. Yleisesti ottaen Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset ovat varsin ylpeitä kansalaisuudestaan. Saksaa ja Belgiaa lukuunottamatta kaikissa jäsenmaissa vähintään 84 % kansalaisista ilmoitti olevansa erittäin tai melko ylpeä kansalaisuudestaan.

Suomalaiset ovat myös hieman ylpeämpiä siitä, että ovat eurooppalaisia kuin Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset keskimäärin. Suomalaisista 69 % ilmoittaa olevansa erittäin tai melko ylpeä eurooppalaisuudestaan. Kaikista ylpeimpiä eurooppalaisuudestaan ovat italialaiset (81 % on erittäin tai melko ylpeä eurooppalaisuudestaan) ja luxemburgilaiset (78 %). Vähiten eurooppalaisuudestaan ovat ylpeitä britit (44 % ilmoitti olevansa erittäin tai melko ylpeä eurooppalaisuudestaan). Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin 62 % ilmoitti olevansa erittäin tai melko ylpeä eurooppalaisuudestaan.

Suomessa 27 % kansalaisista ja Euroopan unionin jäsenmaissa keskimäärin 29 % kansalaisista tuntee luottamusta Euroopan unionia kohtaan. Sen sijaan yli puolet (53 %) Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin pitää maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, kun luku Suomessa on 41 %. Suomea vähemmän oman maan jäsenyyttä Euroopan unionissa pidetään hyvänä asiana ainoastaan Yhdistyneessä Kuningaskunnassa (32 %), Ruotsissa (38 %) ja Itävallassa (37 %). Luxemburgissa (81 %) ja Irlannissa (78 %) pidetään oman maan jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana kaikista eniten.

Kaikki näkökohdat huomioon ottaen 40 % suomalaisista katsoo Suomen hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä. Eniten maansa katsovat hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä irlantilaiset (86 %), vähiten taas ruotsalaiset (29 %). Koko Euroopan unionin tasolla 51 % kansalaisista katsoo maansa hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä.

Useampi Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin (29 %) katsoo hyötynneensä henkilökohtaisesti Euroopan unionin jäsenyydestä kuin suomalaisista (19 %). Eniten henkilökohtaisesti katsovat maansa jäsenyydestä Euroopan unionissa hyötynneensä irlantilaiset, joista 62 % katsoo saaneensa paljon enemmän tai enemmän hyötyä maansa jäsenyydestä. Vähiten katsovat suomalaisten ohella henkilökohtaisesti hyötynneensä maansa jäsenyydestä britit (18 % katsoo saaneensa paljon enemmän tai enemmän hyötyä) ja ranskalaiset (20 %).

Lähes puolet (49 %) Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin on sitä mieltä, että Euroopan unioni yleisesti ottaen antaa hyvin tai melko positiivisen vaikutelman itsestään. Suomalaisista vajaa kolmannes (31 %) ajattelee näin. 78 % suomalaisista tuntee olevansa hyvin tai melko luottavainen euron käytön suhteen. Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista näin tuntee 63 %. Kaikista luottavaisimpia euron käytön suhteen ovat luxemburgilaiset, joista 89 % tuntee olevansa hyvin tai melko luottavainen euron käytön suhteen. Vähiten luottamusta euron käytön suhteen euro-alueen maista tuntevat saksalaiset (55 % on hyvin tai melko luottavainen).

54 % suomalaisista ja 63 % Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista keskimäärin on sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Eniten perustuslakia pitävät tarpeellisena italialaiset (81 %) ja vähiten tanskalaiset (49 %) ja britit (50 %).

Keskeisimmät Eurobarometrin 57.1 tulokset keväällä 2002 TIETOUS EUROOPAN UNIONIIN LIITTYVISTÄ ASIOISTA JA HYVÄKSYNTÄ EUROOPAN UNIONIN TOIMINNALLE		
	Suomalaiset	EU-15 (Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvo)
Käyttäen asteikkoa 1-10 kuinka paljon tunnette tietävänne Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista?	4.50	4.35
Etsii tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista televisiosta.	67 %	65 %
Etsii tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista internetistä.	23 %	14 %
On erittäin tai melko ylpeä kansalaisuudestaan.	95 %	85 %
On erittäin tai melko ylpeä siitä, että on eurooppalainen.	69 %	62 %
Euroopan unioni saa vastaajan henkilökohtaisesti tuntemaan luottamusta.	27 %	29 %
Euroopan unioni saa vastaajan henkilökohtaisesti tuntemaan epäluottamusta.	17 %	16 %
Pitää maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa yleisesti ottaen hyvänä asiana.	40 %	53 %
On sitä mieltä, että Euroopan unioni yleisesti ottaen antaa hyvin tai melko positiivisen vaikutelman itsestään.	31 %	49 %
Katsoo maansa hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä.	41 %	51 %
Katsoo, että hänelle henkilökohtaisesti on ollut maansa jäsenyydestä Euroopan unionissa paljon enemmän tai enemmän hyötyä kuin haittaa.	19 %	29 %
On sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki.	54 %	63 %
On Euroopan rahaliiton ja euron puolesta.	64 %	67 %
On Euroopan unionin jäsenmaiden yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan puolesta.	54 %	64 %
Pitää kansallisen rahayksikön korvaamista eurolla erittäin tai melko hyvänä asiana.	43 %	53 % ¹
Tuntee olevansa hyvin tai melko luottavainen euron käytön suhteen.	78 %	63 %

¹ Luku kuvaa euroa käyttävien maiden keskiarvoa. Niiden maiden, jotka edelleen käyttävät kansallista rahayksikköään (Tanska, Ruotsi ja Yhdistynyt Kuningaskunta) keskiarvo on 30 %.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomalaisten suhtautuminen Euroopan unionin laajentumiseen

Tämänkertaisen Eurobarometrin perusteella voidaan vetää seuraavat johtopäätökset suomalaisten suhtautumisesta Euroopan unionin laajentumiseen:

- Yli puolet suomalaisista tuntee saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. Miehet tuntevat olevansa naisia paremmin informoituja laajentumisesta. Lisäksi erityisesti korkeasti koulutetut, johtavassa asemassa olevat ja eläkeläiset tuntevat saaneensa suhteellisen hyvin tietoa Euroopan unionin laajentumisesta. Verrattuna muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisiin suomalaiset tuntevat saaneensa varsin hyvin tietoa laajentumisesta. Keskimääräisesti Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 21 % vastasi saaneensa erittäin tai melko hyvin tietoa laajentumisesta.
- Suomalaisille mieluisin laajentumisvaihtoehto olisi se, että Euroopan unioni ottaisi vain jotkut nykyisistä ehdokasmaista jäsenikseen. Eniten suomalaiset kannattavat Baltian maiden - erityisesti Viron - Unkarin ja Maltan jäsenyyttä. Yli puolet suomalaisista kannattaa myös Tsekin tasavallan, Kyproksen ja Puolan jäsenyyttä Euroopan unionissa. Yli 80 % suomalaisista olisi myös Norjan, Sveitsin ja Islannin Euroopan unioniin liittymisen puolesta, mikäli nämä maat päättäisivät hakea jäsenyyttä. Sen sijaan yli puolet suomalaisista vastustaa Jugoslaviasta irtautuneiden maiden, Albanian ja Turkin jäsenyyttä Euroopan unionissa. Viidesosa suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin ei tulisi laajentua ollenkaan.
- Laajentumisen myötä Euroopan unioni kasvaa jopa yli 25 jäsenmaan yhteisöksi. Lähes puolet suomalaisista olisi valmis hyväksymään päätöksen jäsenmaiden enemmistöllä laajentumisen jälkeen. Kaksi viidestä suomalaisesta on kuitenkin sitä mieltä, että laajentuneessakin Euroopan unionissa päätökset tulisi tehdä jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä.
- Neljä viidestä suomalaisesta uskoo päätöksenteon eurooppalaisella tasolla vaikeutuvan laajentumisen seurauksena. Silti vain kolme viidestä suomalaisesta katsoo, että Euroopan unionin olisi uudistettava instituutioidensa työskentelytavat ennen uusien jäsenien ottamista. Seitsemän kymmenestä suomalaisesta uskoo Suomen saavan vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta, kun mukaan liittyy uusia maita. Lisäksi lähes yhtä suuri osa suomalaisista uskoo laajentumisen tulevan maksamaan lisää jo olemassa oleville jäsenmaille.

Suomalaisten tietämys Euroopan unionin laajentumisesta on suomalaisten oman arvion mukaan varsin hyvä. Ne ryhmät, jotka muutenkin ovat usein hyvin perillä asioista, tuntevat myös saaneensa muita paremmin tietoa laajentumisesta. Suomalaiset suhtautuvat hieman epäillen laajentumiseen eivätkä olisi valmiita hyväksymään kaikkia nykyisiä ehdokasmaita Euroopan unionin jäseniksi. Lähellä Suomea sijaitsevien Baltian maiden jäsenyys herättää vähemmän vastustusta kuin kaukaisempien Balkanin maiden, Albanian tai Turkin jäsenyys.

Suomalaisten luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin

Eurobarometrin pohjalta voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset liittyen suomalaisten luottamukseen yhteiskunnallisiin instituutioihin:

- Lähes yhdeksän kymmenestä suomalaisesta luottaa Suomen puolustusvoimiin ja poliisiin. Myös sähköiset tiedotusvälineet, radio ja televisio tuntuvat suuresta osasta suomalaisia luotettavilta. Lehdistöön luottaa harvempi suomalainen kuin radioon ja televisioon, mutta myös lehdistöön luottaa yli puolet suomalaisista. Seitsemän kymmenestä suomalaisesta luottaa myös Suomen oikeuslaitokseen ja kirkkoon. Sen sijaan lähes puolet suomalaisista sanoo, ettei luota Euroopan unioniin. Epäluottamus Euroopan unionia kohtaan on suurinta pohjois- ja välisuomalaisten, vähemmän koulutettujen ja maaseudulla asuvien keskuudessa sekä vanhemmassa ikäluokassa.
- Vaikka suuri osa suomalaisista ei yleisesti ottaen katso voivansa luottaa Euroopan unioniin, sanoo yli puolet suomalaisista luottavansa Euroopan oikeusasiamieheen, Euroopan yhteisön tuomioistuimeen, Euroopan keskuspankkiin, Euroopan parlamenttiin ja Euroopan komissioon. Suomalaisten luottamus eri Euroopan unionin toimielimiin on pysynyt vuodesta 1999 lähtien suunnilleen samana tai on hieman noussut.
- Hyvin suuri osa suomalaisista katsoo, että erityisesti terveys- ja sosiaaliturva-asioista ja maanpuolustuksesta päättäminen kuuluu Suomen hallitukselle eikä Euroopan unionille. Myös poliisiasiat ja maahanmuuttopolitiikan suomalaiset haluaisivat pitää Suomen hallituksen päätettävissä. Sen sijaan suomalaiset antaisivat Euroopan unionin päätettäväksi kaikkia jäsenmaita koskevat ongelmat kuten kamppailun kansainvälistä terrorismia vastaan, kamppailun ihmisten kauppaamista ja hyväksikäyttöä vastaan sekä kamppailun järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan.
- Suomalaiset eivät innostu ajatuksesta, että kansalaiset maksaisivat osan veroistaan suoraan Euroopan unionille. Yli puolet suomalaisista vastustaa ajatusta. Ajatuksen kannatus on vahvinta vähemmän koulutettujen ja työttömien keskuudessa, vaikka heistäkin vain noin neljäsosa kannattaa ajatusta. Myöskään muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset eivät juurikaan kannata ajatusta.

Suomalaisten luottamus omiin kansallisiin instituutioihin on erittäin voimakasta. Sen sijaan Euroopan unionia suomalaiset eivät vielä ole täysin hyväksyneet. Vaikkakaan suomalaiset eivät yleisesti ottaen luota kovin paljon Euroopan unioniin, luottavat he yksittäisiin unionin toimielimiin. Erityisesti Jacob Södermaniin henkilöitynyt Euroopan oikeusasiamies saa suomalaisten luottamuksen.

Suomalaisten tietous Euroopan unioniin liittyvistä asioista ja hyväksyntä Euroopan unionin toiminnalle

Suomalaisten tietoudesta Euroopan unioniin liittyvistä asioista ja hyväksynnästä Euroopan unionin toiminnalle voidaan tehdyn kyselyn perusteella tehdä seuraavat johtopäätökset:

- Suomalaiset arvioivat asteikolla 1-10¹ oman EU-tietouden tasonsa 4.5:n arvoiseksi. Miehet pitävät omaa EU-tietotasoaan naisia huomattavasti korkeampana.

¹ 1 = En tiedä mitään, 10 = Tiedän paljon

Uusimaalaiset ja suurissa kaupungeissa asuvat arvioivat tietotasonsa Euroopan unionista korkeammaksi kuin maan muissa osissa ja maaseudulla asuvat. Euroopan unionin tasolla suomalaiset arvioivat tietotasonsa hieman kaikkien jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoa korkeammaksi. Suurin osa suomalaisista suosii televisiota ja päivälehtiä EU-tiedon lähteenä. Euroopan unionin järjestämiä tietolähteitä, kuten Eurooppa-tiedotuksia, Euro-tietokeskuksia, Euro-tietopisteitä ja Euro-kirjastoja käyttää vain hyvin pieni osa suomalaisista.

- Euroopan unioni saa suomalaiset tuntemaan varsin myönteisiä asioita. Eniten Euroopan unioni saa suomalaiset tuntemaan toivoa ja luottamusta. Epäluottamustakin Euroopan unioni kuitenkin herättää joka kuudennessa suomalaisessa. Kaksi viidestä suomalaisesta pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Lähes yhtä moni suomalainen ei pidä Suomen jäsenyyttä hyvänä eikä huonona asiana.
- Kolme viidestä suomalaisesta katsoo, että hänelle on henkilökohtaisesti ollut Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa yhtä paljon hyötyä kuin haittaakin. Henkilökohtaisesti Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa katsovat hyötynensä erityisesti suurissa kaupungeissa asuvat, opiskelijat ja johtavassa asemassa olevat, kun taas erityisesti vähemmän koulutetut, työttömät ja maaseudulla asuvat katsovat Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa aiheutuneen itselleen henkilökohtaisesti enemmän haittaa kuin hyötyä. Suomalaiset mieltävät Euroopan unionin merkitsevän itselleen henkilökohtaisesti erityisesti euroa ja vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa.
- Yli puolet suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Hieman enemmän kuin kaksi viidestä suomalaisesta pitää markan korvaamista eurolla ja euron käyttöönottoa vuoden alussa erittäin tai melko hyvänä asiana. Lähes kolmasosa suomalaisista taas pitää sitä erittäin tai melko huonona asiana. Miehet pitävät naisia huomattavasti enemmän markan korvaamista eurolla hyvänä asiana.

Suuri osa suomalaisista ei käytä Euroopan unionin kansalaisia varten järjestämiä tietopisteitä, vaan tukeutuvat edelleen perinteisiin tiedotuskanaviin, kuten televisioon ja radioon. Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa katsovat henkilökohtaisesti hyötynensä ne ryhmät, joilla usein on paljon kansainvälisiä yhteyksiä. Kansainväliset kontaktit ovat vähäisemmät vähemmän koulutettujen ja maaseudulla asuvien keskuudessa, joten nämä ryhmät eivät myöskään katso hyötynensä Suomen EU-jäsenyydestä yhtä paljon kuin muut.

LIITTEET

STANDARD EUROBAROMETER 57.1

TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between March 29 and May 1 2002, the European Opinion Research Group, a consortium of Market and Public Opinion Research agencies, made out of INRA in Belgium – I.C.O. and GfK Worldwide, carried out wave 57.1 of the standard Eurobarometer, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The Standard EUROBAROMETER 57.1 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, aged 15 years and over, resident in each of the Member States. The basic sample design applied in all Member States is a multi-stage, random (probability) one. In each EU country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

For doing so, the points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the Member States according to the EUROSTAT NUTS 2 (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective EU-nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses were selected as every Nth address by standard random route procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random. All interviews were face-to-face in people's home and in the appropriate national language.

<u>COUNTRIES</u>	<u>INSTITUTES</u>	<u>N° INTERVIEWS</u>	<u>FIELDWORK DATES</u>	<u>POPULATION 15+ (x 000)</u>
Belgium	INRA BELGIUM	1045	29/03 – 30/04	8,326
Denmark	GfK DANMARK	1000	29/03 – 30/04	4,338
Germany(East)	INRA DEUTSCHLAND	1051	29/03 – 28/04	13,028
Germany(West)	INRA DEUTSCHLAND	1000	29/03 – 28/04	55,782
Greece	MARKET ANALYSIS	1002	29/03 – 28/04	8,793
Spain	INRA ESPAÑA	1000	29/03 – 28/04	33,024
France	CSA-TMO	1010	02/04 – 29/04	46,945
Ireland	LANSDOWNE Market Research	984	29/03 – 25/04	2,980
Italy	INRA Demoskopoea	1000	29/03 – 28/04	49,017
Luxembourg	ILRes	602	29/03 – 30/04	364
The Netherlands	INTOMART	997	29/03 – 28/04	12,705
Austria	SPECTRA	1000	29/03 – 28/04	6,668
Portugal	METRIS	1000	29/03 – 28/04	8,217
Finland	MDC MARKETING RESEARCH	1010	29/03 – 28/04	4,165
Sweden	GfK SVERIGE	1000	01/04 – 01/05	7,183
Great Britain	MARTIN HAMBLIN LTD	1004	30/03 – 24/04	46,077
Northern Ireland	ULSTER MARKETING SURVEYS	307	03/04 – 22/04	1,273
TOTAL NUMBER OF INTERVIEWS		15987		

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics. For all EU member-countries a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. As such in all countries, minimum gender, age, region NUTS 2 were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), INRA (EUROPE) applies the official population figures as provided by EUROSTAT in the Regional Statistics Yearbook (data for 1997). The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

The results of the Eurobarometer studies are reported in the form of tables, datafiles and analyses. Per question a table of results is given with the full question text in English, French and German. The results are expressed as a percentage of the total. The results of the Eurobarometer surveys are analysed and made available through the Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls of the European Commission, rue de la Loi 200, B-1049 Brussels. The results are published on the Internet server of the European Commission: <http://europa.eu.int/comm/dg10/epo>. All Eurobarometer datafiles are stored at the Zentral Archiv (Universität Köln, Bachemer Strasse, 40, D-50869 Köln-Lindenthal), available through the CESSDA Database <http://www.nsd.uib.no/cessda/europe.html>. They are at the disposal of all institutes members of the European Consortium for Political Research (Essex), of the Inter-University Consortium for Political and Social Research (Michigan) and of all those interested in social science research.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%

**STANDARD EUROBAROMETER 57.1
CO-OPERATING AGENCIES AND RESEARCH EXECUTIVES**

**The European Opinion Research Group EEIG
P.a. INRA (EUROPE) - European Coordination Office SA/NV
Christine KOTARAKOS
159, avenue dela Couronne
B -1050 BRUSSELS – BELGIUM
Tel. ++/32 2 642 47 11 – Fax: ++/32 2 648 34 08
e-mail: christine.kotarakos@eorg.be**

BELGIQUE	INRA BELGIUM 159, avenue de la Couronne B-1050 BRUXELLES	Mrs Eléonore SNOY inra.belgium@skynet.be	tel. fax	++/32 2 642 47 11 ++/32 2 648 34 08
DANMARK	GfK DANMARK Sylows Allé, 1 DK-2000 FREDERIKSBERG	Mr Erik CHRISTIANSEN erik.christiansen@gfk.dk	tel. fax	++/45 38 32 20 00 ++/45 38 32 20 01
DEUTSCHLAND	INRA DEUTSCHLAND Papenkamp, 2-6 D-23879 MÖLLN	Mr Christian HOLST christian.holst@inra.de	tel. fax	++/49 4542 801 0 ++/49 4542 801 201
ELLAS	Market Analysis 190 Hymettus Street GR-11635 ATHENA	Mr. Spyros Camileris markanalysis@matrix.kapatel.Gr	tel. fax	++/30 1 75 64 688 ++/30/1/70 19 355
ESPAÑA	INRA ESPAÑA C/Alberto Aguilera, 7-5° E-28015 MADRID	Ms Victoria MIQUEL victoria.miquel@inra.es	tel. fax	++/34 91 594 47 93 ++/34 91 594 52 23
FRANCE	CSA-TMO 22, rue du 4 Septembre F-75002 PARIS	Mr. Bruno JEANBART emmanuel.pignal@csa-tmo.fr	tel. fax	++/33 1 44 94 40 00 ++/33 1 44 94 40 01
IRELAND	LANSDOWNE Market Research 49, St. Stephen's Green IRL-DUBLIN 2	Mr Roger JUPP roger@lmr.ie	tel. fax	++/353 1 661 34 83 ++/353 1 661 34 79
ITALIA	INRA Demoskopea Via Salaria, 290 I-00199 ROMA	Mrs Maria-Adelaïde SANTILLI Santilli@demoskopea.it	tel. fax	++/39 06 85 37 521 ++/39 06 85 35 01 75
LUXEMBOURG	ILReS 46, rue du Cimetière L-1338 LUXEMBOURG	Mr Charles MARGUE charles.margue@ilres.com	tel. fax	++/352 49 92 91 ++/352 49 92 95 555
NEDERLAND	Intomart Noordse Bosje 13-15 NL - 1201 DA HILVERSUM	Mr. Remko VAN DEN DOOL Dre.Koks@intomart.nl	tel. fax	++/31/35/625 84 11 ++/31/35/625 84 33
AUSTRIA	SPECTRA Brucknerstrasse, 3-5/4 A-4020 LINZ	Ms Jitka NEUMANN neji@spectra.at	tel. fax	++/43/732/6901 ++/43/732/6901-4
PORTUGAL	METRIS Av. Eng. Arantes e Oliveira, 3-2° P-1900 LISBOA	Ms Mafalda BRASIL mafaldabrasil@metris.pt	tel. fax	++/351 21 843 22 00 ++/351 21 846 12 03
FINLAND	MDC MARKETING RESEARCH Ltd Itätuulenkuja 10 A FIN-02100 ESPOO	Mrs Anu SIMULA anu.simula@gallup.fi	tel. fax	++/358 9 613 500 ++/358 9 613 50 423
SWEDEN	GfK SVERIGE S:t Lars väg 46 S-221 00 LUND	Mr Rikard EKDAHL rikard.ekdahl@gfksverige.se	tel. fax	++/46 46 18 16 00 ++/46 46 18 16 11
GREAT BRITAIN	MARTIN HAMBLIN LTD Mulberry House, Smith Square 36 UK-London Swip 3HL	Mrs. Lisa LUCKHURST lisa.luckhurst@martinhamblin.co.uk	tel. fax	++/44 207 222 81 81 ++/44 207 396 90 46

RAPORTISSA KÄYTETTÄVÄ AMMATTIRYHMÄ- JA ALUEJAOTTELU		
Ammattiryhmä	Ammatit	Osuus haastatelluista
Eläkeläiset	Työuransa päättäneet	23 %
Itsenäiset ammattinharjoittajat	Maanviljelijät, lakimiehet, yksityisvastaanottoa pitävät lääkärit, kirjanpitäjät, arkkitehdit, kauppiaat, käsityöläiset, yrityksen tai liikkeen omistajat	8 %
Kodista huolehtivat	Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä	6 %
Opiskelijat	Koululaiset ja muut opiskelijat	14 %
Toimihenkilöt	Lähinnä toimistotyössä olevat työntekijät, matkustavat työntekijät (kauppatyöntekijät)	7 %
Palvelutyöntekijät	Palvelutyöntekijät (sairaala, ravintola, poliisi, palolaitos), työnjohtajat, ruumiillisen työn tekijät	21 %
Työttömät	Työttömät tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella olevat	8 %
Johtavassa asemassa olevat	Ylin johto (toimitus- ja pääjohtajat), Keskijohto (osastopäälliköt, opettajat, teknikot) Toisen palveluksessa olevat ammattinharjoittajat (lääkärit, lakimiehet, kirjanpitäjät, arkkitehdit)	13 %
Alueet (NUTS 2)	Maakunnat	Osuus haastatelluista
Uusimaa	Uusimaa	26 %
Etelä-Suomi	Varsinais-Suomi, Satakunta, Häme, Pirkanmaa, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala	36 %
Itä-Suomi	Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu	14 %
Väli-Suomi	Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Vaasan rannikkoseutu, Keski-Pohjanmaa	14 %
Pohjois-Suomi	Pohjois-Pohjanmaa, Lappi	10 %

Q2 Kun tapaatte ystäviänne, sanoisitteko, että keskustellette poliittisista asioista usein, satunnaisesti vai ette koskaan?

- Usein ..... ☐ 1
Satunnaisesti..... ☐ 2
Ei koskaan..... ☐ 3
EOS..... ☐ 4

Q3 Kun Teillä on voimakas mielipide jostakin asiasta, huomaatteko suostuttelevanne ystäviänne, sukulaisianne tai työtovereitanne omien mielipiteidenne taakse? Tapahtuuko näin... (*Luettele*)

- Usein ..... ☐ 1
Silloin tällöin ..... ☐ 2
Harvoin..... ☐ 3
Ei koskaan..... ☐ 4
EOS..... ☐ 5

Q4 Oletteko elämäännne kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen vai ette lainkaan tyytyväinen? (*Luettele*)

- Erittäin tyytyväinen ..... ☐ 1
Melko tyytyväinen..... ☐ 2
Ette kovin tyytyväinen..... ☐ 3
Ette lainkaan tyytyväinen..... ☐ 4
EOS..... ☐ 5

Q5 Jos vertaatte nykyistä elämäntilannettanne siihen, mikä se oli viisi vuotta sitten, sanoisitteko, että tilanteenne on parantunut, pysynyt jokseenkin samanlaisena vai heikentynyt?

- Parantunut..... ☐ 1
Pysynyt jokseenkin samana ..... ☐ 2
Heikentynyt..... ☐ 3
EOS..... ☐ 4

Q6 Odotatteko henkilökohtaisen elämäntilanteenne paranevan, pysyvän jokseenkin samana vai heikentyvän seuraavien viiden vuoden aikana?

- Paranevan..... ☐ 1
Pysyvän jokseenkin samana ..... ☐ 2
Heikentyvän..... ☐ 3
EOS..... ☐ 4

Q7 Luettelen nyt asioita, joita jotkut ihmiset sanovat pelkäävänsä. Kertokaa jokaisen kohdalla, pelkäätekö sitä vai ette?

LUETTELE	Pelkää	Ei pelkää	EOS
1. Maailmansota	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Ydinasekonflikti Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Perinteinen sota Euroopassa (ei ydinsota, biologinen sota (esim. bakteerit eikä kemiallinen sota)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Ydinasekärjen laukaiseminen vahingossa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Onnettomuus ydinvoimalassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Joukkotuho ydinaseiden, biologisten aseiden (esim. bakteerit) tai kemiallisten aseiden levittämisestä	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Etniset konfliktit tai yhteenotot Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Terrorismi	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Järjestäytynyt rikollisuus	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Sairausepidemiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q8 Seuraavaksi haluaisin kysyä Teiltä, kuinka paljon luotatte eräisiin yhteiskunnallisiin instituutioihin. Olkaa hyvä ja sanokaa kunkin luetteleman instituution osalta, luotatteko siihen vai ettekö luota siihen?

LUETTELE	LUOTTA	EI LUOTA	EOS
1. Lehdistö	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Radio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Televisio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Suomen oikeuslaitos	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Poliisi	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Puolustusvoimat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Kirkko	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Ammattiliitot	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Puolueet	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Valtion virkamieskunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Suuryritykset	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Suomen hallitus	☐ 1	☐ 2	☐ 3
13. Suomen eduskunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
14. Euroopan unioni	☐ 1	☐ 2	☐ 3
15. Yhdistyneet kansakunnat (YK)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
16. Hallituksista riippumattomat järjestöt	☐ 1	☐ 2	☐ 3
17. Hyväntekeväisyys- tai vapaaehtoisjärjestöt	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q9 Kiinnitättekö yleensä ottaen huomiota seuraaviin uutisaiheisiin? (*Skaalakortti Q9*)

LUETTELE	PALJON HUOMIOTA	VÄHÄN HUOMIOTA	EI OLLENKAAN HUOMIOTA	EOS
1. Poliitiikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2. Yhteiskunnalliset aiheet, kuten koulutus, terveydenhuolto, köyhyys, jne.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3. Euroopan unioni	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4. Talous	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5. Urheilu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
6. Ympäristö	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
7. Ulkopolitiikka/ kansainväliset asiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
8. Kulttuuri	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Q10 Kuinka paljon tunnette tietävänne Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista? Olkaa hyvä ja arvioikaa tietojenne tasoa seuraavan asteikon avulla. (*Skaalakortti Q10*)

LUETTELE	En tiedä mitään									Tiedän paljon	EOS
	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8	☐ 9	☐ 10	☐ 11

Q11 Kun etsitte tietoa Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista, mitä seuraavista lähteistä käytätte? (*Kortti Q11 - luettele - useampi vastaus mahdollinen*) Mitä muuta lähdettä?

Kokoukset.....	☐ 1
Keskustelut sukulaisten, ystävien, työkavereiden kanssa	☐ 2
Päivälehdet.....	☐ 3
Muut sanomalehdet, aikakauslehdet	☐ 4
Televisio	☐ 5
Radio	☐ 6
Internet	☐ 7
Kirjat, esitteet, tiedotuslehtiset.....	☐ 8
CD-romit.....	☐ 9
Euroopan unionin tiedotteet kirjastojen, kunnanvirastojen, rautatieasemien, postitoimistojen jne. ilmoitustauluilla.....	☐ 10
Eurooppa-tiedotukset, Euro-tietokeskukset, Euro-tietopisteet, Euro-kirjastot.....	☐ 11
Kansallis- tai aluehallinnon tiedotustoimistot	☐ 12
Ammattiliitot tai ammattijärjestöt.....	☐ 13
Muut järjestöt (kuluttajajärjestöt jne.).....	☐ 14
Euroopan parlamentin tai Suomen eduskunnan kansanedustajat.....	☐ 15
Muu (<i>Spontaani</i>).....	☐ 16
Ei koskaan etsi sellaista tietoa/Ei ole kiinnostunut (<i>Spontaani</i>).....	☐ 17 → Siirry Q13
EOS.....	☐ 18

Ei kysytä niiltä, jotka vastasivat ”ei koskaan etsi sellaista tietoa/ei ole kiinnostunut”, vastaus 17 kysymyksessä Q11.

Q12 Yleisesti ottaen, miten haluaisitte mieluiten saada tietoa Euroopan unionista? Miten muuten? (*Kortti Q12 - luettele - useampi vastaus mahdollinen*)

Lyhyestä lehtisestä, joka antaa asiasta yleiskuvan	☐ 1
Yksityiskohtaisemmasta esitteestä	☐ 2
Täydellinen kuvaus kirjan muodossa.....	☐ 3
Videonauhalla	☐ 4
Internetin kautta.....	☐ 5
CD-rom levykkeeltä	☐ 6
Tietokonepääteeltä, jonka kautta voi olla yhteydessä tietopankkeihin.....	☐ 7
Televisiosta	☐ 8
Radiosta	☐ 9
Päivittäisistä sanomalehdistä	☐ 10
Muista sanomalehdistä, aikakauslehdistä.....	☐ 11
Julisteista	☐ 12
En halua tietoa Euroopan unionista (<i>Spontaani</i>).....	☐ 13
Ei millään näistä tavoista (<i>Spontaani</i>)	☐ 14
EOS.....	☐ 15

Kysytään kaikilta.

Q13 Yleisesti ottaen, onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne... (*Luettele*)

Hyvä asia	☐ 1
Huono asia	☐ 2
Ei hyvä eikä huono asia	☐ 3
EOS.....	☐ 4

Q14 Kaikki näkökohdat huomioon ottaen sanoisitteko, että Suomi on hyötynyt vai ei ole hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä?

- Hyötynyt ..... ☐ 1
 Ei ole hyötynyt..... ☐ 2
 EOS..... ☐ 3

Q15 Antaako Euroopan unioni yleisesti ottaen mielestänne hyvin positiivisen, melko positiivisen, neutraalin, melko negatiivisen vai hyvin negatiivisen vaikutelman itsestään?

- Hyvin positiivisen..... ☐ 1
 Melko positiivisen ..... ☐ 2
 Neutraalin ..... ☐ 3
 Melko negatiivisen..... ☐ 4
 Hyvin negatiivisen ..... ☐ 5
 EOS..... ☐ 6

Q16 Onko Teille henkilökohtaisesti ollut Suomen jäsenyydestä Euroopan unionissa..?
(Kortti Q16 – luettele – vain yksi vastaus)

- ...paljon enemmän hyötyä..... ☐ 1
 ...enemmän hyötyä ..... ☐ 2
 ...yhtä paljon hyötyä ja haittaa ..... ☐ 3
 ...enemmän haittaa ..... ☐ 4
 ...paljon enemmän haittaa ..... ☐ 5
 EOS..... ☐ 6

Q17 Jos Teille kerrottaisiin huomenna, että Euroopan unioni on hajotettu, niin olisitteko siitä erittäin pahoillanne, välinpitämätön asian suhteen vai olisitteko erittäin helpottunut?

- Erittäin pahoillaan..... ☐ 1
 Välinpitämätön..... ☐ 2
 Erittäin helpottunut ..... ☐ 3
 Ei osaa sanoa..... ☐ 4

Q18 Mitä Euroopan unioni merkitsee Teille henkilökohtaisesti? *(Kortti Q18 – luettele - useampi vastaus mahdollinen – vaihtelee järjestyksestä ylhäältä alas ja alhaalta ylös)*

- Rauhaa..... ☐ 1
 Taloudellista hyvinvointia ..... ☐ 2
 Sosiaaliturvaa..... ☐ 3
 Vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla
 Euroopan unionissa..... ☐ 4
 Kulttuurista monimuotoisuutta ..... ☐ 5
 Painavampaa sananvaltaa maailmassa ..... ☐ 6
 Euroa..... ☐ 7
 Työttömyyttä..... ☐ 8
 Byrokratiaa (virkavaltaisuutta) ..... ☐ 9
 Varojen haaskausta..... ☐ 10
 Kulttuuri-identiteettimme menettämistä ..... ☐ 11
 Enemmän rikollisuutta ..... ☐ 12
 Riittämätöntä ulkorajojen valvontaa..... ☐ 13
 Muuta (*Spontaani*)..... ☐ 14
 EOS..... ☐ 15

Q19 Oletteko koskaan kuullut näistä toimielimistä....?

LUETTELE	Kyllä	Ei	EOS
1. Euroopan parlamentti	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisön tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Euroopan unionin tulevaisuuskonventti (valmistelukunta)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q20 Olkaa hyvä ja sanokaa kustakin eurooppalaisesta toimielimestä, onko sillä mielestänne tärkeä tehtävä vai ei Euroopan unionissa?

LUETTELE	Tärkeä	Ei tärkeä	EOS
1. Euroopan parlamentti	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisön tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Euroopan unionin tulevaisuuskonventti (valmistelukunta)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q21 Kertokaa vielä kustakin toimielimestä, katsotteko luottavanne siihen vai ette?

LUETTELE	Luottaa	Ei luota	EOS
1. Euroopan parlamentti	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan komissio	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin ministerineuvosto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan yhteisön tuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan oikeusasiamies	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan keskuspankki	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Euroopan tilintarkastustuomioistuin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Euroopan unionin alueiden komitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Euroopan unionin sosiaali- ja talouskomitea	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Euroopan unionin tulevaisuuskonventti (valmistelukunta)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Ei kysymyksiä Q22 ja Q23

Kysytään kaikilta.

Q24 a) Mitkä seuraavista asioista pitäisi mielestänne päättää Suomen hallituksessa ja mitkä taas yhteisesti Euroopan unionissa?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Suomen Hallituksessa	Euroopan Unionissa	EOS
1. Maanpuolustus	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Ympäristönsuojelu	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Valuutta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Humanitaarinen apu	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Terveys ja sosiaaliturva	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Perussäännöt sähköisille viestimille ja lehdistölle	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Taistelu köyhyyttä/sosiaalista syrjäytymistä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Taistelu työttömyyttä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Maatalous- ja kalastuspolitiikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Taloudellisissa vaikeuksissa olevien alueiden tukeminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Koulutus	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Tieteellinen ja teknologinen tutkimus	☐ 1	☐ 2	☐ 3
13. Tiedottaminen Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista	☐ 1	☐ 2	☐ 3
14. EU:n ulkopuolisiin maihin suuntautuva ulkopoliittika	☐ 1	☐ 2	☐ 3
15. Kulttuuripoliittika	☐ 1	☐ 2	☐ 3

b) Entä seuraavista?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Suomen Hallituksessa	Euroopan Unionissa	EOS
1. Maahanmuuttopoliittika	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Säännökset poliittisista turvapaikoista	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Kamppailu järjestäytyntä rikollisuutta vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Poliisiasiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Oikeudelliset asiat	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Pakolaisten vastaanotto	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Nuorisoriikollisuuden ehkäiseminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Kaupungistuneiden alueiden rikollisuuden ehkäiseminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Kamppailu huumeita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Kamppailu ihmisten kauppaamista ja hyväksikäyttöä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Kamppailu kansainvälistä terrorismia vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Tarttuminen väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q25 Mikä on Teidän mielipiteenne seuraavista ehdotuksista? Kertokaa jokaisen ehdotuksen osalta, oletteko sen puolesta vai sitä vastaan.

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Puolesta	Vastaa	EOS
1. Euroopan rahaliitto ja yksi valuutta, euro	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen ulkopoliittika suhteessa muihin maihin	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Euroopan unionin laajentuminen ottamalla mukaan uusia maita	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan unionin vastaaminen asioista, joita kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset eivät voi tehokkaasti hoitaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Euroopan komission puheenjohtajan ja komissaarien eroaminen, jos he eivät nauti Euroopan parlamentin enemmistön luottamusta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Lapsille opetetaan koulussa, miten Euroopan unionin toimielimet toimivat	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q26 Luettelen Teille joukon asioita, joihin Euroopan unioni voisi ryhtyä. Kertokaa kustakin, pitäisikö sen mielestänne olla ensisijainen tavoite vai ei?

LUETTELE

	Ensi- sijainen	Ei ensi- sijainen	EOS
Ottaa uusia jäseniä	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Tulla lähemmäksi kansalaisia esimerkiksi tiedottamalla enemmän Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Onnistuminen yhteisen valuutan, euron, käyttöönottamisessa.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Taistelu köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Ympäristön suojelu.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Elintarvikkeiden laadun takaaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Kuluttajien suojelu ja muiden tuotteiden laadun takaaminen.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Taistelu työttömyyttä vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Euroopan unionin instituutioiden ja niiden työtapojen uudistaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Taistelu järjestäytyntä rikollisuutta ja huumeita vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustaminen ympäri maailmaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Yksilön oikeuksien ja demokratian periaatteiden takaaminen Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Kamppailu terrorismia vastaan	☐ 1	☐ 2	☐ 3
Tarttuminen väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q27 Kun ajattelette lähitulevaisuutta, koetteko itsenne ... (**Kortti Q27 - luettele - vain yksi vastaus**)

Vain suomalaiseksi.....	☐ 1
Suomalaiseksi ja eurooppalaiseksi.....	☐ 2
Eurooppalaiseksi ja suomalaiseksi	☐ 3
Vain eurooppalaiseksi	☐ 4
EOS.....	☐ 5

Q28 Sanoisitteko olevanne erittäin ylpeä, melko ylpeä, ette kovin ylpeä vai ette lainkaan ylpeä (Suomen) kansalaisuudestanne? (**Käytetään sitä kansalaisuutta, joka mainittiin kysymyksessä Q1 - vain yksi vastaus**)

Erittäin ylpeä	☐ 1
Melko ylpeä	☐ 2
Ette kovin ylpeä	☐ 3
Ette lainkaan ylpeä	☐ 4
EOS.....	☐ 5

Q29 Entä sanoisitteko olevanne erittäin ylpeä, melko ylpeä, ette kovin ylpeä, vai ette lainkaan ylpeä siitä, että olette eurooppalainen? (**Vain yksi vastaus**)

Erittäin ylpeä	☐ 1
Melko ylpeä	☐ 2
Ette kovin ylpeä	☐ 3
Ette lainkaan ylpeä	☐ 4
EOS.....	☐ 5

Q30 Saako Euroopan unioni Teidät henkilökohtaisesti tuntemaan...? (**Kortti Q30 - luettele - useampi vastaus mahdollinen**)

Innostuneisuutta	☐ 1
Toivoa.....	☐ 2
Luottamusta.....	☐ 3
Välinpitämättömyyttä	☐ 4
Pelkoa, huolta.....	☐ 5
Epäluottamusta	☐ 6

Halua sen hylkäämiseen	☐ 7
EOS.....	☐ 8

Q31 Joillakin ihmisillä voi olla pelkoja, jotka liittyvät Eurooppaan, Euroopan unionin kehittämiseen. Seuraavassa on lista asioita, joita jotkut ihmiset sanovat pelkäävänsä. Kertokaa jokaisesta asiasta, pelottaako se Teitä tällä hetkellä vai ei?

LUETTELE	Pelottaa tällä hetkellä	Ei pelota tällä hetkellä	EOS
1. Taloudellinen kriisi	☒ 1	☒ 2	☒ 3
2. Huumekaupan ja järjestäytyneen kansainvälisen rikollisuuden lisääntyminen	☒ 1	☒ 2	☒ 3
3. Työttömyyden kasvu	☒ 1	☒ 2	☒ 3
4. Sosiaalietuuksien menettäminen	☒ 1	☒ 2	☒ 3
5. Kansallisen identiteettimme ja kulttuurimme menettäminen	☒ 1	☒ 2	☒ 3
6. Suuret jäsenmaat määräävät päätöksistä	☒ 1	☒ 2	☒ 3
7. Suomea ei oikeasti ole enää olemassa	☒ 1	☒ 2	☒ 3

Q32 Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2002 euro korvasi Suomen markan. Onko tämä mielestänne...?
(**Kortti Q32** - luettele – vain yksi vastaus)

Erittäin hyvä asia	☐ 1	Melko huono asia	☐ 4
Melko hyvä asia	☐ 2	Erittäin huono asia	☐ 5
Ei hyvä eikä huono asia	☐ 3	EOS	☐ 6

Ei kysymystä Q33.

Q34 Kuinka luottavainen tunnette olevanne euron käytön suhteen? Sanoisitteko olevanne...
(**Kortti Q34** – luettele – vain yksi vastaus)

Hyvin luottavainen	☐ 1
Melko luottavainen	☐ 2
Ei kovin luottavainen	☐ 3
Ei yhtään luottavainen	☐ 4
EOS	☐ 5

Keskustellaanpa nyt seuraavasta aiheesta: Euroopan unionin laajentumisesta

Q35 Mikä näistä kolmesta Euroopan unionin lähitulevaisuutta kuvaavasta vaihtoehdosta olisi teille mieluisin?
(**Kortti Q35** - luettele - vain yksi vastaus)

Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että kaikki halukkaat jäsenehdokkaat pääsevät jäseniksi	☒ 1
Euroopan unionin tulisi laajentua siten, että vain jotkut jäsenehdokkaista pääsevät jäseniksi	☒ 2
Euroopan unionin ei tulisi laajentua	☒ 3
Ei mikään näistä (<i>Spontaani</i>)	☒ 4
EOS	☒ 5

Q36 a) Sanokaa seuraavien maiden kohdalla, olisitteko puolesta vai vastaan sitä, että maa liittyisi tulevaisuudessa Euroopan unioniin?

LUETTELE – VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ	Puolesta	Vastaan	EOS
1. Tšekin tasavalta	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Slovakia	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Puola	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Unkari	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Romania	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Slovenia	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Viro	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Latvia	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Liettua	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Bulgaria	☐ 1	☐ 2	☐ 3
11. Kypros	☐ 1	☐ 2	☐ 3
12. Malta	☐ 1	☐ 2	☐ 3

---

13. Turkki..... ☐ 1   ☐ 2   ☐ 3

b) Sanokaa seuraavien maiden kohdalla, olisitteko sen Euroopan unioniin liittymisen puolesta vai vastaan?

LUETTELE - VAIHTELE JÄRJESTYSTÄ

	Puolesta	Vastaan	EOS
1. Sveitsi	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Norja	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Bosnia ja Hertsegovina	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Kroatia.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia (FYROM)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Jugoslavia (liittotasavalta)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Islanti.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Albania	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q37 Euroopan unionin suunnitellun laajentumisen jälkeen jäsenmaiden määrä kasvaa 15 maasta yli 25 maahan. Pitäisikö mielestänne EU:n päätökset sitten tehdä... (**Kortti Q37** – luettele – vain yksi vastaus)

- Kaikkien jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä..... ☐ 1
 Jäsenmaiden enemmistön päätöksellä ..... ☐ 2
 Riippuu tilanteesta (*Spontani*) ..... ☐ 3
 EOS..... ☐ 4

Q38 Kun ajattelette Euroopan unionin laajentumista eli uusien Euroopan maiden mukaan ottamista siihen, niin oletteko samaa vai eri mieltä kunkin seuraavan väittämän kanssa?

LUETTELE	Samaa mieltä	Eri mieltä	EOS
1. Mitä useampi maa kuuluu Euroopan unioniin, sitä paremmin rauha ja turvallisuus on taattu Euroopassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2. Laajentuminen ei tule maksamaan lisää Suomen kaltaisille olemassa oleville jäsenmaille	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3. Sen jälkeen kun laajentumisen yhteydessä on tullut mukaan uusia jäsenmaita, Suomesta tulee vähemmän tärkeä Euroopassa.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4. Suomessa on sitä enemmän työttömiä, mitä enemmän jäsenmaita on mukana	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5. Euroopan unionin pitäisi auttaa tulevia jäsenmaita taloudellisesti jo ennen niiden liittymistä.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6. Suomi saa vähemmän taloudellista tukea Euroopan unionilta, kun mukaan liittyy uusia maita	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7. Kun maita on enemmän, on päätöksenteko eurooppalaisella tasolla paljon vaikeampaa.	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8. Mitä enemmän jäsenmaita Euroopan unionissa on, sitä merkittävämpi se on maailmassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9. Useampien jäsenmaiden myötä Euroopan unionista tulee kulttuurisesti rikkaampi.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10. Euroopan unionin on uudistettava instituutioidensa työskentelytavat ennen kuin se ottaa uusia jäseniä	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Q39 Kuinka hyvin Te olette mielestänne saanut tietoa laajentumisesta eli uusien maiden liittymisestä Euroopan unioniin? (**Kortti Q39** – luettele – vain yksi vastaus)

- Erittäin hyvin..... ☒ 1
 Melko hyvin ..... ☒ 2
 Ei kovin hyvin ..... ☒ 3
 Ei lainkaan hyvin ..... ☒ 4
 EOS..... ☒ 5

Q40 Pitäisikö Euroopan unionilla mielestänne olla perustuslaki?

- Pitäisi..... ☐ 1
 Ei pitäisi..... ☐ 2
 EOS..... ☐ 3

Q41 Mikä seuraavista väittämistä vastaa eniten Teidän mielipidettänne? Euroopan komission puheenjohtaja pitäisi valita... (*Luettele – vain yksi vastaus*)

- Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiesten nimittämänä ..... ☐ 1
Euroopan parlamentin enemmistön päätöksellä ..... ☐ 2
Euroopan unionin kansalaisten suoralla kansanvaalilla ..... ☐ 3
Muulla (*Spontaani*) ..... ☐ 4
EOS..... ☐ 5

Q42 Euroopan unionin jokaisella jäsenvaltiolla on veto-oikeus tärkeimpiin tai arkaluontoisimpiin päätöksiin. Toisin sanoen jokainen valtio voi estää jonkin päätöksen, vaikka muut sitä kannattaisivatkin. Tulisiko tämä veto-oikeus... (**Kortti Q42** - *luettele – vain yksi vastaus*)

- Säilyttää, jotta voitaisiin suojella välttämättömiä kansallisia etuja ..... ☐ 1
Hylätä, jotta Euroopan unioni saataisiin toimimaan tehokkaammin..... ☐ 2
EOS..... ☐ 3

Q43 Tällä hetkellä jokainen jäsenvaltio välittää Euroopan unionille osan verotuloistaan. Haluaisitteko mieluummin, että tämä osuus maksettaisiin suoraan Euroopan unionille?

- Kyllä ..... ☐ 1
Ei ..... ☐ 2
EOS..... ☐ 3

Taustatiedot

D1 Poliitiikan yhteydessä ihmiset puhuvat ‘vasemmistosta’ ja ‘oikeistosta’. Miten sijoittaisitte omat poliittiset näkemyksenne tälle asteikolle? (**Kortti D1** - älä pumpppaa. Jos haastateltava epäröi, pyydä yrittämään uudelleen)

VASEMMISTO

OIKEISTO

☐ 1   ☐ 2   ☐ 3   ☐ 4   ☐ 5   ☐ 6   ☐ 7   ☐ 8   ☐ 9   ☐ 10

Kieltäytyi..... ☐ 1

EOS..... ☐ 2

Ei kysymyksiä D2-D6.

D7 Oletteko Te...? (**Kortti D7** - luettele - vain yksi vastaus)

Naimisissa ..... ☐ 1
 Avioitunut uudelleen ..... ☐ 2
 Naimaton, asun avoliitossa..... ☐ 3
 Naimaton, en ole koskaan ollut avoliitossa..... ☐ 4
 Naimaton, ollut aiemmin avoliitossa, mutta nyt yksin..... ☐ 5
 Eronnut..... ☐ 6
 Asumuserossa..... ☐ 7
 Leski ..... ☐ 8
 Muu (*Spontaani*)..... ☐ 9
 Kieltäytyi (*Spontaani*) ..... ☐ 10

D8 Minkä ikäisenä lopetitte täysipäiväisen opiskelun? (*Jos opiskelee edelleen, merkitse 00*)

-vuotiaana

Ei kysymystä D9.

D10 Vastaajan sukupuoli

Mies..... ☐ 1

Nainen..... ☐ 2

D11 Minkä ikäinen olette?

vuotta

Ei kysymyksiä D12 - D14

D15 a) Mikä on tämän hetkinen ammattinne?

D15 b) (*Jos ei tällä hetkellä tee ansiotyötä - kohdat 1-4 kysymyksessä D15.a*) Oletteko joskus tehnyt ansiotyötä?
Mikä oli viimeisin ammattinne?

	D15a TÄMÄN HETKINEN AMMATTI	D15b VIIMEISIN AMMATTI
Ei mukana työelämässä , Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta, tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä.....	☐ 1	-----
Opiskelija.....	☐ 2	-----
Työtön tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella	☐ 3	-----
Eläkkeellä tai työkyvytön sairauden vuoksi	☐ 4	-----
Itse itsensä työllistävät , Maanviljelijä.....	☐ 5	☐ 1
Kalastaja	☐ 6	☐ 2
Ammattinharjoittaja (lakimies, yksityisvastaanottoa pitävä lääkäri, kirjanpitäjä, arkkitehti) ..	☐ 7	☐ 3
Kauppia, käsityöläinen, muu itsensä työllistävä henkilö)	☐ 8	☐ 4
Yrityksen tai liikkeen omistaja (ainut tai osaomistaja).....	☐ 9	☐ 5
Työssä käyvä , Toisen palveluksessa/virassa oleva ammattinharjoittaja (lääkäri, lakimies, kirjanpitäjä, arkkitehti),... ..	☐ 10	☐ 6
Johtaja, ylin johto (toimitusjohtaja, pääjohtaja, muu johtaja)	☐ 11	☐ 7
Keskijohto, muu johto (osastopäällikkö, opettaja, teknikko),... ..	☐ 12	☐ 8
Työntekijä, lähinnä toimistotyössä.....	☐ 13	☐ 9
Matkustava työntekijä/toimihenkilö (kauppamatkustaja, autonkuljettaja,... ..	☐ 14	☐ 10
Palvelutyöntekijä/toimihenkilö (sairaala, ravintola, poliisi, palomies),... ..	☐ 15	☐ 11
Työnjohtaja.....	☐ 16	☐ 12
Ammattitaitoinen ruumiillisen työn tekijä.....	☐ 17	☐ 13
Muu (ammattitaidoton) ruumiillisen työn tekijä, palvelija.....	☐ 18	☐ 14
Ei ole koskaan tehnyt palkkatyötä	-----	☐ 15

Ei kysymyksiä D16-D18

D19 Oletteko...? (*Luettele*)

LUETTELE	Kyllä	Ei	Molemmat yhdessä	EOS
Taloudessanne se henkilö, joka ansaitsee pääosan talouden tuloista	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Ei kysymystä D20

Jos ”ei”, vastaus 2, kysymyksessä D19.

D21 a) Mikä on pääosan taloutenne tuloista ansaitsevan henkilön ammatti?

D21 b) (Jos ei tällä hetkellä tee ansiotyötä - D21a kohdat 1-4)

Onko hän joskus ollut palkkatyössä?

Mikä oli hänen viimeisin ammattinsa?

Ei mukana työelämässä. Vastuussa tavallisista ostoksista ja kodista huolehtimisesta, tai ilman mitään ammattia tällä hetkellä, ei työssä.....

Opiskelija.....

Työtön tai tilapäisesti työelämän ulkopuolella .....

Eläkkeellä tai työkyvytön sairauden vuoksi .....

Itse itsensä työllistävät. Maanviljelijä.....

Kalastaja .....

Ammatinharjoittaja (Lakimies, praktiikkaa pitävä lääkäri, kirjanpitäjä, arkkitehti).....

Kauppias, käsityöläinen, muu itsensä työllistävä henkilö) .....

Yrityksen tai liikkeen omistaja (ainut tai osaomistaja).....

Työntekijä. Toisen palveluksessa/virassa oleva ammatinharjoittaja (lääkäri, lakimies, kirjanpitäjä, arkkitehti),.....

Johtaja, ylin johto (toimitusjohtaja, pääjohtaja, muu johtaja) .....

Keski-johto, muu johto (osastopäällikkö, opettaja, teknikko), ...

Työntekijä, lähinnä toimistotyössä.....

Matkustava työntekijä/toimihenkilö (kauppamatkustaja, autonkuljettaja,... ..

Palvelutyöntekijä/toimihenkilö (sairaala, ravintola, poliisi, palomies),... ..

Työnjohtaja.....

Ammattitaitoinen ruumiillisen työn tekijä.....

Muu (ammattitaidoton) ruumiillisen työn tekijä, palvelija.....

Ei ole koskaan tehnyt palkkatyötä .....

D21a TÄMÄN HETKINEN AMMATTI	D21b VIIMEISIN AMMATTI
☐ 1	-----
☐ 2	-----
☐ 3	-----
☐ 4	-----
☐ 5	☐ 1
☐ 6	☐ 2
☐ 7	☐ 3
☐ 8	☐ 4
☐ 9	☐ 5
☐ 10	☐ 6
☐ 11	☐ 7
☐ 12	☐ 8
☐ 13	☐ 9
☐ 14	☐ 10
☐ 15	☐ 11
☐ 16	☐ 12
☐ 17	☐ 13
☐ 18	☐ 14
-----	☐ 15

Ei kysymyksiä D22-D24.

D25 Sanoisitteko, että Te asutte...? (Luettele)

Maaseutualueella tai kylässä ..... ☐ 1Pienessä tai keskisuuressa kaupungissa ..... ☐ 2Suuressa kaupungissa ..... ☐ 3EOS..... ☐ 4**Ei taustakysymyksiä D26-D28.**

D29 Tarvitsemme myös tietoa taloutenne tuloista voidaksemme analysoida tutkimuksen tuloksia eri tyyppisten talouksien mukaan. Tässä on lista tuloluokista (**Näytä tulokortti D29**). Olkaa hyvä ja laskekaa jokaisen taloutenne jäsenen kuukausittaiset palkat, eläkkeet ja sosiaaliavustukset, lapsilisät ja muut tulot, kuten mahdolliset vuokratulot yms. yhteen. Vastauksenne tähän kysymykseen kuten kaikkiin muihinkin kysymyksiin käsitellään luonnollisesti täysin luottamuksellisesti ja tietojen yhdistäminen takaisin Teidän talouteenne on mahdotonta. Olkaa hyvä ja sanokaa tulokortilta sen tuloluokan kirjaintunnus, johon taloutenne kuuluu **ennen** vero- ja muita vähennyksiä

B 800 € tai alle (alle n. 4.756 mk) ..... ☐ 1T 801-1200 € (n. 4.762-7134 mk) ..... ☐ 2P 1201-1600 € (n. 7.140-9.513 mk) ..... ☐ 3F 1601-2100 € (n. 9.519-12.486 mk) ..... ☐ 4E 2101-2500 € (n. 12.491-14.864 mk) ..... ☐ 5H 2501-2900 € (n. 14.870-17.242 mk) ..... ☐ 6L 2901-3300 € (n. 17.248-19.620 mk) ..... ☐ 7N 3301-3700 € (n. 19.626-21.999 mk) ..... ☐ 8R 3701-4200 € (n. 22.005-24.972 mk) ..... ☐ 9M 4201-4500 € (n. 24.978-26.755 mk) ..... ☐ 10S 4501-5000 € (n. 26.761-29.728 mk) ..... ☐ 11K Yli 5000 € (yli 29.728 mk) ..... ☐ 12Kieltäytyi ..... ☐ 13EOS ..... ☐ 14